The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 3-0792, EM 3-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. Ķezbers,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
WEDNESDAY, NOVEMBER 6, 1963

LATVIJA
AMERIKĀ

89. n-rs TRESDIEN, 1963. GADA 6. NOVEMBRĪ 13. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

4

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu apvienības biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 3-3239, kantorim — EM 3-0792 vakaros tālrunis — 766-2001
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA
Tālruņi: DI 2-2324, BR 3-8681.

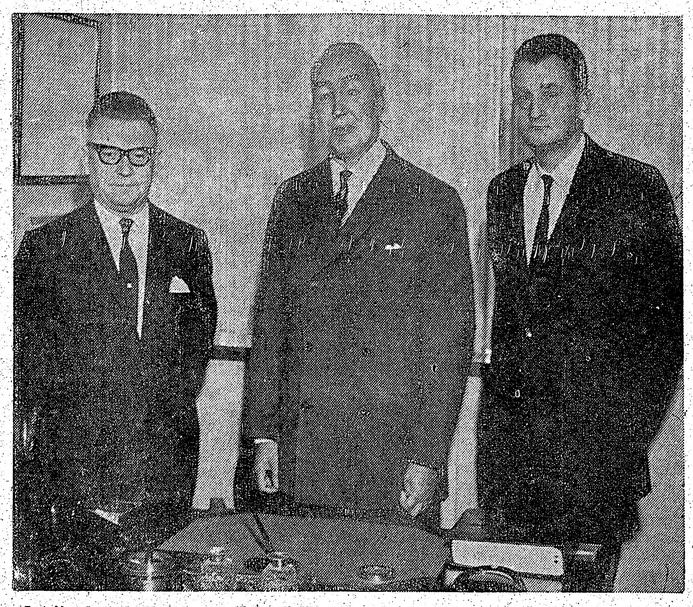

Latvijas konsuls V. Tomsons šinīs dienās apmeklēja ģenerālkonsulu R. Braisonu Toronto. Klātesot arī LNAK valdes priekšsēdim J. Niedram, pārrunāja svarīgus nacionāli - politiskus jautājumus un Latvijas 45 g. valsts svētku svinību norisi Kanadā. Apspriede ievērojami pakalpoja viedokļu un darbības metožu vēl ciešākai saskaņošanai. Pēc apspriedes ģenerālkonsulātā konsuls V. Tomsons apmeklēja LNAK jaunās biroja telpas 27 Bloor ielā E. un Toronto Latviešu kreditsabiedrību. Kreditsabiedrības pārvaldnieks A. Svenne konsulu iepazīstināja ar kreditsabiedrības darbiniekiem un diezgan plaši izvērsto sabiedrības darbu.
Foto JAK

Revolūcija Dienvidvietnamā

NGO DIN DIEMS UN NGO DIN NU IZDARA PAŠNĀVIBU. DIENVIDVIETNAMAS VARA PĀRIET ARMIJAS ROKĀS.

Pagājušās nedēļas nogale un Visu svēto diena atnesa drastiskas pārmaiņas Dienvidvietnamai. Armijas un, ar uzsvaru, budistu revolūcijā krita Ngo Din ģimenes vara. Abi brāļi, prezidents un policijas prefekts tika apcietināti, bet paspēja izbēgt un izdarīja pašnāvību. Nu kundze, kā zināms, pašreiz vēl atrodas Sav. Valstīs.

No Saigonas saņemtās ziņas liecina, ka attieksmē uz karu pret komūnistiem revolūcija nekādas pārmaiņas nenesīs. Jaunā Dienvidvietnamas valdība ir noteikti pretkomūnistiska un karu pret Ziemeļvietnamas iebrucējiem turpinās.

Prezdenta Diema krišana patiesībā bija tikai laika jautājums. Pēc viņa vadošo militāristu domām Diems neprata vadīt cīņu pret komūnistiem. Laikā, kad valsts vienotība bija visvairāk nepieciešama, Diems sāka reliģijas karus pret budistiem.

Spriežot pēc esošās informācijas, revolūcija Dienvidvietnamā notikusi bez amerikāņu atbalsta un iejaukšanās. Revolūcijas iznākums, katrā ziņā, ir Vašingtonai apmierinošs. Sagaida, ka karš pret komūnistiem tiks ne vien turpināts, bet kļūs intensīvāks. Sav. Valstis sagaida, ka Dienvidvietnama prasīs lielāku militāro palīdzību un lielāku amerikāņu aktīvitāti cīņā pret Ziemeļvietnamas partizāniem, kas, bieži vien, operē tikai dažas desmit jūdzes no galvaspilsētas Saigonas.

Vara Dienvidvietnamā pašreiz atrodas armijas rokās. Revolūciju uzsāka ģen. Mina virsnieku grupa, kas, liekas, paliks valsts vadībā līdz tuvākā nākotnē solītām vēlēšanām. Par jauno Dienvidvietnamas galvu nekas daudz nav zināms. Ar nelaiki prezidentu Diemu viņš katrā ziņā nesatika. Diems apšaubīja viņa lojālitāti! Dienvidvietnamas militārās aprindas ģen. Minu uzskatīja par vienu no visievērojamākiem virsniekiem; pēdējos gados prezidents Diems viņam tomēr nevienu amatu neuzticēja.

Kopš Dienvidvietnamas revolūcijas ir pagājušas tikai dažas dienas, bet tās sekas redzamas jau tagad. Sav. Valstis Saigonas notikumos nekādu lomu neesot spēlējušas, bet jau tagad ir zināms, ka palīdzība Dienvidvietnamai tiks palielināta.

Dienvidvietnamas reliģisko cīņu rezultātā amerikāņi savu palīdzību samazināja, paskaidrojot, ka samazinājums paliks spēkā līdz budistu vajāšanas pārtraukšanai. Pašreiz jāsāk baidīties no otras galējības. Tagad visa vara atrodas budistu rokās un briesmas draud katoļu minoritātei.

☆

Jaunākās ziņas no Saigonas liecina, ka Ngo Din brāļi neesot vis izdarījuši pašnāvību, bet tikuši nogalināti. Abi līki esot pazuduši.

No Vašingtonas ziņo, ka Sav. Valstis jauno Dienvidvietnamas valdību atzīs jau tuvāko dienu laikā. Sūtnis Kabots Lodžs licis Dienvidvietnamas revolūcionāriem saprast, ka viņi var rēķināties ar visiespējami lielāko amerikāņu palīdzību — ja tiek turpināta cīņa pret komūnistiem.

NU KUNDZE APVAINO VAŠINGTONU

Ngo Din Nu kundze pagājušās nedēļas nogalē deklarēja, ka Dienvidvietnamas revolūcija ir amerikāņu roku darbs. Bez amerikāņu aizmugures tas nebūtu noticis. Nu kundze uzsvēra, ka Vašingtona jau vairākkārt mēģinājusi gāzt Ngo Din Diema režīmu, bet līdz šim nesekmīgi.

Nu kundze Sav. Valstīs uzturas jau vairākas nedēļas, nepārtraukti kritizējot Vašingtonas politiku. Žurnālistu vaicāta, vai pēc Saigonas notikumiem viņa nepaliks uz dzīvi Sav. Valstīs, Nu kundze atteikusi: „Nē, nekad. Visi velni un elle ir pret mums, bet beigu beigās mēs būsim tie, kas triumfēs." Bet tad vēl Nu kundze nezināja, ka prezidents Ngo Din Diems un viņas vīrs Ngo Din Nu vairs nav dzīvo starpā.

AMERIKĀŅI PRASA EIROPAS SADARBIBU

No Vašingtonas ziņo, ka amerikāņi sagaida lielāku sadarbību no jaunā Anglijas ministru prezidenta Hjūma nekā no Mekmillena. Vašingtonas politiķi uzsver, ka pašreizējos apstākļos šāda sadarbība esot vairāk kā nepieciešama.

Saimnieciskā plāksnē Vašingtona vēl vienmēr nevar aizmirst savu neapmierinātību ar Franciju, kas izslēdza Angliju no Eiropas kopīgā tirgus valstu saimes. Ārlietu ministrs Rasks uzsvēra, ka Eiropas kopīgā tirgus dzīves veicināšanai Francijai nepieciešama tuvāka sadarbība ne tikvien ar Angliju, bet arī ar Sav. Valstīm.

Patiesā baznīca

Prof. Dr. E. Leimanis

Iebraucot svešā pilsētā un jautājot pretimnācējiem pēc noteiktas baznīcas, mēs varam sagaidīt dažādas atbildes. Vieni atbildēs, ka prasītās baznīcas atrašanās vieta viņiem nav zināma, jo labai daļai cilvēku viņu dzīvē ar baznīcām nav bijusi nekāda saskare. Otri varēs norādīt vismaz virzienu, kur prasītā baznīca meklējama. Sliktākā gadījumā vēl varētu izlīdzēties ar pilsētas plānu vai adresu grāmatu, lai meklēto baznīcu atrastu.

Jautājums turpretim kļūst pavisam citāds, ja mēs iedrošinātos jautāt pēc patiesās baznīcas. Ievērojot atšķirības pastāvošo baznīcu un viņu pārstāvēto pretenziju starpā — kas izpaužas arī daudzsološos apzīmējumos, kā katoliskās, reformētās, metodistu baznīcas vai citas — šķiet, ka iepriekš minētais jautājums nemaz nav gluži nepamatots. Jautājums pēc patiesās baznīcas dažā pretimnācēju izsauks izbrīnu un plecu paraustīšanu. Tie atbildēs, ka par šādu jautājumu jau pašu baznīcas cilvēku uzskati dalās; kur nu vēl viņi, kam dažam, varbūt, bijusi pavisam niecīga saskare ar baznīcu, lai varētu uz to atbildēt. Bet daži pretimnācēji varētu mūs arī pārsteigt ar pavisam cita veida atbildi. Proti, varētu gadīties, ka kāds mūs draudzīgi paņemtu pie rokas un teiktu, ka patiesā baznīca nav neviena cita kā vienīgi tā, pie kuras viņš pats pieder. Citiem vārdiem sakot, patiesība atrodama vienīgi viņa baznīcā. Protams, grūti viņam būtu pierādīt sava apgalvojuma pareizumu, jo par patiesību nevienu nevar pārliecināt ar pierunāšanu, bet pie šīs atziņas varam nākt vienīgi ar paša pieredzi.

Bet, lai cik kritiski mēs arī skatītos uz mūsu pretimnācēja apgalvojumu par viņa baznīcas patiesīgumu, mēs tomēr nevarēsim noliegt, ka kaut kam šai baznīcā jābūt, ja viens tās locekļis par to nodod tādu liecību. Katrā ziņā šis cilvēks atrodas daudz labākā situācijā nekā tas, kas vēl tikai meklē patieso baznīcu. Meklētājs, patiešām, var būt arī svešnieks pilsētā, ko viņš citādi labi pazīst. Arī nekādas diskusijas nepalīdzēs viņam atrast patieso baznīcu.

Taujāšana pēc patiesās baznīcas ir cilvēkus vienmēr vairāk attālinājusi, nekā tos tuvinājusi. Tā tas bijis arī Korintas draudzē, kā to redzam no ap. Pāvila pirmās vēstules korintiešiem pirmās nodaļas, kur viņš runā par kildām un šķelšanos šīs draudzes locekļu starpā. Tā tas ir arī mūsu dienās, kur pretišķības dažādu novirzienu baznīcu starpā dažreiz apgrūtina tik lielā mērā labu sadarbību starp šīm baznīcām, ka daudzi ārpus baznīcas stāvoši cilvēki pat mēģina ar šo apstākli attaisnot savu nepiederēšanu pie baznīcas. Ar gandarījumu tomēr jāsaka, ka mūsu dienās vērojam arī noteiktu tuvināšanos dažādo baznīcu starpā. Šai sakarā ir pamācoši un interesanti pakavēties pie ceļa, ko ap. Pāvils ieteic Kristus miesas, t. i., baznīcas paglābšanai no sašķelšanās daļās, kur ikviens tās loceklis pretendē būt par galveno vai pat par visu veselo. Viņš saka: „Jūs esat Kristus miesa un katrs par sevi locekļi." Šai atbildē ir dota visu konfesionālo strīdu jautājumu atslēga un sadalītās Kristus miesas dziedināšanas priekšraksts.

Ap. Pāvils nemēģina izveidot kādu mācību par patieso baznīcu, kā to darījuši daudzi citi pēc viņa un kā iznākumā uzskatu daudzums par patieso baznīcu ir vienīgi palielinājies par kādu jaunu variantu, bet viņš tieši rēķinās ar šādu Kristus miesas sadalīšanu atsevišķos un savā starpā atšķirīgos un neaizstājamos locekļos. Bet par šiem atšķirīgajiem locekļiem viņš saka, ka „visi kopā jūs esat Kristus miesa."

Ap. Pāvils nedod mums nekāda kritērija, kas palīdzētu orientēties jautājumā par patiesās baznīcas būtību un ko eventuāli varētu pārbaudīt, neatkarīgi no tā, vai mēs pie šīs kopības piederam vai ne, bet viņš vienīgi norāda, ka mēs esam Kristus miesa. Šī piederība pie Kristus baznīcas tātad kondicionē pārdomas par to, bet ne otrādi. Citiem vārdiem sakot, vienīgi piederība pie Kristus draudzes un saistība ar Kristu dzīvē dod ķēgu jautājumam par patieso baznīcu. Vienīgi, par cik tu un es ieliksim sevi, un veids, kādā baznīca izpaudīsies tevī un manī un ar mūsu starpniecību pasaulē, par tik tā būs arī patiesa. Tas nozīmē arī, ka mēs sev īpatā veidā baznīcu un piederību pie Kristus draudzes nedrīkstam uzskatīt par vienīgi iespējamo, bet ka mums jāatzīst arī citas baznīcas un kopā ar tām jāveido veselā, nedalītā Kristus miesa. Būt pašam par sevi kaut kam nedalāmam un reizē atzīt arī otra īpatnības un nedalāmību, protams, nav viegli.

Šeit tādēļ ir vietā sākt jautāt pēc patiesās baznīcas un vienīgi šeit arī šāda jautāšana var kļūt auglīga. Problēmas — kas ir patiesā baznīca — atrisinājums tādēļ nav meklējams teoretiskā spriedelēšanā un orientēšanās spēju kopšanā, bet neatlaidīgā mēģinājumā kā locekļim kopā ar citiem līdzīgiem locekļiem jo dziļāk ieaugt Tā kopībā, kas savu dzīvību upurēja pie krusta, lai atpestītu daudzus.

Šādai baznīcai pasaule vairs neies garām smiņēdama un plecus raustīdama, bet šādu patiesu baznīcu pasaule tieši gaida.

„Bet jūs esat Kristus miesa un katrs par sevi locekļi" (1. Kor. 12,27).

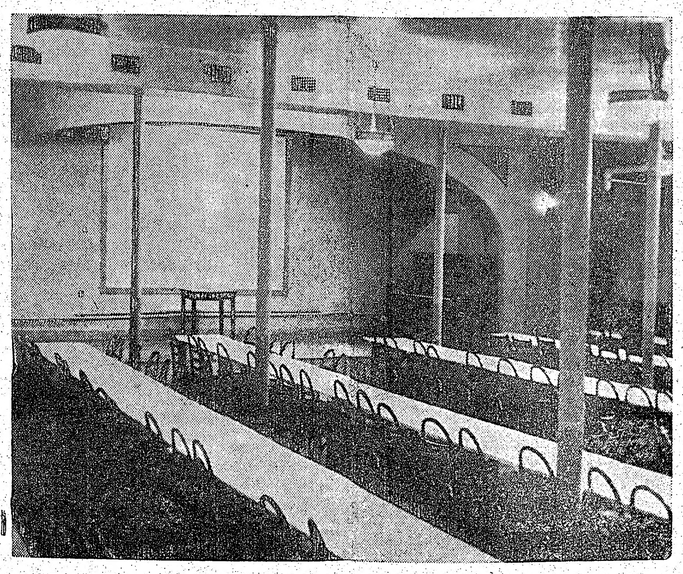

Stāsimies Toronto Latviešu nama talcinieku rindās. Uzņēmumā nama sabiedriskās telpas.

JAUNA CHRUŠČEVA NEVEIKSME

Par krievu koloniālās valsts katastrofāli slikto šī gada labības ražu aina rodas arvien skaidrāka. Pēc krievu datiem var aplēst, ka šogad saražots apm. 120-125 milj. tonnu labības, kas nozīmē, salīdzinājumā ar pagājušā gada ražu, atkritienu par 20 procentiem. Pie tam jāievēro, ka šī gada apsētā platība par 7 proc. lielāka nekā 1962. gadā. Jaunapgūtajās zemēs neražai par pamatu bija nevien sausums, bet arī auglīgās zemes virskārtas aizpūšana visos pēdējos gados. Statistiku par Kazachstanas vislabāko agrārapgabalu ap Kustenaju sniedz Kazachstanskaja Pravda, kas norāda, ka tur 1956. g. iegūti 277 milj pudu graudu. 1958. g. — 103, 1959. g.— 146, 1960. g. — 114, 1962. g. — 40, bet šogad — 35 milj. pudu graudu. Tas nozīmē, ka šogad, salīdzinājumā ar 1956. g., iegūta tikai astotā daļa.

Samērā labās ražas pirmajos gados pēc stepju uzplēsanas Chruščevu pamudināja uz lielību par ātru ASV pārspēšanu. Taču vairāki krievu zinātnieki jau toreiz brīdināja no zemes erozijas. Pirms dažiem gadiem Kazachstanas auglīgās zemes virskārtu milzīgo putekļu mākoņos vētras atnesa pat līdz Rumānijai. Kazachstanas lauki draud kļūt par smilšu tuksnesi, sevišķi tad, ja atkal atkārtojas lielākas vētras pavasara sējas laikā. Katrā ziņā Chruščevs tagad labi saprot, ka šis viņa lieluma sapnis ir kārtējais komūnisma ciks. Daži Rietumu saimnieciskie eksperti lēš, ka krievi šogad vajadzētu iepirkt ap 50 milj. tonnu labības, lai segtu visas vajadzības un uzņemtās saistības ar satelitvalstīm un dažām mazattīstītajām zemēm. Taču šādu kvantumu Rietumos salasīt būs neiespējami. Tiek arī norādīts, ka pēc 1956. gada rekordražas krieviem izdevies pat izveidot valsts graudu rezervi, kas galīgi izsmelta līdz šim gadam. No šī gada ražas un pirkumiem rietumos rezerves atjaunot nebūs iespējams.

Rietumu preses komentāros par šī gada neražu Krievijā tiek norādīts, ka, lai cik zems bijis cara Krievijas lauksaimniecības līmenis, tad tomēr tā ir bijusi viena no lielākajām labības eksporta valstīm, bet komūnistiskais režīms nekad no trūkuma nav pilnīgi izkļuvis. Tā ir patiesība, kas attiecas arī uz okupētajām Baltijas valstīm, kur nonivelēšana resp. noplicināšana līdz Krievijas līmenim gandrīz sasniegta.

Krievu delegācija ASV labības pirkšanai ieradās Vašingtonā. Pa ceļam tās sastāvu papildināja ar Kanadā esošās delegācijas locekļiem. Cik ilgi risināsies kaulēšanās ar amerikāņiem par pērkamās labības daudzumu, samaksu un nogādi uz Krieviju, tas nav zināms. ASV valdības locekļi ir norādījuši, ka labību pārdos tikai pret tūlītēju samaksu zeltā vai Rietumu valūtā un ka labības pārvešanai uz Krieviju jāizmanto amerikāņu kuģi. Pret pēdējo norādījumu protestēja norvēģu rēderejas. Daži ASV laikraksti arī norādīja, ka labības pārdošana krieviem uz nomaksu būtu nozīmīgs, jo tie vēl neesot nomaksājuši savus kara laika parādus un to pat nedomājot darīt. Netrūkst arī amerikāņu politiķu balsu, kas šo tirgošanos asi nosoda. Bijušais ASV viceprezidents Niksens prezidenta

(Nobeigums 8. lpp.)

APSVEIKUMI VĀCIJAS MINISTRAM

LATVIEŠU UN IGAUŅU CENTRĀLO KOMITEJU PRIEKŠSĒŽU TELEGRAMMA DR. HANSAM KRĪGERAM

Sakarā ar vācu politiķa Dr. Hansa Krīgera kļūšanu par Vācijas ministru kabinetā locekli, Latviešu centrālās komitejas priekšsēdis V. Janums un Igauņu centrālās komitejas priekšsēdis J. Vestriks kopējā telegrammā viņam nosūtījuši apsveikumu: „Sakarā ar Jūsu apstiprināšanu par Vācijas ministru padzīto, bēgļu un karā cietušo jautājumos, izsakām mūsu sirsnīgāko prieku. Mēs novēlam Jums daudz laimes un panākumus Jūsu augstajā amatā!"

Dr. Hanss Krīgers ir pomerānietis, dzimis Neuštetinē, bet līdz kara beigu cēlienam strādājis par advokātu Kēnicā. Šīs abas pilsētas cīņās Pomerānijā aizstāvēja pulkv. V. Januma vadītais pulks, kur seviški pie Kēnicas ar krieviem izraisījās niknas cīņas. Latviešu pulks bija pēdējā vienība pirms krievu iebrukuma Kēnicā. V. Janumam ar Dr. Hansu Krīgeru kontakts radies jau pirms vairākiem gadiem.

ALŽĪRIJĀ RUNĀ IEROČI

ZIEMEĻAFRIKAS PAMIERS ILGST TIKAI VIENU DIENU

Marokas karaļa Hassana un prezidenta Ben Bellas parakstītais pamiers ilga tikai vienu dienu. Tad, kad Saharas tuksnesa kara darbībai vajadzēja apstāties, tā sākās no jauna un, spriežot pēc ziņām, kas saņemtas no Rabatas, cīņas notiekot daudz plašākos apmēros nekā līdz šim.

Maroka Ziemeļafrikas kara izbeigšanā liekas daudz vairāk ieinteresēta nekā Alžīrija. Karalis Hassans robežkara jautājumu gatavojas pacelt Apvienoto Nāciju drošības padomē.

Alžīrijas un Marokas kara sākumā pēdējā bija noteikti militāri pārāka. Bet ne vairs tagad. Vienas nedēļas laikā Alžīrija saņēmusi trīs kuģu kravas ar padomju Savienībā ražotiem ieročiem un kara materiāliem — tankus, lielgabalus, strūklmašīnas un vieglos ieročus. Padomju sūtījumus Alžīrija saņēmusi no Kubas. Palīdzība nāk arī no Ēģiptes. Netikvien kā ieroči un kara materiāli, bet ziņo arī, ka Alžīrijas cīnītāju rindās stājušies ap tūkstoš ēģiptiešu.

Daugavas Vanagu Ziemsvētku ziedojumu akcija šogad sākās 12. oktobrī.

LATVIJA

89. n-rs TREŠDIEN, 1963. GADA 6. NOVEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

STARPTAUTISKAIS STĀVOKLIS

LCK Ārējās daļas vadītāja ministra R. Liepiņa stāvokļa skicējums.

Ar notikumiem Kubā pērn saistītās apspiesto tautu cerības nav reālizējušās, un toreiz ievadītā noteiktā kursa vietā stājušās sarunas ar Maskavu ar saspīlējumu novēršanu abu bloku starpā.

Pagaidām tās novedušas pie konvencijas par atomieroču mēģinājumu ierobežošanu starp ASV un Lielbritaniju, no vienas, un Pad. Savienību no otras puses. Tai pievienojušās gandrīz vai visas valstis, izņemot Franciju un komūnistisko Ķīnu ar tās satelitiem.

Atomizmēģinājumu nolieguma konvencija esot tikai pirmais solis. Sekošot neuzbrukšanas līgums starp NATO un Varšavas pakta valstīm, arī par kontrolposteņu nodibināšanu Vācijas abās daļās eventuālu pēkšņu uzbrukumu novēršanai. Nav apklusis arī kopš gadiem dzirdētais Rapacka plāns par amerikāņu un padomju bruņoto spēku atvilkšanu no Vācijas un pēdējās spēku reducēšanu.

Propagandējot koeksistenci, Maskava nebūt nedomā atteikties no ideoloģiskās cīņas ar brīvo pasauli, kas pēc komūnistu terminoloģijas nav nekas cits, kā brīvajā pasaulē pastāvošās demokratijas graušana un uzspridzināšana ar subversīviem revolūcionāriem līdzekļiem. Vaļsirdīgās izrunāšanās brīžos to pat neslēpj tagadējais Krievijas diktātors, lielīdamies, ka kapitālistisko pasauli aprakšot arī bez atomkaŗa.

Bet ko vērojam Rietumu pasaulē?

Aiz bailēm no bojā ejas eventuāla atomkaŗa gadījumā, kuŗas diendienā veicina sensāciju prese ar astronomiskiem skaitļiem par sagaidāmiem cilvēku upuŗiem, Rietumi ir gatavi soli pa solim iet pretim Maskavas prasībām, neapzinādamies, ka ar to tie gatavo ceļu komūnisma uzvarai globālā mērogā.

Netrūkst arī konjunktūras ļaužu, kuŗi aiz iedzīvošanās kāres vai citiem apsvērumiem gatavi mesties sarkano apkampienos.

Ar ironiju un ne bez pamata Ļeņins savā laikā, lai ar Rietumu palīdzību tiktu pāri saimnieciskām grūtībām, kādas valdīja pēc varas sagrābšanas Krievijā, ciniski teicis, ka kapitālisti būšot gatavi veikalniecisko aprēķinu dēļ tai pārdot pat auklas pašu uzkāršanai.

Padomju Savienība tagad no jauna nonākusi lielās saimnieciskās grūtībās un pirmā vietā lauksaimniecībā. Ja Chruščevs pirms dažiem gadiem dižojās sasniegt un pārsniegt Ameriku, tad no tā nekas nav iznācis. Pašreizējais septiņgades plāns bija jāpārkārto un ievērojami jāreducē, un vēl problēmatiskāks ir divdesmitgadu plāns, kas tiek uzstādīts. Pēdējā reālizēšanai Kremlis klusībā plānojot radikāli grozīt tagadējo iekārtu, likvidējot federālās republikas un satelitus, protams, „uz pašu vēlēšanos" pievienojot padomju imperijai.

Iedzīvotāju skaits pieaug straujāk nekā produkcijas iespējas. Ja lāgā nevar paēdināt 220 miljonus, kas tad būs ar paredzamo 250 un pat 280 miljonu paēdināšanu nākotnē? Ar šādu skaitu Chruščevs operēja partijas plēnumā.

Ar administrācijas pārkārtošanu lauksaimniecībā neko nepanāks. To vēl vairāk sarežģīs. Padomju vara ar vergu darbu var uzcelt fabrikas, bet tai nebūs iespējams dabai pavēlēt, lai uz viena salma augtu divas vai vairāk vārpas.

Jaunapgūtās zemes noplicinātas un uz to lēses produkciju celt vairs nav izredžu.

Kā rāda milzīgie kviešu iepirkumi ārzemēs, iedzīvotāju apgāde ar dienišķo maizi tuvu sabrukumam. Izplānoto 70 miljonu tonnu maizes labības vietā faktiskā raža šogad nepārsniegšot 46 miljonus tonnu.

Bez tam propagandas nolūkos Maskava apņēmusies labību piegādāt vairākām citām valstīm, to skaitā arī Kubai, tās revolūcionāram priekšpostenim Dienvidamerikā.

Pēc ziņām, kādas parādījušās presē, Pad. Savienība 1962. gadā bijusi spiesta saviem satelitiem vien piegādāt: Austrumvācijai — 2,1 miljonu, Čechoslovakijai — 1,4 milj. un ap 0,5 miljoniem tonnu Kubai, nemaz nerunājot par citām valstīm, kuŗām labības piegādi ar līgumiem uzņēmusies Maskava.

Liktos, ka Rietumu pasaulei būtu pienācis brīdis šīs grūtības izmantot, spiežot Kremli uz piekāpšanos līdz šim nenokārtotos jautājumos.

Bet ko redzam?

Notiek pilnīgi pretējais. Lauksaimniecības zemes, segdamās ar morālām frazēm, viena pēc otras steidzas Pad. Savienībai pārdot savus labības krājumus, palīdzot tādā kārtā tai tikt pāri grūtībām.

Pasaules apjomā darbā ir liela vēriena palīdzības akcija attīstības spējīgām zemēm, kuŗā ar nesamērīgi lielākiem līdzekļiem nekā Austrumu bloks piedalās brīvā pasaule, un, ja dažām no tām draud bads, vai tad nebūtu bijis tālredzīgāki palīdzības programmās tām ietilpināt arī labības piegādi, nekā to atstāt Maskavai kā līdzekli tās iespaida nostiprināšanai?

Pašlaik pārāk lielu nozīmi piešķiŗ Maskavas - Pekingas nesaskaņām, un vērojama tieksme strīdū stiprināt pirmās aizmuguri.

Bet vai tas būtu brīvās pasaules interesēs?

Šinī sakarībā lai būtu atļauts atgādināt Tito strīdu ar Maskavu 1948. gadā un Dienvidslavijas komūnistu partijas izslēgšanu no Kominforma, kā toreiz saucās komūnistiskā internacionāle, kuŗas izkārtni uz Rūzvelta vēlēšanos Staļins bija licis apmainīt līdzīgi tam, kā Chruščevs pirms dažiem gadiem vergu nometnes pārkristīja par labošanas darba nometnēm.

Un ko redzam tagad pēc 15 gadiem?

Chruščevs ar Tito skūpstās un abu partiju sadarbība tiek atjaunota. Un kāda garantija, ka ar Ķīnu nenotiek tas pats?

Ķīnas revolūcijas 14 gadu svētkos abi pretinieki apmainījās ar telegrammām un deklarācijām, ka eventuāla konflikta gadījumā vienai no tām ar kapitālistisko pasauli, otra tai steigsies palīgā.

Kāds tad pašreizējā starptautiskā situācijā ir Baltijas valstu stāvoklis?

Mūsu klauvēšanai pie AN komitejas koloniālisma likvidēšanai, ko nodibināja 1960. gadā, nav bijusi gaidītā atbalss. Jaunnodibināto valstu pārstāvji, kuŗiem tagad liela noteikšana AN, vairāk nodarbināti ar Afrikas un Āzijas lietām un, vismaz pagaidām, neizrāda vēlēšanos likt dienas kārtībā neokoloniālisma jautājumu Eiropā, bet lielvalstu pārstāvji par Baltijas valstīm ieminas tikai tad, ja pašām jāatvaira kāds Pad. Savienības uzbrukums.

Dr. V. Māsens, kas no ACEN izraudzīts kontaktam ar AN, no savas pieredzes ir tanīs ieskatos, ka mūsu lieta varētu tikt pacelta tikai pēc tam, kad pārējās koloniālās problēmas būs atrisinātas. Lielāku iniciātīvu turpretim izrādījusi Eiropas konsultātīvās padomes komisija padomē nepārstāvēto tautu labā, un no savas puses nākusi ar priekšlikumu par Baltijas valstu jautājuma pacelšanu AN.

Vadošās lielvalstis savu nostāju mūsu jautājumā nav grozījušas un Pad .Savienības varmācīgo anneksiju joprojām neatzīst.

Pārdzīvojamais laiks prasa ārkārtīgu modrību un sekošanu notikumiem, lai tie mūs nepārsteigtu.

Šai cīņā nebūt neesam vieni. Mums ir patiesi draugi un iespaidīgi atbalstītāji kā Amerikā, tā daudzās citās zemēs un vietās, kas par mums iestājās un mūsu cīņu par nolaupītās brīvības un neatkarības atjaunošanu visādi atbalsta.

PĒC HELSINKU SANĀKSMES

Kā Helsinku sanāksmes rezultātus novērtē archibiskaps Dr. K. Kundziņš

Žurnāla Ceļa Biedra redakcija bija griezusies pie mūsu archibīskapa ar lūgumu paskaidrot lasītājiem, kāds viņa vērtējumā tagad ir mūsu baznīcas stāvoklis, pēc notikumiem un lēmumiem lielajā Luterāņu Pasaules Federācijas sanāksmē Helsinkos.

Atbilde, kas saņemta no archibīskapa prof. Dr. K. Kundziņa, ir šāda:

„Dot jau tagad savu galīgo novērtējumu par Helsinku sanāksmi, kuŗā darbojušās daudzas komisijas un notikuši dažādi blakus sarīkojumi, būtu pārāgri. Tomēr, cik no ziņojumiem secināms, ir jau iezīmējušās lielās konferences galvenās kontūras. Mūsu baznīcas delegāti no savas puses darījuši iespējamo, lai jau pirms sapulces dalībniekiem apgaismotu smago mūsu ticības brāļu stāvokli aiz dzelzs aizkara un paskaidrotu mūsu viedokli.

Lasītājiem jau zināms, ka, neverojot mūsu iebildumus, pilnsapulce ar lielu balsu pārsvaru pieņēma lēmumu, ar kuŗu sapulce uzskatījusi — pretēji mūsu viedoklim — mūsu Latvijas ev. lut. baznīcu sašķeltu divās daļās. Sakarā ar to tad — līdzās mūsu pārstāvjiem — piešķirtas prasītās LWF biedru tiesības arī zem sarkanā jūga esošai Padomju Latvijas delegācijai.

Pēc šī notikuma, kas mums jau bija sagaidāms, mūsu baznīcas vadība tomēr ir pilnīgā skaidrībā par to, ka viņai tagad ne vien jāturpina, bet turpmāk pat jāpastiprina savs darbs, cenšoties darīt visu iespējamo, lai visas mūsu draudzes brīvajā pasaulē parādītu savu reliģisko rosmi un ciešāk saslēgtos kopā ar savu centrālo vadību."

Tālāk redakcija jautāja: kādi varētu būt jaunie uzdevumi, kas mūsu baznīcai pēc Helsinku notikumiem būtu jāatrisina?

„Man šķiet, tie varētu izpausties divos virzienos: pirmkārt, iespējamā pastiprinātā sadarbībā ir mūsu ticības brāļiem apspiestajā dzimtenē un, otrkārt— aktīvizējot un pārorganizējot mūsu baznīcas pārvaldes aparātu, piemēram, mūsu Baznīcas virsvaldi brīvajā pasaulē, jo nav dabiski, ka no visiem 10 Baznīcas virsvaldes locekļiem veseli 8 sakoncentrēti tikai ASV un 2 Kanadā, kamēr apmēram trešā daļa mūsu draudžu atrodas Eiropā, Australijā (16 draudzes) un Dienvidamerikā."

„Bet kāds ir Jūsu vērtējums par Luterāņu pasaules federācijas lomu mūsu lietas atbalstīšanā?" beidzot jautāja redakcija.

„Ir saprotami, ka federācija savos 16 pastāvēšanas gados veikusi un veic neapšaubāmi lielu organizātorisku darbu. Bet jau Mineapoles sanāksme un tagadējā Helsinku asambleja rāda, ka mēs gan varam sagaidīt šī organizātoriskā darba turpināšanu, bet uz visai efektīvu atbalstu cīņā pret lielo bezdievības vilni, kas mūsu baznīcai un tautai veļas virsū no austrumiem, vismaz tuvākajā nākotnē nevaram cerēt. Jau mūsu iesniegums LWF eksekūtīvai komitejai Mineapolē un tagad mūsu vairāki iesniegumi visu lielāko luterāņu baznīcu prezidentiem un bīskapiem, diemžēl, jūtamus rezultātus nav devuši. Savos pēdējos pastāvēšanas gados LWF galvenā kārtā bija nodarbojusies ar jaunu, it sevišķi Afrikas un Āzijas, misijas baznīcu pievienošanu, bet arī šoreiz nav varējuši izraisīt spēcīgāku gara vienības izpausmi, ar kuŗu būtu jārēķinās mūsu draugiem un ienaidniekiem. Pat pazīstamā bīskapa H. Liljes, agrākā LWF prezidenta, proponētā rezolūcija, lai kopīgi demonstrētu Lutera reformācijas pamatprincipus, pilnsapulcē par pārsteigumu neieguva sapulces vienprātīgo atzīšanu, bet... to nodeva atpakaļ attiecīgai komisijai (!).

Tātad Helsinki šai ziņā devuši skaidru atbildi mums, kas, varbūt, varējām cerēt uz lielāku atbalstu. Šī atbilde, ko sanāksme mums devusi, ir tikai viena: neceriet pārāk daudz no cilvēku spēka, bet: „Esiet modri, stāviet paši ticībā, turieties kā vīri, esiet stipri!" (ap. Pāvila 1. vēst. korintiešiem 16,13)."

PADOMJU ZVEJAS LAIVAS TURPINA SPIEGOT

Neskatoties uz drošības soļiem NATO jūras manevru apvidū pie Skotijas ziemeļkrastiem, flagkuģa „Tiger" tuvumā parādījies padomju spiegu trāleris, apgādāts elektriskām noklausīšanās, foto un radara ierīcēm, varētu domāt, sagatavots „zvejai". Trāleris, kā likts, ieradies tieši tad, kad sācies manevru interesantākais posms, flagkuģim virzoties uz šaušanas apvidu, un palicis 24 stundas tā tuvumā kā piesiets. (Kā tu nabagu sitīsi?). Novērots, ka trāleri īpaši interesējusi kuģa artilerijas uguns korigēšanas sistēmas radara frekvences un lielgabalu sniedzamība.

Atšķirībā no pelēkajiem zvejas kuģiem, kādi kreisē arī pa Atlantiku, nereti vien zvejodami ar elektriskās strāvas triecieniem (tāda zveja ir liegta, bet tas „neattiecas uz krieviem"), šī „zvejas" trālera ķermenis bijis gaišpelēks ar baltu virsbūvi. Tā mēdz krāsot visus „speciālos zvejas trālerus" un tādi arvien manāmi, kur rietumniekiem notiek „kaut kas interesants" vienā vai otrā pasaules daļā. Viņu ātrums sasniedz 20 mezglus.

Līdzīgus manevrus notur katru gadu, bet, neskatoties uz slepenību, krievi ar savām „zvejas laivām" allažiņ ir klāt.

☆

Visu izgudrojumu izgudrotājs, kā zināms, ir Ivans Ivanovičs Ivanovs. Pa starpām ir gadījies Lomonosovs, radio atklājējs Petrovs (kur nu Markoni), ģeniālais atomskalditājs Staļins, un vēl viens otrs krievu cilvēks, bet Ivans aptveŗ viņus visus.

„Komsomoļskaja Pravda" Dr. Vasilija Kaļiņenko uzdevumā ziņo, ka (sekojot Marksa dialektiskā materiālisma zinātniskajām idejām) padomju okeanografijas institūta laboratorijās nupat izdevies sintezēt dzīvību. Kaļiņenko gan kautrīgi piebildis, ka viņš radījis tikai „dzīvību atgādinošus organismus". Lieta vienkārša. Padomju zinātnieki nogremdējuši destilētā ūdenī saišķi ar kapara un cinka platēm. Katrs skolas zēns zina, tādos apstākļos, pateicoties abu metālu elektroķīmiskām īpašībām, rodas viegla elektriskā strāva. Bet krievu zinātniekiem ne par cik ilgu abas stikla plates, uz kuŗām metalla plāksnītes balstījušās, apklājušās ar sīkiem ķermenīšiem, kas atgādinājuši šūniņas ar kodolu centrā. Kā mikroskopi rādījuši, tās kustējušās un vairojušās. Akadēmiķis Šubinovs steidzies piebilst, ka beidzot izdevies „radīt laboratorijā pirmos dzīvos organismus no nedzīvas matērijas". Par vienīgo šo parādību izskaidrojumu, sīkbūtnēm laboratorijas traukos iekļūstot no gaisa, žurnāls klusē.

Kā dzīvo padomju galotnes

Dažiem Rietumu žurnālistiem bijusi izdevība redzēt Chruščeva vasarnīcu Melnās jūras piekrastē. Viens no vācu žurnālistiem nosauc to par īstu „sapņu vasarnīcu" (Traumvilla). Tā atrodoties pasakaini skaistā vietā — ar skatu uz zilo dienvidu jūŗu un Kaukaza kalnu galotnēm. Vasarnīca esot ierīkota ar visām iespējamām modernām ērtībām, kādas varētu sev vēlēties visizlutinātākais Rietumu kapitālists, un atgādinot miljonāru vasarnīcas pie Vidusjūras slavenā „Zilā krasta" (Côte d'Azur) un Floridā. Lifts vedot uz divstāvu vasarnīcas lēzeno jumtu, kas izbūvēts kā saulošanās terase. Blakus vasarnīcai ierīkots peldbaseins, kuŗa temperatūru varot pēc patikas regulēt. Sliktā laikā vajagot tikai piespiest pogu, — un pār peldbaseinu nolaižoties stikla jumts. Tādā kārtā esot iespējams lietot peldbaseinu arī ziemā. Atsevišķā piebūvē atrodoties liela vingrošanas zāle ar visiem nepieciešamiem sporta piederumiem. Zāles grīdu klājot 2 lieli, krāšņi austrumu tepiķi. Telefona aparāti atrodoties ne tikai visās vasarnīcas istabās, vingrošanas zālē, peldkabīnēs, bet pat plašajā parkā, tā ka Chruščevs atrodoties pastāvīgā kontaktā ar Maskavu.

-gs.

ĻAUDIS SOCIĀLISTISKI SALS ARĪ SOZIEM

Cīņa 16. oktobŗa numura ievadrakstā pastāsta, ka Rīgā un citās pilsētās vēl neesot nobeigti daudzu namu remonti un to iemītnieki ar sirds drebēšanu gaidot ziemu. Daudzās vietās neesot izlabota centrālapkure, vēl arvien esot cauri jumti. Ventspilī Brīvkalna ielas jaunajos namos vēl neesot iekārtota apsildē, kaut apkures laiks jau sācies. „Ar kvēliem solījumiem sakārtotas krāsnis jau nu nevarēs sasildīt ne dzīvokļus, ne sirdis," norāda Cīņa. Patiesībā drebošu siržu Rīgā un citās okupētās Latvijas pilsētās ir daudz, jo ļaudīm trūkst arī kurināmā. Okupācijas iestādes nespēj to sagādāt.

Gaisa uzbrukumi Vācijai

1.

Šai laikā Čerčils asi uzbruka valdībai par viņas bezdarbību. Anglijas ministru prezidents šo lietu nokārtoja tā, ka Tizarda komisijā darbojās arī Čerčils. Čerčils prasīja komisijā uzņemt arī Lindemani par Čerčila padomdevēju zinātniskos jautājumos. Lindemanis iekļuva komisijā. Viņš oponēja pret radara stacijām, kamdēļ komisijā radās lūzums. 1946. gadā profesori Hills un Blankets izstājās no komisijas. Šī iemesla dēļ starp Tizardu un Lindemani izbeidzās draudzība.

Pēc neilga laika sasauca komisiju no jauna agrākā sastāvā. Te Lindemanis tika norādīts par labu radara ekspertu. Anglija bija glābta.

Kad vācieši iesoļoja Francijā un pie varas Anglijā nāca Čerčils, Lindemanim izdevās Tizardu izstumt no posteņa un iesēsties viņa vietā. 1940. gada 21. jūnijā Tizards atkāpās.

Īstais lūzums starp Tizardu un Lindemani iestājās 1942. gadā, kad Lindemanis nāca ar savu priekšlikumu — „stratēģiskā bumbošana." Viņš ierosināja bumbot visas Vācijas pilsētas, pie kam galvenā vērība bumbojot jāpievērš strādnieku kvartāliem.

Starp Anglijas zinātniekiem, kuŗiem šis Lindemaņa plāns bija pieejams, atradās profesori Tizards, Hills, Blankets un Snovs.

Profesors Snovs kādā grāmatā raksta:

„Iespējams, ka vēlākos laikos cilvēki lasīs šīs ziņas un brīnīsies, kā tik pieklājīgi ļaudis kā mēs, kam vienmēr cilvēcisks saprāts, spējām izdarīt tik šausmīgus aprēķinus. Ko viņi par mums domās? Sacīs to pašu, ko kādreiz sacīja par indiāņiem — „viņi ir plēsīgi vilki ar cilvēka saprātu." Par mums sacīs, ka mēs esam zaudējuši visu cilvēcīgo. Vai tas nebūs taisnība?"

Tizards ar saviem draugiem aplēsa par jaunu Lindemaņa statistiku un atrada, ka tā nepareiza. Lindemaņa minētie skaitļi statistikā bija 5 reizes lielāki.

Pret Tizardu uzsāka vajāšanu, viņu gandrīz apzīmogoja par tēvijas nodevēju un atcēla no visiem posteņiem. Tizards mira 1959. gadā, un neviens no Anglijas laikrakstiem nepieminēja to vīru, kas bija devis aizsardzības plānu, kā glābt Angliju no pēkšņiem uzbrukumiem.

Kaŗa beigās pierādījās, ka Lindemaņa minētie skaitļi ir 10 reizes lielāki nekā patiesībā. Tizarda un viņa draugu domas, ka bumbošana bijusi neilvēcīga un nav devusi rezultātus, apstiprinājās.

Daudzi no Anglijas vadītājām personām pievienojās Lindemanim. Tā, piemēram, Dudley Pounds, I jūras lords angļu admirālitātē, izsakās:

„Mēs negribam II pasaules kaŗu uzvarēt, sakaujot ienaidnieka armiju, bet gan tādā veidā, ka mēs Vācijas iedzīvotājus padarītu par bezpajumtniekiem un izpostīsim Vācijas rūpniecību."

Čerčilam Lindemaņa priekšlikums bija dogma, pie kuŗas viņš turējās, lai atspēkotu amerikāņu iebildumus; viņi necerēja lielus panākumus, izdarot nakts uzbrukumus Vācijas pilsētām.

Čerčils savās atmiņās apraksta angļu un amerikāņu pretējos uzskatus:

„Kamēr mēs savu nakts bumbošanas techniku izkopām, amerikāņi bija pārliecināti, ka viņu smagi bruņotie bumbveži šaurās formācijās, gaišā dienas laikā nedrīkstēs dziļi ielidot Vācijā. Šaubījos, vai amerikāņu taktika sevi attaisnos. Kasablankā es šo jautājumu pārrunāju ar amerikāņu 8. gaisa flotes komandieri, ģenerāli Eaker."

Lindemaņa teze tika novirzīta augstākā kaŗaspēka vadībai. Galvenā teikšana bija militāristiem, gaisa spēku maršalam Harrisam un viņa stāba priekšniekam, maršalam Portalam. Abi militāristi izdarīja savu kalkulāciju. Arī tanī nebija runa par nonāvētiem Vācijas civīliedzīvotājiem. Kādā no nosūtītiem priekšlikumiem Čerčilam bija teikts:

„Ja līdz 1943. gada beigām uz Vācijas pilsētām nomestu 50.000 tonnu bumbu un 1944. gadā 90.000 tonnu, būtu iespējams iznīcināt 6 miljonu ēku, labu daļu no Vācijas rūpniecības, kas kalpo kaŗa vajadzībām. ¾ no pilsētu iedzīvotājiem paliks bez pajumtes. Bumbošanas mērķi būtu tādi: Rūras apgabals; Vācijas lielpilsētas un Berlīne kā politisks centrs."

Par Berlīni maršals Harris izteicās: „Berlīni mēs varam iznīcināt no viena gala līdz otram; tas mums maksātu 4-5 simti bumbvežu, bet Vācijai — zaudēt kaŗu."

Savu uzdevumu Hariss veica ar dzelžainu gribu un lielu enerģiju.

Savās atmiņās maršals Harriss raksta, ka tikai gadījuma pēc viņš kļuvis kaŗavīrs.

Kad tēvs licis viņam izvēlēties kļūt vai nu par kaŗavīru vai doties uz kādu koloniju, Harriss izvēlējies Afriku.

16 gadus viņš strādāja zelta raktuvēs Rodžerijā. Pēc tam viņš strādāja pie lauksaimniekiem un brauca par važoni. Tie esot bijuši vislaimīgākie gadi viņa mūžā.

I pasaules kaŗa laikā Harriss brīvprātīgi pieteicās 1. Rodezijas kājnieku pulkā. Pulka sastāvs bija noorganizēts. Iztrūka tikai patšauteņu mechaniķa un pulka taurētāja. Harriss mēģināja pierunāt pieņēmēju virsnieku, ka viņš ir piemērots patšauteņu mechaniķis, kaut gan patšauteni viņš nebija redzējis. Harrisu pieņēma par pulka taurētāju.

Sākās pulka pārgājiens uz Vācijas Dienvidafriku. Tas bija visgaŗākais pārgājiens, kādu vien pazīst Anglijas vēsture.

Harriss gribēja palikt par kaŗavīru, bet ne kājnieku. pulkā. Aizbraucis atpakaļ uz Angliju, viņš iestājās lidotājos. Harriss nodomāja palikt armijā tik ilgi, kamēr sakaus vāciešus, tad viņš gribēja doties atpakaļ uz Afriku.

I pasaules kaŗa beigās Harriss ieguva majora pakāpi.

Tagad viņš bija virsnieks un varēja citiem pavēlēt, bet pats paklausīt citam vēl nebija iemācījies. Lielās stūrgalvības dēļ Harrisam ceļi pašķīrās.

Eiropas klimats Harrisam nebija piemērots. Viņš nokļūst Indijā.

Harrisa rīcībā bija nodotas vecas mašīnas, ar kuŗām ļoti grūti pārlidot augstus kalnus. Ja kādreiz pienāktu piespiedu nolaišanās džungļos, kur mita mežonīgas ciltis, tad gūsts neizbēgams. Šī iemesla dēļ viņš centās, lai tiktu pārcelts uz Iraku.

Tur viņa uzdevums bija cīnīties pret ciltīm, kas sadumpojās pret savu valdību. Harriss centās apspiest nemierniekus bumbojot, nevis liekot darboties armijai.

Drīz viņu paaugstināja par aviācijas grupas komandieri, ģenerālštāba virsnieku un beidzot par aviācijas flotes komandieri.

1939. gadā Harrisu kā aviācijas flotes komandieri komandēja uz Palestīnu. II pasaules kaŗa sākumā Harrisam bija sava īpata filozofija: „Ja esi nesekmīgs un par mīkstu, tevi izmetīs. Ja esi sekmīgs un ciets, tad noteikti pateiks, ka esi par cietu un izmetīs tāpat."

Harriss bija ciets un tāds arī palika. 1940. gadā tas atgriezās Anglijā ar uzdevumu — ienaidnieka bumbošanu.

1943. gada beigās viņa komandētie bumbveži bija nometuši virs Vācijas 135000 tonnu bumbu.

Harriss nonāca pie atziņas: „Ideja, ka mēs ar savu bumbošanu salauzīsim vācu tautas morāli, izrādījās neprātīga." Anglikāņu baznīcas bīskapi brīdināja no šīs stratēģijas turpināšanas. Armijas un flotes stāba priekšnieks pierādīja ar skaitļiem, ka maršals Harriss savos aprēķinos izdarījis kļūdu. Harriss neklausīja nevienam. Viņš sacīja: „Neņemot vērā līdz šim notikušo, bumbošana uzskatāma par humānu metodi. Mēs pasargājam sevi un mūsu sabiedroto jaunatni no krišanas kaujas laukā, kā tas notika 1914.—1918."

Kaŗa pēdējos mēnešos Harriss, kuŗu Anglijā dēvēja par „gaisa Nelsonu", palika viens. Viņš tomēr jutās kā Anglijas glābējs un raksta: „Gandrīz 20 gadus vēroju armijas un jūras spēku vadību. Zinu, ka viņi bija noskaņoti pret gaisa floti, jo gribēja Anglijas gaisa spēkus padarīt nespēcīgus. Ja tas būtu izdevies, II pasaules kaŗu Anglija sāktu ar dažiem iznīcinātājiem, tāpat kā pirmā pasaules kaŗā piedalījās ar vienu tanku. Kauju par Angliju mēs zaudētu, un vācieši pārstaigātu visu Eiropu. Tas paliktu uz vairākiem gadu simtiem."

Maršals Harriss 1945. gada aprīlī tikai netieši uzzināja par kādu Čerčila rakstu, rakstītu gaisa spēku stāba priekšniekam.

„Esmu uzskatos, ka tagad mums jāpārtrauc Vācijas pilsētu izpostīšana. Tas stāv sakarā ar mūsu pašu interesēm."

Harriss saprata, ka kritis nežēlastībā. Čerčils viņu līdz šim bija aizstāvējis pret Anglijas un Amerikas lielajiem militāristiem, pret bīskapiem un vispārējām domām. Tagad viņa padomu neprasīs vairs neviens.

No Hamburgas līdz Minchenei, no Achenas līdz Drezdenei palikusi vienīgi drupu kaudze... Angļu bumbvežu ceļš...

Pēc kaŗa 1945. gada septembrī maršals Harriss iesniedza atlūgumu. To pieņēma.

1946. gada jaungada dienā Londonā godināja ģenerāļus, admirāļus un maršaļus sakarā ar Anglijas un viņas sabiedroto uzvaru pār Vāciju un Italiju.

Gandrīz visi tika iecelti lordu kārtā un saņēma vietu un balss tiesības Anglijas augšnamā. Maršalam Harrisam pasniedza tikai ordeni.

Harriss aizbrauca uz Afriku. Likās, ka Anglijā aizmirsts gaisa maršals Harriss. 1953. gadā karaliene Elizabete atcerējās maršalu Harrisu un viņam piešķīra barona titulu.

(Turpinājums sekos)

Kārlis Dzelzītis

SIRDS, SAPŅU UN

Daži vārdi par dzejnieci Aspa

Nāc man līdz, es zinu
Malu laimīgu . . .

1943. gada 5. novembrī aizgāja mūžībā latviešu lielākā dzejniece Aspazija. Pieminot dzejnieces 20 gadu nāves dienu, lai mūsu galvas būtu noliektas ne vien lielas sēru dienas atcerei, bet arī dziļā atzinībā par šīs dzejnieces nopelniem latviešu literātūras izveidošanā.

Meklējot pēc mūsu literātūras izcelsmes metiem, mēs parasti ejam atpakaļ līdz Fīrekeram, Vecam Stenderam, Jurim Alunānam u. c. latviskā vārda celmlaužiem. Taču par īstajiem latviešu literātūras nodibinātājiem, tādas literātūras, kas spēj mēroties savā kvalitātē ar citu kultūrtautu literātūru, ir jāatzīst pieci lieli dzejnieki: Auseklis, Aspazija, Rainis, Skalbe un Virza. Lielākas vai mazākas piedevas šim līduma laušanas un pirmās lielās ražas ievākšanas darbam ir snieguši vēl daudzi citi šo mūsu piecu klasiķu laika biedri vai tuvākie pēcteči, kā Jānis Poruks, Andrievs Niedra, Plūdonis, Rūdolfs Blaumanis, Jānis Akurāters, Atis Ķeniņš, Viktors Eglītis u. c. Taču neviens no tiem nespēj līdzināties ar minētiem pieciem latvju tautas gara, centienu un ilgu izteikšanā, kā arī latviešu valodas spēka izveidošanā.

Starp minētiem pieciem mūsu literātūras klasiķiem jo augstu izceļas Aspazija un Rainis. Rainis un Aspazija, Aspazija un Rainis. Kuŗš latvietis gan nepazīst šos divus tik populāros vārdus! Šie divi vārdi liekas nešķiŗami, jo šo divu mūsu lielāko dzejnieku dzīves ir tā saaugušas kopā, ka ir grūti runāt par vienu, reizē nepieminot arī otru. Tā arī šai piemiņas rakstā, kas veltīts Aspazijai, neizbēgami būs jāpiemin arī Rainis. Un ne tikai šo divu dzejnieku dzīves, bet arī viņu literārais darbs ir dažkārt vijies vainagā.

Mēs zinām, ka Rainis un Aspazija kopīgi veikuši lielisko Gētes Fausta tulkojumu, kas lielā mērā pārveidoja un padarīja bagātāku toreiz vēl trūcīgo latviešu literātūras valodu. Aspazija un Rainis arī citādi būs snieguši viens otram ierosinājumus un palīdzību viņu jaunradīšanas darbā, it sevišķi Kastaņjolas laikmetā, kad viņi dzīvoja vientulībā, būdami viens otra pirmie kritiķi. Neskatoties uz šādu sadarbību un kopīgo dzīvi, Aspa-

Nr. 1475

Kārļa Ķezbera humoreska

II

Smaids par jaukajiem nākotnes nodomiem dzisa no Vidvūda sejas, kad viņš sāka visu pārdomāt tālāk. Lietas izkārtot varēja ātri un viegli, bet — Marijai taču vecāku uzvārds vilksies līdzi papīros visu mūžu. Marija Straume, dzimusi Ciska! Pat viņu bērniem, aptaujas pildot, allaž būs jāraksta — mātes vārds: Marija Straume, dzimusi Ciska! Vidvūda seju pārskrēja kauna sārtums. Žēl, viņš nodomāja. Jauka meitene, labi satiekam, patīk. Bet to gan ne, lai vai kas...! Un mirkli pārdomājis, viņš uzrakstīja lūgumu priekšniecībai to pārcelt uz citu darba vietu.

Toreiz viss atradās kustības stāvoklī, un nepagāja ilgs laiks, kad Vidvūds Straume, joprojām puisis un vientuļš, kāpa kuģī, lai dotos uz viņu krastu, bagāto, demokratisko Ameriku, kur cilvēks nezina trūkumu, nenotiek savstarpēja apkaŗošanās un neeksistē kastas. Gaidītais biroja darbs gan uzreiz neradās, mācekļa gadi jaunajā kontinentā bija jānokalpo kā slaucītājam, durvju sargam, strādniekam ziepju vārītavā un — pēc visa tā — algas izmaksātājam lopkautuvēs. Pēdējais darbs nenāca pats klāt, tas bija jānopērk no

KLIS

skā situācijā ir Baltijas valstu āvoklis?
Mūsu klauvēšanai pie AN koitejas koloniālisma likvidēšai, ko nodibināja 1960. gadā, v bijusi gaidītā atbalss. Jaundibināto valstu pārstāvji, kuem tagad liela noteikšana AN, irāk nodarbināti ar Afrikas Āzijas lietām un, vismaz paidām, neizrāda vēlēšanos likt ēnas kārtībā neokoloniālisma tājumu Eiropā, bet lielvalstu rstāvji par Baltijas valstīm minas tikai tad, ja pašām jāvaira kāds Pad. Savienības brukums.
Dr. V. Māsens, kas no ACEN raudzīts kontaktam ar AN, no vas pieredzes ir tanīs ieskas, ka mūsu lieta varētu tikt celta tikai pēc tam, kad pājās koloniālās problēmas būs risinātas. Lielāku iniciātīvu rpretim izrādījusi Eiropas onsultātīvās padomes komisi padomē nepārstāvēto tautu bā, un no savas puses nākusi r priekšlikumu par Baltijas alstu jautājuma pacelšanu AN.
Vadošās lielvalstis savu nostā mūsu jautājumā nav grozīušas un Pad Savienības varmāīgo anneksiju joprojām neatīst.
Pārdzīvojamais laiks prasa rkārtīgu modrību un sekošanu otikumiem, lai tie mūs nepārteigtu.
Šai cīņā nebūt neesam vieni: Mums ir patiesi draugi un iepaidīgi atbalstītāji kā Amerikā, tā daudzās citās zemēs un ietās, kas par mums iestājās un mūsu cīņu par nolaupītās brīvības un neatkarības atjaunošanu isādi atbalsta.

omju galotnes

epiķi. Telefona aparāti atrodoies ne tikai visās vasarnīcas istabās, vingrošanas zālē, peldkabīnēs, bet pat plašajā parkā, tā ka Chruščevs atrodoties pastāvīgā kontaktā ar Maskavu.

-gs.

ĻAUDIS SOCIĀLISTISKI SALS ARĪ ŠOZIEM

Cīņa 16. oktobra numura ievadrakstā pastāsta, ka Rīgā un citās pilsētās vēl neesot nobeigti daudzu namu remonti un to iemītnieki ar sirds drebēšanu gaidot ziemu. Daudzās vietās neesot izlabota centrālapkure, vēl arvien esot cauri jumti. Ventspilī Brīvkalna ielās jaunajos namos vēl neesot iekārtota apsilde, kaut apkures laiks jau sācies. „Ar kvēliem solījumiem sakārtotas krāsnis jau nu nevarēs sasildīt ne dzīvokļus, ne sirdis," norāda Cīņa. Patiesībā drebošu siržu Rīgā un citās okupētās Latvijas pilsētās ir daudz, jo ļaudīm trūkst arī kurināmā. Okupācijas iestādes nespēj to sagādāt.

ku. Kauju par Angliju mēs zaudētu, un vācieši pārstaigātu visu Eiropu. Tas paliktu uz vairākiem gadu simtiem."
Maršals Harriss 1945. gada aprīlī tikai netieši uzzināja par kādu Čerčila rakstu, rakstītu gaisa spēku stāba priekšniekam. „Esmu uzskatos, ka tagad mums jāpārtrauc Vācijas pilsētu izpostīšana. Tas stāv sakarā ar mūsu pašu interesēm."
Harriss saprata, ka kritis nežēlastībā. Čerčils viņu līdz šim bija aizstāvējis pret Anglijas un Amerikas lielajiem militāristiem, pret biskapiem un vispārējām domām. Tagad viņa padomu neprasīs vairs neviens.
No Hamburgas līdz Minchenei, no Achenas līdz Drezdenei palikusi vienīgi drupu kaudze... Angļu bumbvežu ceļš...
Pēc kara 1945. gada septembrī maršals Harriss iesniedza atlūgumu. To pieņēma.
1946. gada jaungada dienā Londonā godināja ģenerāļus, admirāļus un maršalus sakarā ar Anglijas un viņas sabiedroto uzvaru pār Vāciju un Italiju.
Gandrīz visi tika iecelti lordu kārtā un saņēma vietu un balss tiesības Anglijas augšnamā. Maršalam Harrisam pasniedza tikai ordeni.
Harriss aizbrauca uz Afriku. Likās, ka Anglijā aizmirsts gaisa maršals Harriss. 1953. gadā karaliene Elizabete atcerējās maršalu Harrisu un viņam piešķīra barona titulu.

(Turpinājums sekos)

Gara KULTŪRAI

Kārlis Dzelzītis

SIRDS, SAPŅU UN DAILES DZEJNIECE

Daži vārdi par dzejnieci Aspaziju viņas nāves dienu atceroties.

Nāc man līdz, es zinu
Malu laimīgu . . .

1943. gada 5. novembrī aizgāja mūžībā latviešu lielākā dzejniece Aspazija. Pieminot dzejnieces 20 gadu nāves dienu, lai mūsu galvas būtu noliektas ne vien lielas sēru dienas atcerei, bet arī dziļā atzinībā par šīs dzejnieces nopelniem latviešu literatūras izveidošanā.

Meklējot pēc mūsu literatūras izcelsmes metiem, mēs parasti ejam atpakaļ līdz Firekeram, Vecam Stenderam, Jurim Alunānam u. c. latviskā vārda celmlaužiem. Taču par īstajiem latviešu literatūras nodibinātājiem, tādas literatūras, kas spēj mēroties savā kvalitātē ar citu kultūrtautu literatūru, ir jāatzīst pieci lieli dzejnieki: Auseklis, Aspazija, Rainis, Skalbe un Virza. Lielākas vai mazākas piedevas šim līduma laušanas un pirmās lielās ražas ievākšanas darbam ir snieguši vēl daudzi citi šo mūsu piecu klasiķu laika biedri vai tuvākie pēcteči, kā Jānis Poruks, Andrievs Niedra, Plūdonis, Rūdolfs Blaumanis, Jānis Akurāters, Atis Ķeniņš, Viktors Eglītis u. c. Taču neviens no tiem nespēj līdzināties ar minētiem pieciem latvju tautas gara, centienu un ilgu izteiksanā, kā arī latviešu valodas spēka izveidošanā.

Starp minētiem pieciem mūsu literatūras klasiķiem jo augstu izceļas Aspazija un Rainis. Rainis un Aspazija, Aspazija un Rainis. Kurš latvietis gan nepazīst šos divus tik populāros vārdus! Šie divi vārdi liekas nešķirami, jo šo divu mūsu lielāko dzejnieku dzīves ir tā saaugušas kopā, ka ir grūti runāt par vienu, reizē nepieminot arī otru. Tā arī šai pieminas rakstā, kas veltīts Aspazijai, neizbēgami būs jāpiemin arī Rainis. Un ne tikai šo divu dzejnieku dzīves, bet arī viņu literārais darbs ir dažkārt vijies vainagā.

Mēs zinām, ka Rainis un Aspazija kopīgi veikuši lielisko Gētes Fausta tulkojumu, kas lielā mērā pārveidoja un padarīja bagātāku toreiz vēl trūcīgo latviešu literatūras valodu. Aspazija un Rainis arī citādi būs snieguši viens otram ierosinājumus un palīdzību viņu jaunradīšanas darbā, it sevišķi Kastaņjolas laikmetā, kad viņi dzīvoja vientulībā, būdami viens otra pirmie kritiķi. Neskatoties uz šādu sadarbību un kopīgo dzīvi, Aspazija un Rainis parādās kā divi augsti kalni, kas katrs ceļ savu galotni pret debesīm. Tiem katram ir sava īpatnēja valoda, savs stils, savs domāšanas un radīšanas veids.

Runājot par Aspazijas un Raiņa kopā savijušos dzīvi, ir vietā konstatēt arī Aspazijas lielo nopelnu Raiņa dzejas talanta atklāšanā un Raiņa ievešanā latviešu literatūrā. Var pat izteikt sekojošu varbūtību: ja mums nebūtu Aspazijas, varbūt latviešu literatūrai trūktu tās lielākā dzejnieka. Rainis gan bija sācis dzejot jau agrā jaunībā, taču vēlāk uz savas māsas ieteikumu un spriedumu, ka no viņa tikpat nekāds ievērojams dzejnieks neiznākšot, metis dzejošanu pie malas un piegriezies jurista praksei, žurnālistikai un politikai. Kad Aspazija bija tuvāk iepazinusies ar Raini, kas toreiz bija „Jaunās Dienas Lapas" redaktors, un Rainis bija viņai, kā toreiz jau plaši pazīstamai rakstniecei, parādījis dažus savus nepublicētos dzejoļus, Aspazija atklāja redaktorā lielu dzejnieku un mudināja viņu nopietnāk nodoties dzejošanai un laist savus darbus atklātībā. Tad arī, 1895. gadā „Jaunās Dienas Lapas" slejās parādās Aspazijai veltīts dzejolis ar pseudonīmu Rainis. Tā Aspazija uzved Raini jau 30 gadu vecumā latviešu literatūras skatuvē un no tā laika sākās vēlīnā dzejnieka augšupeja.

Taču Aspazijai nav jābalstās uz Raini un viņas nopelni it nebūt neaprobežojas ar pēdējā ievešanu latviešu literatūrā vai ar kopīgā Gētes Fausta tulkojumu. Aspazija ir atstājusi pati savu jo plašu literārisku mantojumu — 10 dzejoļu krājumus un veselu rindu ievērojamu lugu, no kurām vislielāko popularitāti ieguva viņas jaunības lugas VAIDELOTE un SIDRABA ŠĶIDRAUTS (mazāk ievērojamākus atstājot šajā īsajā rakstā neminētus). Tomēr visslavenāka Aspazija kļūst kā lirike, it sevišķi ar tā saukto „lirisko biografiju," kas sastāv no trim dzeju krājumiem: SAULAINAIS STŪRĪTIS, ZIEDU KLĒPIS un RAGANU NAKTS. Daudzas Aspazijas dzejas ir pilnīgi pārgājušas tautas mutē, līdzīgi latvju dainām, kā, piemēram MĒNESS STARUS STIGO, SAPŅU TĀLUMĀ, PASACIŅA, AK, JAUNAM BŪT!, NEBĒDNE MEITENE u. c., kas ir neskaitāmas reizes skandētas gan skolās, gan izrīkojumos. Mūsu skaņraži ir izlietojuši daudzas Aspazijas dzejas kā tekstus savām dziesmām. Pēc Ausekļa Aspazija nāk kā turpmākā lielākā latviešu dzejniece. Jau ar savu pirmo dzeju krājumu SARKANĀS PUĶES un jau minētām lugām Aspazija top par ceļvedi, kas ar jaunām idejām, jaunām valodas formām, un ar milzīgu emocionālu spēku lauž veco „māmuļnieku" šaurāko ideoloģiju un līdzšinējās dzejas formas un paver jaunus apvāršņus latviešu literatūrā. Kā Gēte un Šillers iezīmēja jaunu „Sturm und Drang" periodu vācu literatūrā, tā Aspazija spēlē līdzīgu lomu latviešu literatūras tapšanas laikmetā, it sevišķi ar viņas dinamiskajām, jaunu ideju bagātām lugām VAIDELOTE, SIDRABA ŠĶIDRAUTS un ZAUDĒTĀS TIESĪBAS.

Jau teicām, ka Aspazija sevi un savas tautas dvēseli vispilnīgāki ir izteikusi lirikā. Kas tad nu ir Aspazijas dzejas kvintesence ar ko viņa ieguvusi savu apbrīnojamo popularitāti?

Dodot uz šo jautājumu atbildi šā avīžu rakstā, šo kvintesenci varētu formulēt trīs vārdos: **sirds, sapnis un daile.** Ja Rainis savā dzejā parādās galvenā kārtā kā domātājs, kas ar savu filozofisko domu mēģina uzšķērst un izteikt cilvēka dvēseles, savas tautas, dabas un kosma dziļākos noslēpumus, tad Aspazija visu aplūko ar savu sirdi, ar jūtām. Šī dzejnieces percepcijas metode tomēr neaprobežojas ar seklu jūsmošanu, bet dabas vai cilvēka aspekti tiek pārkausēti dziļā pārdzīvojumā augstākā mākslinieciskā vērtībā — sapnī vai dailē, kurā nepilnīgie vai chaotiskie dabas vai dzīves fainomeni ir sakārtoti ideālā formā, kur visi elementi atrodas vispilnīgākās harmonijas attiecībās.

(Nobeigums 8. lpp.)

Janina Babre

DIVAS ĒNAS

Kad mūsu ēnas klīstot sastapās
uz ceļa tālā, svešu ļaužu barā,
Kaut tikai brīdi trīsot saskārās,
Tās savijās kā burvju loka varā.

Mums ēnas tajā mirklī sajuka,
Un projām steidzot līdz tu paņēmi

Sev ēnu apburtu, kas mulsā apjuka,

Bet manai jaunu veidu nolēmi.

Nu divām ēnām mirkļa apburtām

Šķiet, zeme auksta drebot svešumā,

Bez vielas un bez esmes veidotām

Un nevarīgām telpas plašumā.

Ik dienas ēnas spēlē krustosies,
Vai mūsu divas kādreiz sastapsies?

Dr. N. VĪKSNIŅŠ

Latvijas vēsture jaunā skatījumā

Jaunākais uzskats par indoeiropiešu pirmdzimteni ir tas, ka šī pirmdzimtene bijusi Latvija un Lietuva (Sal. „The Encyclopedia Americana", 15. sējumā rakstu par indoeiropiešu valodām). Lietuva patiešām varētu būt šis pirmdzimtenes sastāvdaļa, jo lietuvji apm. 10,000 gadu dzīvojuši tai pašā teritorijā. Turpretī Latviju agrāk apdzīvoja somu — ugru tautas un mūsu attālākie senči ienāca Kursā tikai ap 2000. g. pirms Kristus. Viņu pirmā ekspansija vēlā akmens laikmeta beigās (2000 — 1500. g.) nonāca cauri Latvijai un Igaunijai līdz pat Dienvidsomijai, kā par to liecina tur atrastie indoeiropiešiem raksturīgie „laivas cirvji". Bet bronzas laikmetā viņus atspieda uz Daugavas aizsardzības līniju, lai pēc tam I. g. s. pēc Kristus sāktos viņu otra ekspansija, kas bija gausāka, jo līdztekus bija jācīnās arī ar dāņiem un zviedriem, vēlāk ar krieviem un vāciešiem.

Mūsu senči ir bijuši pirmie augstākās kultūras nesēji Baltijas jūras austrumu piekrastē, bet citas aistu ciltis to izplatīja līdz Okas un pat Volgas upes vidus daļai. Gotu izceļošana no Skandināvijas II — III. g. s. pēc Kr. uz Dienvidkrieviju un vēlāk arī krievu ekspansija uz ziemeļiem nogrieza Baltijas telpu no Rietumeiropas un šai telpā izveidojās 2 ievērojami lokālie kultūras centri: Zemgale un toreiz kuršu apdzīvotā Klaipēda. Igauņu vēsturnieki atzīst, ka šai laikā igauņi skolnieciski atdarinājuši savos etnografiskos darinājumos šo centru paraugus un tikai vēlā dzelzs laikmetā uzrādījuši zināmu patstāvību. Saskaņā ar Tacita datiem I g. s. beigās pēc Kr. ģermāņu galvenā nodarbošanās bijusi medības un lopkopība, bet aisti labprāt nodarbojušies ar zemkopību. Tātad jau toreiz aisti bija aizsteigušies priekšā ģermāņiem. Arī pirms vācu ienākšanas latvieši jau pazinuši 3 lauku sistēmu, kā to atzīst pat Pad. Latvijas vēsturnieki, un viņiem bijušas jau lietošanā ecēšas, kas vāciem nav bijušas pazīstamas, kā to pasvītro vēsturnieks J. Landers savas „Latvijas vēstures" I sējumā.

Runājot par senajām latviešu brīvības cīņām, jāpasvītro šo cīņu ilgstošais raksturs — apm. 200 gadu, jo uz Lietuvu atkāpušies zemgaļi turpināja cīnīties līdz pat Lietuvas kristiānizēšanai 1386. g. Letgaļu sadarbība ar vāciešiem izskaidrojama ar viņu ļoti neizdevīgo vēsturisko konjunktūru; viņiem bija ienaidnieki visapkārt: rietumos lībji, ziemeļos — igauņi, austrumos — krievi un arī lietuvji savos sirojumos uz Igauniju gāja cauri viņu zemei. Bez tam cīņas ar igauņiem bija tūkstošgadīgas un kļuvušas pārāk nežēlīgas. Atcerēsimies, ka igauņi sagūstīto Tālivaldi „cepināja uz sārta kā zivi", bet viņa dēli savukārt iebruka Igaunijā un smagi postīja un dedzināja.

Ļoti asi un nesaudzīgi apkarojams baltvācu izplatītais uzskats par latviešu tautas 700 gadu verdzību, kā arī Feliksa Ciela plaši popularizētais uzskats par „latviešu bezvēstures lāstu" un 600 gadu varmācību. Te pamatā ir landrāta barona Rozena deklarācijas pirmā maldīgā teze, ka vācieši esot iekarojuši šo zemi un ja viņi atstājuši iekarotiem dzīvību, toties viņi ir pilnīgi noteicēji par viņu dzīvību un mantu. Šis uzskats ir pilnīgi nepareizs. Vāci pakļāva latviešus un igauņus nevis ar militāro pārspēku, bet gan ar diplomātiju. Igauņu vēsturnieks Juris Uluots noskaidrojis, ka laikā no 1207. — 1261. g. igauņi noslēguši ar vāciešiem ne mazāk kā 52 līgumus. Tas pats, domājams, notika arī ar latviešiem. Tā piem. vācu līgumos ar kuršiem un zemgaļiem šīs ciltis apņēmušās nodot samērā nelielas nodevas un izpildīt publiskas klaušas tikai 4 dienas gadā.

Senajā Livonijā latviešu līdzšinējos valdniekus iesaistīja feodālajā piramidā, kā par to liecina „kuršu ķoniņi" un Doles salas novadnieki. Latviešu pilsētnieki paturēja dažus amatus pilnīgi savā ziņā. Zemnieki paturēja savu zemi un brīvību, nododot nelielas nodevas vācu pilu pārvaldniekiem, bez tam nodrošinot savas paradumu tiesības. Dzimtniecība latviešu novados sākās samērā vēlu: Rīgas virsbīskapijā 1495. g. un visā Livonijā tikai 1552. g. ar Pērnavas landtaga lēmumu. Arī muižas rodas tikai XV g. s. beigās, kad sakarā ar šaujamā pulvera izgatavošanu bruņinieki pazaudēja savu nozīmi un sāka veidoties citāds karavīra tips. Baltvāci nevar lepoties ar augstākas kultūras nesēju lomu. Pēc būtības tā bija alus kultūra. Baltazārs Rusovs savā „Livonijas chronikā" gleznaini tēlo, kā vācu muižnieku godos alus tā plūdis Mazās ģildes apakšējā zālē, ka bijis jānes iekšā salmi, lai varētu izbrist cauri. Jauni zēni sacentušies alus dzeršanā no lieliem ķipjiem, tā ka acis „sprāgušas ārā no pieres". Pilsētu turīgākie slāņi centušies atdarināt muižnieku paražas. Arī latv. zemnieki sestdienas vakaros pulcējušies pie baznīcas, uzstādījuši alus mucu uz steķiem, visu nakti dzēruši un nākamā dienā baznīcā tā trokšņojuši, ka nevarējuši dzirdēt mācītāja balsi. Te vēl jāņem vērā, ka vēl XV g. s. landtagos vācu mācītājiem pārmet, ka viņi nav papūlējušies iemācīties vietējo tautu valodu. Bez tam toreiz jau visi latvieši bija katoļi un dievkalpojumi notika viņiem nesaprotamajā latiņu valodā. Tāpēc nav jābrīnās, ka latviešu pagāniskās tradicijas turpinājušās līdz pat 18. g. s. un „līgo svētku" veidā līdz pat mūsu dienām. 13. — 16. g. s. bija dainu rašanās ziedu laiki.

Baltvācu vēsturnieki atzīst tikai 3 savus ievērojamus politiķus: bīskapu Albertu, ordeņmestru Valteru fon Pletenbergu un Johanu Reinholdu Patkulu. No latviešu viedokļa bīskaps Alberts ir nežēlīgas „uguns un zobens" politikas iemiesojums, Pletenbergs nostiprināja dzimtbuvi Igaunijā un 1507. g. aizliedza latviešiem un igauņiem nēsāt ieročus. Patkuls bija tēvijas nodevējs un viņa loma pie Lielā ziemeļu kara izcelšanās pārspīlēta. Prof. Širrens, kas bija savācis ļoti plašus materiālus par Patkulu, tomēr nepublicēja savu darbu, jo tas nedarītu godu baltvāciešiem.

Reformācija uzvarēja Livonijā tāpēc, ka muižnieki un pilsētas nostājās tās pusē, bet Pletenbergs, būdams jau 70 gadus vecs, lai gan simpatizēja katoļiem, izturējās neitrāli. Viņš neuzrošinājās sekot Prūsijas paraugam, lai sekulārizētu savu valsti, jo baidījās no citu valstu iejaukšanās. Reformācija nāca par labu latviešu kultūras centieniem.

Livonijas sabrukuma galvenie cēloņi: politiskie — kaimiņu tautu cīņa par Baltijas jūras pārvaldīšanu, sociālie — dzimtniecības ievešana, reliģiskās pretišķības un atbalsta trūkums ārzemēs, protams, arī ordeņbrāļu cīnītāju vājā morāle, ko sevišķi pasvītro Rusovs. Interesants ir šai laikā pāvesta legāta Posevīna mēģinājums pakļaut Krieviju, Poliju un Zviedriju Romai.

Runājot par lietuvju — poļu laikmetu, der pasvītrot Lietuvas lielo lomu Austrumeiropas vēsturē. Tā bija brīvības valsts, pretēji Maskavai, un apvienoja plašus ukraiņu un baltrutēņu novadus. Lietuvji un poļi pēc apvienošanās 1386. g. drīz vien apturēja Tannenbergas kaujā 1940. g vācu spiedienu uz austrumiem, ko veicināja arī pirms tam Zobenbrāļu ordeņa iznīcināšana pie Saules 1236. g., Livonijas ordeņa neveiksme uz Peipus ezera ledus 1242. g. un pie Durbes 1260. g. Lietuva apturēja arī tatāru ekspansiju, jo Lietuvas princis Erdivils uzvarēja tos netālu no Lidas (tā saucamajā „Šeibeka laukā", jo tatārus vadīja Šeibeks). 1370. g. Alģirts ielenca Maskavu un vēlākais tatāru uzvarētājs kņazs Dimitrijs bija spiests mesties viņa priekšā ceļos, par ko liecina nosaukums „Poklonnaja gora". Tomēr daži lietuvju vēsturnieki, kā piem. prof. Joniņas sauc lietuvju un poļu apvienošanos par pirmdzimto grēku, kuram sekojušas dažādas nelaimes. Galvenā nelaime bija tā, ka poļi sāka uzspiest katoļu ticību pareizticīgajiem krieviem, kas tāpēc sāka raudzīties uz pareizticīgo Maskavu. Ja nebūtu šo reliģisko pretišķību, tad varbūt Lietuva, kuras robežas toreiz sniedzās no Baltijas jūras līdz Melnai jūrai un bija lielāka par toreizējo Maskavas valsti, būtu apvienojusi savā varā visus krievu novadus.

(Nobeigums sekos)

Vastlāvju balles skats no T. Zeltiņa komēdijas „Vilks Rīgā", kuru ALT Vašingtonas ansambļa iestudējumā kanadieši redzēs 8. novembrī Hamiltonā, 9. novembrī Toronto un 22. novembrī Montreālā.

Nr. 1475928

Kārļa Ķezbera humoreska

II

Smaids par jaukajiem nākotnes nodomiem dzisa no Vidvūda sejas, kad viņš sāka visu pārdomāt tālāk. Lietas izkārtot varēja ātri un viegli, bet — Marijai taču vecāku uzvārds vilksies līdzi papīros visu mūžu. Marija Straume, dzimusi Ciska! Pat viņu bērniem, aptaujas pildot, allaž būs jāraksta — mātes vārds: Marija Straume, dzimusi Ciska! Vidvūda seju pārskrēja kauna sārtums. Žēl, viņš nodomāja. Jauka meitene, labi satiekam, patīk. Bet to gan ne, lai vai kas...! Un mirkli pārdomājis, viņš uzrakstīja lūgumu priekšniecībai to pārcelt uz citu darba vietu.

Toreiz viss atradās kustības stāvoklī, un nepagāja ilgs laiks, kad Vidvūds Straume, joprojām puisī un vientuļš, kāpa kuģī, lai dotos uz viņu krastu, bagāto, demokratisko Ameriku, kur cilvēks nezina trūkumu, nenotiek iesavstarpēja apkarošanās un neeksistē kastas. Gaidītais biroja darbs gan uzreiz neradās, mācekļa gadi jaunajā kontinentā bija jānokalpo kā slaucītājam, durvju sargam, strādniekam ziepju vārītavā un — pēc visa tā — algas izmaksātājam lopkautuvēs. Pēdējais darbs nenāca pats klāt, tas bija jānopērk no darba aģentūras par bargu naudu. Bet Vidvūds Straume sprieda, ka pietiekami ilgi slaucīts, sargātas durvis un vārītas ziepes. Iestājoties darbā, viņam jautāja, vai tas vēlētos strādāt birojā. „Kāda būtu mana nozare?" viņš nobažījies jautāja.

„Personāldaļa..."

Ierēdnis izbrīnījies vēroja izbīli Vidvūda sejā. „Vienīgā nodaļa, kur var tikt iekšā, pacietīgi negaidot uz cita cilvēka nāvi," viņš lietišķi piebilda. „No šīs nodaļas cilvēki aiziet uz citām darba vietām vai saslimst un vairs atpakaļ neatnāk, droši vien, aiziet pensijā. Nupat, pagājušā nedēļā viens saslima ar nerviem, bija jāieliek trako mājā. Jā, personāldaļā nav viegli, daudz darīšanu ar publiku..." viņš vēl nosūkstījās.

Vidvūds izvēlējās algu izmaksāšanu. Ja viņš būtu zinājis, kādi ir amerikāņu nēģeru strādniekiem vārdi, viņš no šī darba bez apdomāšanās būtu atteicies.

Vispirms jau kaut kāda iemesla dēļ daudziem melnajiem bija uzvārds White (Baltais). Vai tāpēc, ka viņu vecāki gribēja kļūt balti un pirka blēdīgo aģentu ziedes? Baltu ādas krāsu solīja katram, kurš ziedi ierīvēs rītos un vakaros sešus mēnešus no vietas. Protams, aģenti pazuda, seši mēneši aiztecēja, bet melnais palika melns kā kovārnis. Tad vēl, atceroties Amerikas valsts tēvus, lielam vairumam melno bija vārdi, kā — Džefersons, Vašingtons, Linkolns. Bet tas vēl nebūtu nekas. Trīcošām rokām šķirstot algu sarakstus un lasot strādnieku vārdus, Vidvūds Straume uzdūrās tādiem vārdiem kā — Karote, Nazis, Dakša — Knife, Spoon! Vārdi bija trakākie, kādus Straume varēja iedomāties — nenormāli, izvalbīti, sanurcīti, vergu tirgotāju sadoti, lai vēl vairāk pazeminātu kokvilnas laukos dzītā „melnā ziloņkaula" pulkus. Saprotams, šie vārdi pārgāja no paaudzes uz paaudzi, no cilvēka uz cilvēku, viņu sākotnējā nozīme izzuda, palika tikai skaņa. Bet ne Vidvūdam, kurš allaž visur un visās vietās meklēja nozīmi.

Ar laiku, sirsnīgi pūloties, Vidvūds Straume sakrāja dolarus un nopirka māju. Kaut arī joprojām puisī, viņš domāja, ka mantiska labklājība nav nosodāma, bet iet roku rokā ar dvēseles cēlumu un gara diženumu. Tāpēc, ar „Kopeikin Real Estate" firmas palīdzību Straume tika pie sešu dzīvokļu nama. Tūdaļ pieteicās īrnieki, un viss likās kārtībā. Likās! Līdz brīdim, kad Vidvūds īrniekiem noprasīja uzvārdus. Viņš bija sagatavojis skaistas plāksnītes, kuras tas gribēja piestiprināt pie dzīvokļu durvīm. Pieklauvējis pie pirmajām, viņš sadzirdēja atbildi: „Stenlijs Pļeznauskis".

Straume saduga, kā smagu belzienu saņēmis. Kāpēc nevarēja būt īsts, skaists amerikāņu vārds, kā Scott, Wood, kaut vai Fox?

„Polis?", viņš, pēc mirkļa attapies, pieklājības pēc pajautāja. Tas bārdainajam, platiem pleciem īrniekam bija tikai vajadzīgs. „Tēvs — polis, kā jau zināt, Pleznauskis vārdā. Māte — vāciete Frauenmilcha, bet vecā māte — krieviete Jevgeņija Svoloča..." Straumem reiba galva. Nenogaidījis runu plūdu beigas, viņš skrēja pie nākamām durvīm. Bet tur nebija lietas labākas.

Īrnieks saucās Hansheinrichs Nimerzats, viņa sieva — Lizelote dzimusi Viderlicha, sievas māte....." Straume atstāja namu un izskrēja svaigā gaisā. Kaut kas dunēja un griezās viņa galvā, un kad vīri baltos pārvalkos to atrada parkā skaitām vienpadsmito konstitūcijas pielikumu no otra gala, un neatbildām uz jautājumiem, Vidvūdu Straumi ievietoja nervu klīnikā. Ārstēšanās šādās iestādēs ilgst ilgus gadus un nav viegla.

„Atņemiet slimniekam krītu," kopēju kādu rītu izrīkoja ārsts, kad nelaimīgais sienas bija aprakstījis ar dīvainiem, grūti saprotamiem vārdiem. Tur bija Pēteris Auzkalns, Leopolds Truncis, Pēteris Zuseris, Malvīne Strupause, Marija Ciska, Džefersons, Linkolns, Vašingtons, Vaits, Stenlijs Pleznauskis un citi.

Vidvūdam atņēma krītu. Viņš rakstīt vairs nevarēja un tāpēc skaitīja pirkstus, pēc katra pirksta nosaucot vienu svešādu vārdu.

Ar laiku Vidvūda Straumes stāvoklis uzlabojās.

„Viņu varētu uzskatīt par izveseļojušos," teica psichiatrs, „ja tikai nebūtu bažas par nākotni... Ka nekrīt atpakaļ tai bez cerīgā stāvoklī, kādā nabaga slimnieks bija..."

Nolēma Straumi nodarbināt slimnīcas birojā.

Kad žēlsirdīgā māsa Straumem paziņoja jauno vēsti, viņš sadrūma.

„Jums bail no pienākumu smaguma?"

Slimnieks nostenējās.

„Nē, tur būs atkal vārdi. Vārdu kalni. Masas. Putra. Cilvēku jocīgu vārdu mudžeklis. Es tad labāk palieku te..."

Pēcpusdienā ienāca ārsts.

„Ne mazākās bažas, mīļo Vidvūd," viņš mierīgā balsī teica slimniekam. Viss tagad standartizēts. Pēc pasta iestāžu zipkodiem, elektroniskā ceļā aprēķinātiem ienākuma nodokļiem, nāca cilvēku vārdu apmaiņa pret numuriem. Pavisam loģiski un prātīgi. Jau sen automobiļiem bija numuri, un, kā zināt, daudzos gadījumos pasaulē auto ir svarīgāks par cilvēku. Tāpēc gluži loģiski katram iedzīvotājam iedots vārda vietā numurs..."

Vidvuds pielēca aiz prieka.

„Numurs? Tad taču nevienu vairs nesauks tādos vārdos, kā...?"

Ārsts atsmaidīja.

„Marfa Szypka, Bronis Vežis, Meiers Geldbeitels...", viņš laipni atteica. „Protams, ne! Jūs varat droši strādāt birojā, tur nevarēsit atrast nevienu no šiem nejēdzīgiem uzvārdiem!" Un viņš iespieda Straumem rokās mazu zilu kartīti.

„Numurs 1475928," lasīja Straume.

„Tas tagad jūsu vārds, kuru turpmāk lietos visās sarunās, sarakstēs, kartotēkās!"

Slimnieks kļuva domīgs, bet nekā neteica. Pēcpusdienā viņš jau strādāja birojā.

☆

Mēnešus trīs pēc tam, skaistā svētdienas pēcpusdienā, kad rudens saule zeltīja dzeltenās lapas, pie slimnīcas staigāja vientuļš vīrietis. Augsti paceltu viņš nēsāja plakātu:

„Nost ar numuriem! Mēs gribam savus vārdus atpakaļ!"

Protams, cilvēka baltais krekls un nošņurkušais skats tūdaļ nodeva, no kurienes tas nāk, tāpēc tikai dažas minūtes vēlāk izveicīgi sanitāri viņu ietērpa trako kreklā un noveda drošā telpā.

„Nekad neesam droši no šādiem reakcionāriem," nopietni teica ārsts, kad tas laiciņu bija vērojis sagūstīto. „Pats viņš cīnījās ar trakajiem uzvārdiem. Bet nu? Stājas pretim loģikai un progresam! Nelabojams vājprāta gadījums..!"

Un viņš ar sarkanu zīmuli apvilka ripuli apkārt skaitlim 1475928.

(Nobeigums sekos)

Latvieši Kanādā

SARĪKOJUMS AR SKATU NĀKOTNĒ

Toronto Latviešu b'edrības 15 gadu svētkos Gaujas gaidu vienības priekšniece vad. M. Vilka pasniedza adresi, bet vienības gaidas dzimšanas dienas kliņģeri. Vidū — TLB priekšnieks J. Briedis, Gaujas gaidu vien. priekšniece vad. M. Vilka un TLB dāmu komit. pr-ce L. Vegere.

TORONTO LATVIEŠU B-BAS 15 GADU JUBILEJA

Toronto Latviešu biedrības 15 gadu darbības atceres vakars 2. novembrī bija pulcinājis ap 150 cilvēku. Sarīkojumu atklāja J. Popelis ar apskatu par biedrības līdzšinējo darbību, panākumiem un nākotnes darbības uzdevumiem un veidiem.

TLB biedru skaits 15 gados no 130 ir pieaudzis uz 180 un tagad vērtējams ap 3 proc. no kopīgā Toronto latviešu skaita. Latviešu dzīvā spēka un kopības saglabāšanai biedrības nozīmīgākais darbs ir bijis latviešu Sestdienas skolas nodibināšana un atbalstīšana. Skolu 1950. gadā atklāja ar 24 skolēniem un 3 skolotājiem. Šogad skolā mācās 360 bērni, un tā ir lielākā skola visā Amerikas kontinentā.

Piecpadsmit gados biedrība ir rīkojusi 280 sarīkojumus un 40 teātra izrādes.

Ļoti iespaidīgu darbu nacionālo tradiciju kopšanā un popularizēšanā ir veicis Diždancis, rādot tautiskās dejas un tērpus lielos sarīkojumos Kanādā un ASV.

Biedrības turpmākās gaitās lielāka vērība jāpievērš tiem latviešiem, kas līdz šim palikuši ārpus nacionālām organizācijām. Jāpārliecina materiālisti un vienaldzīgie, ka stipra nacionāla apziņa dod praktiskus labumus. Gadu simtos izveidotais latviskais dzīves uzskats nodrošina stingru pamatu zem kājām mainīgos un grūtos dzīves laikmetos. To pierāda Kanādā ieceļojušo latviešu labās sekmes materiālā stāvokļa nodrošināšanā.

Latviskā kultūra dod ārkārtīgi plašu iespēju izpaust katra cilvēka individualitāti. Ikkatram latvietim jāapzinās un piemērotā veidā jāparāda, ka viņš ir piedzīvojumiem bagātas un ideoloģiski augstu stāvošas kultūras tautas loceklis. Biedrības uzdevums ir paust šo patiesību latviešu saimē. Biedrībai jāveicina tautiska rakstura sanāksmes privātās mājās. Liels darbs vēl ir veicams tautisku brīvlaika nodarbību izveidošanā un pašdarbības veicināšanā.

Biedrību jubilejā apsveica kupls skaits citu organizāciju pārstāvju.

Mūža biedru diplomus pasniedza 5 biedriem.

Aktrise Dz. Indzere deklamēja V. Strēlertes Karoga dziesmu un spējīgie jaunās paaudzes dziedoņi K. Šūns un J. Cīruls dziedāja latviešu autoru dziesmas. Dziedoņus pavadīja pianiste E. Timermane - Ozola.

Sarīkojums nobeidzās ar vakariņām pie biedrības dāmu komitejas klātiem galdiem un deju.

Mākslinieka O. Grebžes iekārtotais skatuves dekorējums ar Latvijas karogiem un puķēm bija ļoti piemērots sarīkojuma raksturam.

J. P.

Jaundarbu koncerts būs veltīts tikai instrumentālmūzikai

4. Dziesmu svētku Kanādā rīcības komitejas sēde pag. ceturtdienā notika priekšsēža Ž. Šmita vadībā Toronto DV namā.

Par kopkoru koncertu jau ievadītas sarunas ar Maple Leaf Gardens administrāciju. Koncerta norisi, tāpat kā pag. Dziesmu svētkos, paredzēts ieskaņot un uzņemt filmā. Rīcības kom. pr-dis Ž. Šmits ziņoja, ka Maple Leaf Gardens administrācija lūgta gādāt, lai atspirdzinājumus nepārdotu ne koncerta laikā, ne starpbrīdī.

Uz Toronto Latviešu filatelistu kopas priekšnieka M. Zichmaņa ieteikuma Dziesmu svētku rīcības komiteja nolēma rakstiski griezties pie Latviešu filatelistu apvienības valdes ar lūgumu uzņemties izstādes rīkošanu Dziesmu svētku ietvaros. TLF kopas vārdā M. Zichmanis izteicās, ka plašāka mēroga latviešu fil. izstādes rīkošana būtu vēlama un ka Toronto dzīvojošie filatelisti ar lielāko prieku nāktu talkā, lai veiktu plašos techniskos priekšdarbus uz vietas.

Paredzēta gleznu izstāde, kuŗai varētu eventuāli izmantot Latviešu nama telpas. Par izstādes izkārtojuma priekšdarbiem ziņoja mākslin. J. Zuntaks.

Daiļamatnieku pārstāvis rīcības komitejā H. Mercs norādīja, ka nodomāts daiļamatnieku izstādei un tirdziņam pieteiktos darbus iepriekš vērtēt, lai izstādīto darbu kvalitāte būtu vienveidīga. Arī darbu pārdošanu nolemts centralizēt, tādējādi panākot lielāku pārskatāmību par apgrozījumu.

Garākas pārrunas bija par Dziesmu svētku zīmi, kuŗai būtu jābūt tādai, ko var veidot dažādās technikās un izmantot kā Dziesmu svētku vadonim, tā žetonam, plakātam u. t. t. Rīcības komiteja lūdza māksl. Ed. Dzeni izstrādāt konkursa noteikumus Dziesmu svētku zīmei, godalgai paredzot $ 250,-.

Jaundarbu koncerts šoreiz būs instrumentālmūzikai veltīts.

Nolemts pasūtināt komponistiem prof. T. Ķeniņam simfoniju stīgu orķestrim un Jānim Mediņam koncertu klavierēm ar stīgu orķestri.

Bez tam iecerēts rīkot arī garīgu koncertu, kuŗā piedalītos 3 Toronto draudžu koŗi — I ev.-lut. latviešu draudzes, Sv. Jāņa un baptistu. Par telpām šim koncertam informēja E. Āpše. Piemērotākā būtu Walmer Rd. baptistu baznīca, bet rīcības komiteja nolēma vēl ievākt ziņas arī par citām iespējām.

-ns.

LASĪTĀJU vēstules

PALDIES PROF. T. ĶENIŅAM

Jau vairākkārt prof. T. Ķeniņš savās mūzikas recenzijās uzsvēris latviešu koŗu viduvējo izpildījumu, kā arī minējis balsu trūkumu dziedātājos. Šoreiz, atreferējot Stokholmas igauņu vīru koŗa koncertu š. g. 26. okt. L. A. numurā, prof. T. Ķeniņš jau min arī apstākļus, kas mūsu koŗus kavē pacelties pāri viduvējībai.

Ir tiesa, ka daudzi tautieši arlabām balsīm koŗa dziedāšanu uzskata par niekošanos, parasti gan aizbildinoties ar laika trūkumu, darbu vai citu pienākumu.

Otrs faktors ir mūsu solisti, kuŗu mums ir vesels pulks. Kaut arī koŗī sākuši savas dziedāšanas gaitas, tie drīz vien pēc dziedāšanas skolotāja ieteikuma koŗi atstāj — lai „nesabojātu balsi'.

Negribas ticēt ne tiem, kas aizbildinās ar laika trūkumu, ne arī tiem, kas taupa savas „solistu" balsis

Kā var atlicināt laiku tie koristi — pat trīs vai četri no vienas ģimenes — kas dzied vairākos koŗos?

Jācer, ka prof. T. Ķeniņa rakstītās rindas atmodinās mūsu iesūnojušos dziedātājus, pamodinās viņos atkal latviešu koŗu dziedāšanas lepnumu.

Ja pierādīsies pretējais un nespēsim saistīt jaunus dziedātājus koros, tad tā būtu tikai tukša lielība latviešiem saukt sevi par dziedātāju tautu.

Korists Toronto

REIZ VIENAM TĒVAM . . .

Sirsnīga pateicība A. Pelēkā kungam par rakstu „Reiz vienam tēvam bija." Izlasot palika ticība turpmākai dzīvei un griba sekot izteiktajai patiesībai. Lai Visaugstākā svētība pavada rakstītāja domu un roku turpmākajos darbos.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cen
ALEKSANDRS KANBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Dan
forth Ave, Tel: 463-2667

LATVIEŠU SKAUTI UN GAIDAS SAGAIDA LIELĀKU ATBALSTU NO SABIEDRĪBAS

Augšējā uzņēmumā: Kanadas latviešu skautu vadītāju apspriedes dalībnieki. Apakšējā uzņēmumā: Kanadas gaidu jendas sanāksmes dalībnieces. Foto JAK

Latviešu skautu vadītāju kārtējā rudens apspriedē Toronto piedalījās 18 vadītāji un vad. vietnieki.

Līdzšinējais jendas pr-ks St. Leimanis, nododot amata pienākumus jaunievēlētajam A. Budrēvicam, izteica sekmju vēlējumu un pateicās vadītājiem par dāvāto uzticību latviešu skautismam.

Uzņemoties jendas pr-ka pienākumus, A. Budrēvics izteica gatavību darīt iespējamo latviešu skautisma darbības celšanai trimdā. Viņš pasniedza Kanadas latv. skautu vadītāju pateicības velti St. Leimanim par sekmīgu jendas vadīšanas darbu aizvadītajos 7 gados.

A. Budrēvics iepazīstināja sanāksmes dalībniekus ar darbības vadlīnijām turpmākam jendas 2 gadu darbības periodam. Tās galvenokārt pasvītro nepieciešamību organizēt skautu vienības latviešu centros, kur tādas vēl nepastāv. Skautisms vairāk propagandējams latviešu sabiedrībā un jārada laba sadarbības vide ar visām latviešu sabiedriskajām organizācijām. Nepieciešams vēl lielāks vecāku atbalsts vienību un pulciņu materiālo līdzekļu sagādē. Vadītājiem jārada atvieglinājumi dalības naudas maksājumos.

Turpmākā darbības plānā paredzētas vienību pr-ku un vecā-

(Nobeigums 8. lpp.)

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

9. novembrī — plkst. 7.30 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē Gaujas gaidu Mārtiņu vakars.

No 9 līdz 17. nov. — Agra Anšmita gleznu izstāde DV namā, 123 Huron ielā.

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

9. nov. līdz 29. nov. — mākslinieku vienības Latvis gleznu un skulptūru izstāde Ziemeļu Yorkas publ. bibl., 5126 Yonge ielā, Willowdale. Atvērta no otrdienas līdz piektdienai, no plkst. 9 līdz 8 vak., sestdienās no plkst. 9 līdz 1 p. p.

10. novembrī — plkst. 14 Kritušo kaŗavīru pieminekļa atklāšana un iesvētīšana — Saulainē.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karīna Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

16. nov. pl. 11 dienā — Sv. Andreja baznīcas sarīk. zālē TLB sestdienas skolas — 18. nov. sarīkojums.

16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

23. novembrī, — plkst. 8 vakarā LSAK sezonas slēgšanas balle Ungāru zālē (College St.).

30. novembrī un 1. decembrī — DV Ziemsvētku tirdziņš.

30. novembrī — plkst. 7,30 Lansdowne Assembly Hall Rudens balle ar bazāru, T.L. katoļu vienības sarīkojumā.

30. novembrī — plkst. 18.30 Igauņu namā, 958 Broadview Ave., Latvijas kaŗa skolas 44 gadu dibināšanas atcere. Ieeja pret ielūgumiem.

30. novembrī — TLB Diždanča 15 gadu jubileja; plkst. 14 Tautas deju un dziesmu uzved. Northern Sec. School audit. Mt. Pleasant Rd.,

30. novembrī — plkst. 19,30 Dižā balle Cristall Ball room telpās Royal York hotelī.

1. decembrī — TLB rīko Sv. Andreja baznīcas telpās plkst. 5 p. p. pianistes V. Leinveberes, baritona J. Cīrula un tenora K. Šūnas koncertu.

7. decembrī — no plkst. 11 līdz 6 vak. Sv. Jāņa draudzes dāmu kom. Ziemas svētku tidziņš — Trīsvienības baznīcas zālē.

15. decembrī — plkst. 3 p. p. Mūzika Ziemsvētku ieskaņai Walmer Road baptistu dievnamā. Piedalās: P. Geistauts, A. Grigale, stīgu Trio un koris.

5. janv. — Sv. Andreja baznīcas sarīk. zālē TLB sestdienas skolas Eglītes vakars.

18. janvārī — apvienotā vīru koŗa „Viesturs" koncerts un balle lietuviešu bazn. zālē, 1021 College St. W., Toronto.

31. janvārī — plkst. 8,30 Nakts Latīņu kvartālā jaunajā Igauņu namā, 958 Broadview Ave.

31. janvārī — plkst. 8,30 Nakts Latīņu kvartālā — jaunajā Igauņu zālē, 958 Broadview Ave.

1. februārī — Preses balle Columbus Hall (Linden - Sherbourne).

8. februārī — Masku balle jaunajā Igauņu namā. DV sarīkojums.

14. februārī — Latviešu mākslinieku vienības Latvis gadskārtējais karnevāls Columbus Hall.

19. martā — plkst. 8.30 Unitarian bazn. zālē Imants Gleške (vijole) un Lilija Gleške (tautas dz.) T. L. Koncertapv. sarīkojumā

5. aprīlī — A. Vaivodes garīgs koncerts Sv. Jāņa draudzes sarīkojumā.

11. aprīlī — I Latv. ev. - lut. draudzes koŗa koncerts — Sv. Andreja baznīcā.

26. aprīlī — plkst. 3 p .p. Apvienoto Amerikas latviešu baptistu koŗu 15. Garīgu dziesmu diena Walmer Road baptistu dievnamā.

2. maijā — plkst. 7,30 Parkdale Collegiate zālē vīru koris Daugavieši no Čikāgas (dir. A. Kupcis) T.L. Koncertapv. sar.

3. maijā — Sv. Andreja bazn. sar. zālē TLB sestdienas skolas — Ģimenes dienas sarīkojums.

25. un 26. jūlijā — 11. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

LONDONA, ONT.

17. novembrī — plkst. 3 p. p. Trīsvienības baznīcā Latvijas valsts svētku dievkalpojums; pēc tam baznīcas zālē Latvijas valsts svētku akts ar Toronto Dainas koŗa koncertu.

HAMILTONA

9. novembrī — plkst. 7 vakarā Hamiltonas Latviešu b-bas dāmu komitejas „Mārtiņu vakars" Latviešu namā, 16 Queen St. N.

16. novembrī — Valsts svētku sarīkojums.

1. decembrī — plkst. 6 v. TLB ansambļa viesizrāde R. Blaumaņa „Ugunī" YMCAs zālē 79 James St. S.

15. decembrī — plkst. 4 p. p. Latviešu baznīcas apakš. telpās Hamiltonas DV eglīte.

1964. g. 8. februārī — plkst. 7,30 HMM kluba balle Rainbow zālē (King - Sandford St.).

SV. KATARĪNES

9. novembrī — plkst. 7.30 vakarā DV sarīkojums Atlanta klubā.

24. novembrī — plkst 15,00 Atlanta klubā gadskārtējais vanadžu Ziemsvētku tirdziņš

31. decembrī — tradicionālā Jaungada sag. balle „Beacon Motor Hotelī" (Q. E. lielceļā, pusceļā starp Hamiltonu un Sv. Katarīnēm), vanadžu sarīkojumā.

TORONTO

⊕ Kā TLTA Sestdienas ģimnazijas inspektrise V. Slavieša mūs informē, Lotus puķu veikala jaunā īpašnieka Arvīda Tīruma dāvana ģimnazijas nesenajā jubilejā — 10 ieejas kartes katrā ASV latviešu teātra viesizrādē Toronto — skolēnos radījusi jaunu rosmi un cenšanos mācīties un uzvesties tā, lai to izpelnītos.

Redzams, šāda velte ir labs audzināšanas līdzeklis, jo vēlēšanās noskatīties labu izrādi ir liela, bet ieejas kartes piešķir tikai citīgākajiem.

● DV Toronto nodaļa rīko eglīti 14. decembra pēcpusdienā. Vakarā eglīte nodaļas biedriem un viesiem.

⊕ DV Toronto nodaļas tradicionālā Mārtiņa ballē pag. nedēļas nogalē netrūka jautrības un omulības. Ap 250 apmeklētāju, kuŗu starpā šoreiz bija īpaši daudz jauniešu, nodevās gan vecām, gan modernām dejām. Izlozēja Mārtiņu zosi un piedevas. Vanadzes, kas rūpējās par cienastu, ļoti apmierinātas ar ienākumiem; tie devuši $ 190,- skaidru atlikumu. Vanadzes pateicīgas par apmeklētāju lielo atsaucību. Iegūtos līdzekļus domāts izlietot Latviešu nama akcijas iegādei, kā arī aprūpei.

⊕ 19. Tērvetes skautu vienības Ziemsvētku eglītes sarīkojums 15. decembrī plkst. 4,30 p. p DV namā, 123 Huron ielā.

Vanadzes, kas rūpējās par cie

⊕ 19. Tērvetes skautu vienības vecāku sapulce notika 3. novembrī DV namā, Toronto.

Par vecāku padomes darbību ziņoja vecāku pad. pr-dis A. Ancāns un kasieris V. Cinis.

Pagājušā pavasarī līdzekļu sagādes nolūkā sarīkotā mantu loterija devusi apm. $ 290,-. Tā kā visas saziedotās mantas netika izlozētas, atlikušās nolēma izmantot loterijai nākošos gada-svētkos.

Vecāku padome ar saviem līdzekļiem sekmējusi arī skautu nometnes Nākotne labu izdošanos, iegādājoties teltis, darba rīkus un sedzot uzturēšanas izdevumus dažiem nometnes dalībniekiem.

Pilnsapulce izteica pateicību: DV Toronto nodaļai par materiālo un morālo atbalstu vienības darbības sekmēšanā; TMM kopai par atļauju izmantot Bērzaini šaušanas vingrinājumiem; vienības vadītājiem par pašaizliedzīgo audzināšanas veikumu un atzinīgi pieminēja tos vecākus, kas bijuši atsaucīgi talcinieki vienības darbā ar transportiem u. c.

No kasieŗa V. Ciņa ziņojuma izrietēja, ka vecāku padome gadā ieņēmusi pāri par $ 10,- uz katru vienības locekli. Šādi ieņēmumi nepieciešami vienības sekmīgai darbībai.

Par vienības darbu ziņoja vadītāji A. Budrēvics, Ed. Ozols, A. Brumelis un J. Treimanis.

Vecāku padome apņēmās segt vienības vadītāju nometņošanas un reģistrācijas izdevumus jendā.

Vēlēšanās turpmākajam darbības gadam par priekšsēdi izraudzīja līdzšinējo — A. Ancānu. Sekretārs — A. Zvīdris, kasieris — V. Cinis. Vecāku padomes locekļi: A. Kivlenieks, V. Meijere, A. Deklava un A. Mukts.

⊕ Mākslinieku vienība Latvis rīko gleznu izstādi North York Main Public Library telpās, 5126 Yonge St., Willowdale.

Izstādi atklās piektdien, 8. novembrī, plkst. 8.30 vakarā. Izstādīs ap 50 gleznas un 12 skulptūras. Izstāde ilgs līdz 29. novembrim.

⊕ Pie mākslinieku vienības Latvis nodibinājusies dāmu komiteja. Dāmu komitejas priekšniece A. Kopmane, vietn. E. Krūmiņa, un E. Kronberga, kasiere A. Polna un biedrzine M. Jaunzeme. Par sekretāri ievēlēja N. Jurševsku.

Dāmu komiteja gatavojas rīkot loteriju un loterijas vadītājas ir A. Dzene un H. Pāvula.

⊕ Mākslinieku vienības Latvis biedre V. Mērniece aizbraukusi uz Parīzi, kur kādu gadu papildināsies gleznošanā.

⊕ Kaŗa invalidu apvienības Kanadas nodaļas paredzētā biedru pilnsapulce 24. novembrī nenotiks. Tā atcelta uz vēlāku laiku.

NOŽĒLOJAM KĻŪMI

Mūsu laikraksta 2. novembra n-rā brīvm. Martas Tūteres rakstā Vērtīgs koncerts cildenam mērķim techniskas kļūmes dēļ 2. slejas 41. rindkopai sekojošās 15 rindas iekļuvušas aiz 1. sl. 18. rindkopas.

Redakcija nožēlo notikušo negadījumu.

Sabiedriska darbiniece aizsaules ceļos

Svētdien, 3 novembrī, negaidot mirusi Hamiltonas sabiedriskā darbiniece Milda Martinova - Plostniece. Svētbrīdis aizgājējas piemiņai notiek otrdien, 5. novembrī, plkst. 8 vakarā Swankhame Hilts bēŗu namā, 1341 Main St. W.

Nelaiķi trešdien, 6. novembrī, pl. 3 p. p. no Latviešu baznīcas 18 Victoria St. S. uz pēdējo dusu izvadīs mācītājs E. Pavasars.

Atklās piemiņas zīmi kritušiem kaŗavīriem

Kritušo kaŗavīru piemiņas zīmes atklāšanas svinības Saulainē 10. novembrī. Līdzdalību apsolījuši konsuls V. Tomsons, prof. A. Dreimanis no Londonas un plkv. A. Silgailis no Halifaksas. Viņi svinīgajam notikumam teiks arī uzrunas. Svētbrīdi vadīs vietējie mācītāji. Svinības kuplinās E. Siaucītāja taurū orķestris un Sv. Jāņa draudzes koris ar šim gadījumam diriģenta J. Bāruša komponētu dziesmu No Ņujorkas ieradīsies bij. cīnītāju pārstāvji ar Kaŗa invalidu apvienības karogu. Savu līdzdalību solījuši arī latviešu skauti un gaidas.

Piemiņas zīmes atsegšanu izdarīs kāds no smagāk cietušiem bij. cīnītājiem. Ieskatu par zīmes celšanas gaitu sniegs padomes pr-dis M. Lorbergs, bet svinību programmas vadītāja pienākumus veiks pad. loc. O. Perro.

Atklāšanas svinību sākums plkst. 2 p. p.

O. K.

Dzīv…

ATZĪSTI PATIESĪBU

(Iespaidi un izjūtas draudzes svētkos)

Kalifornijas rudens saules apmirdzētā skaistā Sanfrancisko pilsētā noritēja cand. teol. Ivara Gaides ordinācijas un mācītāja amatā ievešanas svinības Ziemeļkalifornijas latv. ev.-lut. draudzē 27. oktobrī. Ordinācijas dievkalpojumā St. Paulus baznīcā piedalījās ap 500 abu draudžu dievlūdzēju. Dievkalpojumu vadīja un ordināciju izdarīja archibīskaps prof. Dr. K. Kundziņš, asistējot mācītājiem G. Kness - Knezinskim, A. Ernstsonam, E. Caunem un E. Lambertam.

Sirmais archibīskapa tēvs atgādināja jaunajam mācītājam un draudžu locekļiem, ka arī darbs tā Kunga vīna kalnā darāms un ceļams uz stiprās klints. „Šī stiprā klints," teica archibīskapa tēvs „ir paļaušanās uz Dieva lielo žēlastību, viņa vadību un kļūstot pašiem par Kristus mācekļiem."

Jaunais mācītājs Ivars Gaide savā ordinācijas sprediķī apliecināja ticību Dievam, savai tautai un tās gara spēkam, kas sakņojas Kristus mācībā. Iesakņojušies Kristū, mēs katrs esam iesakņojušies arī dzīvē, lai varētu pastāvēt ticībā un patiesībā.

Kalpošana Dievam, patiesībai un saviem brāļiem lai ir mūsu dzīves augstākie mērķi. Dievkalpojumu kuplināja draudzes vokālais ansamblis, dziedot pirmoreiz Hugo Strausa komponēto dziesmu „Tu, gaišums svēts" (prof. Dr. K. Kundziņa vārdi) Ed. Vinerta vijoles un Hugo Strausa ērģeļu pavadījumā.

Svinību laicīgā d… Ziemeļkalifornijas … dzes namā, kur pie… archibīskaps un ap… dzes locekļu.

Archibīskaps pro… Kundziņš ierašanos … skatīja par savu pi… Rietumu piekrastes … „Esmu aizkustināts … priecināts, par to m… materiālo atbalstu, k… dzes kā archibīskap… Zem Latvijas bazni… brīvā pasaulē tagad… 110 latviešu draudze… pašreiz ir lielāks … skaitu komūnistu … vijā. Tur draudžu … robežots. Tiek slēg… vajāti mācītāji, tāp… skaits tur arvien …

Draudžu dzīvē sa… kā un sirdī esmu ie… bērnu audzināšanu.

Patiesi aizkustina… cerības dod šodien … gu mācītāju ordinā… Gaide, kas ir tika… vecs un tieši par s… mu izvēlējies kalpo… latviešu draudzē, … jaunatnes darbu."

Archibīskapu p… Kundziņu un jau… Ivaru Gaidi latvieš… dzēkņi sveica ar z… Ziemeļkalifornijas … dzes pr-ks K. Hin… nāja draudzi sekmē… tāja darbu, sūtot … latviešu skolās un … jaunatnes dievkalp… koja gaŗa rinda ti… veida apsveikumu. … Mācītājs Ivars G…

CEĻŠ PIEMĒRS

Pēdējā laikā notikumi skaidri parādījuši, ka latviešiem turpmāk būs vairāk jārēķinās ar pašu spēkiem pasākumu finansēšanā, kas saistīti ar pareizas informācijas sagādi par Latviju, tautas pašreizējo stāvokli un vispār par Latvijas tautas brīvības un neatkarības atgūšanu.

Pēdējo gadu pieredze rādījusi, ka bez Amerikas latviešu apvienības kārtējā darba ļoti labus panākumus tieši informācijas laukā devušas speciālas un konkrētas akcijas, kā piemēram, BP LA valdes sēdē, … Apvienoto Nāciju … bas vakars Ameri… citi. Šādas un līd… akcijas būtu jāpa… sina un jāizdarā … līdzekļu trūkums … personāla algošana… du paplašinātu da… par neiespējamu, … kongresi un ALAs … kārtoti izteikušies … personāla nepiecie…

Tagad šāda papi… sagādāšanai ALAi … berts Hiršs, kas … tūkst. dolarus tās … šanai. Gunārs Me… jot kārtējo darbu … Centrālās valdes r… nieks speciāliem p… formācijas laukā.

ALAs Centrālā … tu pateicību pien… Hirša ziedojumu. … nāta, ka ar šo zie… jaunas iespējas j… atspoguļosies dau… informācijas darb… trālā valde izsaka … latvieši sekos šim … tisma piemēram, … dos paplašinātas … nāšanai nākotnē.

LATVIEŠU MŪZIKA PANĀKUMU CEĻŠ

Maiami universitātes simfoniskā orķestra vadība par savu jauno koncertmeistaru saistījusi latviešu vijolnieku Georgu Lapensonu.

Pēc sezonas atklāšanas koncerta oktobra beigās Maiami Pludmales auditorijā vietējos laikrakstos īpaši izcelta orķestra stīdzinieku spēle. Miami News kritiķis B. Odejs atzīmē, ka stīdzinieki sezonas pirmajā koncertā parādījuši augstu skaņu kvalitāti, ļoti disciplinētu, tonāli krāsainu spēli un līdz šim nedzirdētu precīziju, atzinīgi pieminot jauno koncertmeistaru G. Lapensonu. Šajā orķestrī par pirmo čellistu darbojas I. Nāruns, rakstā abi latviešu mūziķi apzīmēti par nozīmīgu ieguvumu orķestrim. Līdzīgi izsakās arī The Miami Hurricane u. c. laikraksti.

The Miami News ievietojis arī G. Lapensona īsu dzīves pārskatu, piebilzdams, ka Maiami univers. simfoniskā orķestra vadītājs Dr. Fabians Sevickis, izraugoties Lapensonu izcilajam koncertmeistara postenim, izteicies, ka mūsu vijolnieks pazīstams kā viens no labākiem Paganini darbu interpretiem, ar izcilu techniku un skaistu vijoles toni. Atzīmētas G. Lapensona mūziķa gaitas Berlīnes simfoniskajā orķestrī, Karaliskajā filharmonijas orķestrī Londonā, Montreālā u. c.

Visos laikrakstos, kā arī Maiami simf. orķestra programmā atzīmēta Georga Lapensona latviskā izcelsme, viņa vijolnieka karjēras sākumi Latvijā, Eiropas valstīs un neparastie likteņi pag. pasaules kaŗa laikā.

G. Lapensons saistījies arī par mācības spēku Maiami universitātes Mūzikas skolā. Šai skolā violončeļļu māca Ingus Nāruns.

KALAM…

29. okt. Latvie… uz rakstnieka J… nas fonda pārs… un J. Grotēna … ja ieradušies … pārstāvji un ra… lai pārrunātu J… ņas sarīkojuma … Kalamazū. Pēc … Grotēna un Dr… sīkākas informā… sarīkojuma rīcība… jā darbosies: L. … R. Skujiņa, A. … Muižnieks un P…

⊕ Latviešu b-bas … kārtējais „Mārti… 9. novembrī p… b-bas namā, 2… Vakaru kuplinās … ar jautru progra… Sulaiņa deju kap… pidiem. Atspird… ar Mārtiņzosi … miem. Vakarā iz… ka Fr. Milta gle…

Četru „lielo" … Annuss, J. Gaili… un Fr. Milts) n… Gleznotāji no … klāsta šeit atstā… mazū izstāde … Rapidiem.

GENERĀLKONSULS
. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
ILIS TOMSONS
RE 8-7798, Montreal, P. Q.
VICTORIA AVE., APT. 16.

RĀKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cen
LEKSANDRS KĀNBERGS,
Ferrier Ave., pie Dan
orth Ave, Tel: 463-2667

ās rindas atmodinās mūsu
nojušos dziedātājus, pamodi
viņos atkal latviešu koru
dāšanas lepnumu.
a pierādīsies pretējais un ne
sim saistīt jaunus dziedātājus
os, tad tā būtu tikai tukša
ba latviešiem saukt sevi par
dātāju tautu.

Korists Toronto

EIZ VIENAM TĒVAM . . .

irsnīga pateicība A. Pelēkā
gam par rakstu „Reiz vienam
m bija." Izlasot palika ticī
turpmākai dzīvei un griba se
izteiktajai patiesībai. Lai Vis
stākā svētība pavada rakstī
a domu un roku turpmākajos
bos.

ALENDĀRS

janvārī — plkst. 8,30 Nakts
atiņu kvartālā — jaunajā
gauņu zālē, 958 Broadview
ve.
tebruārī — Preses balle Co
umbus Hall (Linden - Sher
ourne).
ebruārī — Masku balle jau
ajā Igauņu namā. DV sarīko
ums.
februārī — Latviešu māksli
nieku vienības Latvis gadskār
tējais karnevāls Columbus Hall.
martā — plkst. 8.30 Unitarian
azn. zālē Imants Gleške (vijo
e) un Lilija Gleške (tautas
iz.) T. L. Koncertapv. sarīko
umā
aprīlī — A. Vaivodes garīgs
koncerts Sv. Jāņa draudzes
sarīkojumā.
aprīlī — I Latv. ev. - lut.
draudzes koŗa koncerts — Sv.
Andreja baznīcā.
aprīlī — plkst. 3 p. p. Apvie
noto Amerikas latviešu baptis
tu koru 15. Garīgu dziesmu
diena Walmer Road baptistu
dievnamā.
maijā — plkst. 7,30 Parkdale
Collegiate zālē vīru koris Dau
gavieši no Čikāgas (dir. A.
Kupcis) T.L. Koncertapv. sar.
maijā — Sv. Andreja bazn.
sar. zālē TLB sestdienas sko
las — Ģimenes dienas sarī
kojums.
un 26. jūlijā — 11. Draudzī
bas un jaunatnes dienas Nia
garā.

LONDONA, ONT.

novembrī — plkst. 3 p. p.
Trīsvienības baznīcā Latvijas
valsts svētku dievkalpojums;
pēc tam baznīcas zālē Latvijas
valsts svētku akts ar Toronto
Dainas koŗa koncertu.

HAMILTONA

novembrī — plkst. 7 vakarā
Hamiltonas Latviešu b-bas
dāmu komitejas „Mārtiņu va
kars" Latviešu namā, 16 Queen
St. N.
6. novembrī — Valsts svētku
sarīkojums.
decembrī — plkst. 6 v. TLB
ansambļa viesizrāde R. Blau
maņa „Ugunī" YMCAs zālē
79 James St. S.
6. decembrī — plkst. 4 p. p.
Latviešu baznīcas apakš. tel
pās Hamiltonas DV eglīte.
964. g. 8. februārī — plkst. 7,30
HMM kluba balle Rainbow
zālē (King - Sandford St.).

SV. KATARINES

novembrī — plkst. 7.30 vakarā
DV sarīkojums Atlanta klubā.
4. novembrī — plkst 15,00 Atlan
ta klubā gadskārtējais vana
dzu Ziemsvētku tirdziņš
1. decembrī — tradicionālā
Jaungada sag. balle „Beacon
Motor Hotelī" (Q. E. lielceļš,
pusceļā starp Hamiltonu un
Sv. Katarīnēm), vanadžu sarī
kojumā.

Dzīve Savienotās Valstīs

ATZĪSTI PATIESĪBU

(Iespaidi un izjūtas draudzes svētkos)

Kalifornijas rudens saules apmirdzētā skaistā Sanfrancisko pilsētā noritēja cand. teol. Ivara Gaides ordinācijas un mācītāja amatā ievešanas svinības Ziemeļkalifornijas latv. ev.-lut. draudzē 27. oktobrī. Ordinācijas dievkalpojumā St. Paulus baznīcā piedalījās ap 500 abu draudžu dievlūdzēju. Dievkalpojumu vadīja un ordināciju izdarīja archibīskaps prof. Dr. K. Kundziņš, asistējot mācītājiem G. Kness - Knežinskim, A. Ernstsonam, E. Caunem un E. Lambertam.

Sirmais archibīskapa tēvs atgādināja jaunajam mācītājam un draudžu locekļiem, ka arī darbs tā Kunga vīna kalnā darāms un ceļams uz stiprās klints. „Šī stiprā klints," teica archibīskapa tēvs „ir palaušanās uz Dieva lielo žēlastību, viņa vadību un kļūstot pašiem par Kristus mācekļiem."

Jaunais mācītājs Ivars Gaide savā ordinācijas sprediķi apliecināja ticību Dievam, savai tautai un tās gara spēkam, kas sakņojas Kristus mācībā. Iesakņojušies Kristū, mēs katrs esam iesakņojušies arī dzīvē, lai varētu pastāvēt ticībā un patiesībā.

Kalpošana Dievam, patiesībai un saviem brāļiem lai ir mūsu dzīves augstākie mērķi. Dievkalpojumu kuplināja draudzes vokālais ansamblis, dziedot pirmoreiz Hugo Strausa komponēto dziesmu „Tu, gaišums svēts." (prof. Dr. K. Kundziņa vārdi) Ed. Vīnerta vijoles un Hugo Strausa ērģeļu pavadījumā.

Svinību laicīgā daļa notika Ziemeļkalifornijas latv. draudzes namā, kur piedalījās arī archibīskaps un ap 200 draudzes locekļu.

Archibīskaps prof. Dr. K. Kundziņš ierašanos svētkos uzskatija par savu pirmo vizati Rietumu piekrastes draudzēs. „Esmu aizkustināts un dziļi iepriecināts, par to morālo un arī materiālo atbalstu, ko man draudzes kā archibīskapam sniedz. Zem Latvijas baznīcas vienības brīvā pasaulē tagad darbojas 110 latviešu draudzes. Šis skaits pušreiz ir lielāks par draudžu skaitu komūnistu okupētā Latvijā. Tur draudžu darbs tiek ierobežots. Tiek slēgtas baznīcas, vajāti mācītāji, tāpēc draudžu skaits tur arvien samazinās!

Draudžu dzīvē savā rūpju lokā un sirdī esmu ieslēdzis mūsu bērnu audzināšanu.

Patiesi aizkustina un nākotnei cerības dod šodien par pilntiesīgu mācītāju ordinētais Ivars Gaide, kas ir tikai 26 gadus vecs un tieši par savu pienākumu izvēlējies kalpošanu Dievam latviešu draudzē, lai strādātu jaunatnes darbu."

Archibīskapu prof. Dr. K. Kundziņu un jauno mācītāju Ivaru Gaidi latviešu skolu audzēkņi sveica ar ziediem.

Ziemeļkalifornijas latv. draudzes pr-ks K. Hincenbergs aicināja draudzi sekmēt jaunā mācītāja darbu, sūtot čaklī bērnus latviešu skolās un vedot tos uz jaunatnes dievkalpojumiem. Sevkoja gara rinda tiešo un rakstveida apsveikumu.

Mācītājs Ivars Gaide savā atmildes runā pasvītroja, ka pieņem visu, kā organizāciju, tā visas sabiedrības solījumu sekmēt viņa darbu jaunatnes audzināšanā ne tikai vārdos, bet arī darbos.

Laicīgā daļā ar mūzikāliem priekšnesumiem piedalījās Milda Grimma - Strauss (soprāns), Lidija Elkerte (soprāns), Hugo Strauss (klavieres) un Eduards Vīnerts (vijole). Jautrībai, humora pilnu galda runu teica māc. Elmārs Caune. **T. Siliņš.**

DAUGAVAS VANAGI AICINA

Lai kam, bet latviešu karaviriem darba vienmēr pilnas rokas! Kad nolikti kaujas ieroči,— viņu rokās mirdz gara zobens. Rīkoti piemiņas akti, koncerti, teātŗa izrādes, viņi raksta, glezno un dzied koŗos. Visur, kur notiek kāds kultūrāls pasākums— —DV organizācija pieliek savu roku.

Pēc T. Zeltiņa lugas Vilks Rīgā izrādes Vašingtonas ansambļa administrātors K. Kuzulis pateicas DV apvienībai par labi noorganizēto viesizrādi sava un visa ansambļa vārdā.

9 novembrī vanagi ar veciem strēlniekiem, kaŗa invalidiem rīko pulkvedim Briedim un lāčplēšiem veltītu piemiņas dienu.

23. novembrī filmu izrāde: Pie Eiropas kultūras pieminekļiem, kuŗā paskaidrojumus dos filmas uzņēmējs māksliniecks gleznotājs Rudolfs Vītols.

Vanadžu rīkotais bazārs devis $ 911.93 tīra atlikuma, kas ieskaitīts aprūpes vajadzībām.

Uzsākti mītnes remontēšanas un izdaiļošanas darbi dekoŗatora B. Sniedzes vadībā. Darbus iecerēts veikt talku veidā. Šajā talkā lūgti piedalīties visi tuvākie. 18. un 19. aprīlī Klīvlendā iecerēta DV delegātu sanāksme.

Apvienības aprūpes nozare B. Egles vadībā uzsākusi gadskārtējo Ziemas svētku akciju un aicina tautiešus:

„Tuvojas atkal Ziemas svētki, kad salā un tumsā pats Lielais Mīlestības un Miera Kungs nāk pasaulē un saka: „Nāciet visi pie manis, kas esat bēdīgi un grūtsirdīgi, es gribu jūs iepriecināt!" Kā lai Kristus iepriecina nelaimīgos ļaudis? — Mums pašiem tas jādara ar Kristus mīlestības pilnu sirdi.

Daugavas Vanagi jau 18 gadus gādā par saviem mazajiem brāļiem un māsām un palīdz tur, kur nepieciešams. Viņi iet pa pilsētām, laukiem, slimnīcām, sanatorijām, invalidu namiem, visur tur, kur atrodas mūsu grūtdieņi — un pasniedz dāvanas, kas nāk no mīlestības pilnām sirdīm.

Ziedojumus lūdzam iesūtīt līdz šī gada 15. decembrim ar šādu adresi: Latvian Welfare Association Daugavas Vanagi P. O. Box 2166 Cleveland 8, Ohio, USA. Čeki un naudas pārvedumi rakstāmi uz aprūpes vadītāja B. Egles vārda.

Iesim visi palīgā Daugavas vanagiem un kopā ar viņiem darīsim tos darbus, kas būs par svētību dāvanu devējiem un saņēmējiem.

J. E.

MILVOKI

10. novembrī plkst. 9.30 no rīta Milvoku ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojums 1853 N. 75. St.

Pēc dievkalpojuma Lāčplēšu piemiņas brīdis. Mācītājs Ed. Putniņš.

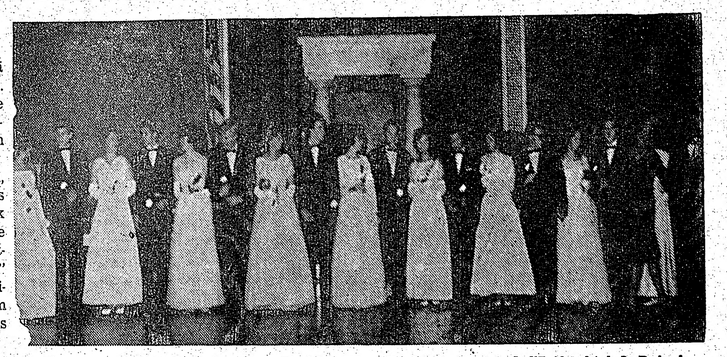

Jauniešu dejotāju grupa Milvoku Daugavas Vanadžu koŗas rudens ballē 19. oktobrī. Deju iestudēja koŗas priekšniece Z. Vilciņa.

NJUORKA

Latviešu virsnieku apvienība kopā ar korporāciju Seloniju rīko 10. novembrī Picadilly viesnīcas telpās, 227 W. 45. ielā Manhatenā lāčplēšu godināšanu un plkv. Fr. Brieža 75 gada dzimšanas atceri. Latviešu virsnieku apvienības valdē nākamos divus gadus darbosies kā priekšsēdis V. Hazners, priekšs. vietnieks E. Sproģis, sekretārs H. Liepiņš, kasieris S. Pudāns, biedrzinis H. Karlsons.

Atzīmējot Latvijas neatkarības proklamēšanas 45. gada dienu, Komiteja Latvijas Brīvībai rīko pieņemšanu lūgtiem viesiem 15. novembrī Overseas preses klubā, 54 W. 40. ielā Manhatenā. Pieņemšana notiks no pl. 5,30 līdz 7,30 vakarā.

Novembŗa mēneša dievkalpojums Ņujorkas katoļu draudzei notiks 24. novembrī pl. 10 rītā. Pēc tam sekos programma, kas veltīta Latvijas neatkarības dienai.

Sākot ar 9. novembri Bronksas svētdienas skolā mācību sākums visās klasēs pl. 1 p. p. No bērnu dārza līdz 4. klasei mācības beigs pl. 4,30 p. p. Vecākām klasēm mācības beigsies pl. 5 p. p. Līdz ar to pēdējām klasēm mācību laiks pagarināts par pusstundu, ko veltīs latviešu valodas mācīšanai. Tiem bērniem, kam jāgaida vecākie brāļi un māsas, skolā iekārtos nodarbības skolotāju uzraudzībā.

I.

Viena no īsākām pilnsapulcēm Ņujorkā notika 29. oktobrī draudzes namā. 34 skautu un gaidu vadītāji, vecāki un labvēļi samērā gaŗo darba kārtību paveica pusotrās stundās, ievēlot arī padomi un revīzijas komisiju. Gaidu vienībā pašreiz ir 72 dalībnieces, 8 vadītājas un 6 vadītājas vietnieces, bet skautu vienībā — 75 dalībnieki un 10 vadītāji. Gaidu nodarbības notiekušas Beišorā, Frīportā, Brukliņā un Bronksā. Gaidas bijušas ir aktīvas, ir sekmīgas. Notikušas dažāda veida sacensības, šķēršļu un pētnieciības gājieni, nometņošana, ciemošanās citās vienībās, vākti līdzekļi gan latviešu, gan amerikāņu skautu vajadzībām, rakstītas dienas grāmatas, ierādītas vietas latviešu sarīkojumos, piedalījušās tautas deju uzvedumos Klīvlendā, 15 dalībnieku sacensībā iegūstot 4. vietu. ALA Kultūras fonds gaidu vienību atzinis par semīgāko jaunatnes pulciņu ASV apmērā. Šo godu vienība ieguvusi arī gaidu organizācijas ietvaros. Līdzīgu aktivitāti un sekmes guvusi arī skautu vienība, kam daudz kopēju pasākumu un nodarbību ar gaidu vienību.

Nākamā gadā 16. februārī Ņujorkas skauti un gaidas atzīmēs 15 gadu darba jubileju.

Š. g. 10. novembrī, plkst. 2, Betlemes baznīcā notiks skautu un gaidu lielais dievkalpojums.

1964. gada augusta pēdējā nedēļā Katskillos notiks ASV un Kanadas latv. roveru un lielgaidu nometne. Nometnes laikā dalībnieki apmeklēs arī Pasaules izstādi Ņujorkā.

Ņujorkas latv. skautu un gaidu vecāku un labvēļu padomē nākamajam darbības gadam ievēlēja Edgaru Grimzu, Herbertu Krastu, Veltu Rupneri, Emmu Slakteri, Jāni Stīpiņu, Eiženu Vērmeli, Mīldu Vijumu, māc. Richardu Zarjņu un Irmu Ziemeli, bet revīzijas komisijā E. Puķi, P. Riekstiņu un L. Zvejnieci.

Latviešu Preses biedrības sekretāra Leona Rumaka jaunā adrese ir 27 Miller Place, Hempstead 11550, tel. 516 IV 3-1739.

ČIKĀGA

Grafiķis Voldemārs Ozoliņš un keramiķe Olga Ozoliņa rīko savu darbu izstādi 9. un 10. novembrī Čikāgas latviešu namā. Atklāšana sestdien plkst. 6 vakarā, svētdien izstāde atvērta no plkst. 1 p. p. Māksliniecks Voldemārs Ozoliņš pieder to aktīvo dalībnieku saimei, kuŗi allaž saistīti ar latviešu sabiedrību un nekad nav lieguši tai savu atbalstu gan dekoŗējot sarīkojumu zāles, gan palīdzot ar padomu visās lietās, kas saistītas ar viņa profesiju. Keramiķe Olga Ozoliņa savukārt vienmēr bijusi ļoti aktīva darbiniece DV apvienības sarīkojumos, bieži ziedojot skaistus latviskus izstrādājumus apvienības labdarīgiem mērķiem.

Abu mākslinieku jaunākos darbus čikāgieši skatīs ar lielu interesi.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

10. novembrī Lāčplēša dienas dievkalpojumi: plkst. 9,30 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols; plkst. 2 Betlemes baznīcā māc R. Zariņš, Rīgas skautu un Zilā kalna gaidu organizēta piedalīšanās ar karogiem, soliste Fanija Vīksne; plkst. 2 Farmingdālā, Sv. Lūkas baznīcā 210 Conklin Ave., māc. O. Gulbis; plkst. 2 Pirmā luteraņu baznīcā Istorantē, māc. A. Ozols, Marga Millere Grasmane, Svētdienas skolē.

AURORA, ILL.

Mūsu Pestītāja baznīcā, 421 Downers Place.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

10. novembrī plkst. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola, plkst. 11 dievkalpojums, māc A. Rautenšilds.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1646 So. 11th Ave., Melvudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien.. plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Līventāls.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luteraņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd., Ann Arborā.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Dienvidkalifornijas draudzē, 2450 Griffin Ave., L. A. 31.

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

Dievkalpojumi katru svētdien plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30 visi laipni aicināti.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

CĒLS PIEMĒRS

Pēdējā laikā notikumi skaidri parādījuši, ka latviešiem turpmāk būs vairāk jārēķinās ar pašu spēkiem pasākumu financēšanā, kas saistīti ar pareizas informācijas sagādi par Latviju, tautas pašreizējo stāvokli un vispār par Latvijas tautas brīvības un neatkarības atgūšanu.

Pēdējo gadu pieredze rādījusi, ka bez Amerikas latviešu apvienības kārtējā darba ļoti labus panākumus tieši informācijas laukā devušas speciālas un konkrētas akcijas, kā piemēram, BP LA valdes sēdē, apmeklējums Apvienoto Nāciju misijās, atzinības vakars Amerikas Balsij un citi. Šādas un līdzīgas speciālas akcijas būtu jāpaplašina, jāierosina un jāizdara biežāk. Tomēr līdzekļu trūkums nepieciešamā personāla algošanai līdz šim šādu paplašinātu darbību padarīja par neiespējamu, lai gan ALAs kongresi un ALAs Centr. valde atkārtoti izteikušies par papildu personāla nepieciešamību.

Tagad šāda papildus personāla sagādāšanai ALAi nāk palīgā Roberts Hiršs, kas ziedo ALAi 10 tūkst. dolarus tās darba sekmēšanai. Gunārs Meierovics, atstājot kārtējo darbu, nāk ALAs un Centrālās valdes rīcībā kā darbinieks speciāliem pasākumiem informācijas laukā.

ALAs Centrālā valde ar izjustu pateicību pieņem šo Roberta Hirša ziedojumu. Tā ir pārliecināta, ka ar šo ziedojumu radītas jaunas iespējas jau drīzā laikā atspoguļosies daudz intensīvākā informācijas darbībā. ALAs Centrālā valde izsaka pārliecību, ka latvieši sekos šim cēlam patriotisma piemēram, un arī citi ziedos paplašinātas darbības turpināšanai nākotnē.

V. Irbe

LATVIEŠU MŪZIĶA PANĀKUMU CEĻS

Maiami universitātes simfoniskā orķestŗa vadība par savu jauno koncertmeistaru saistījusi latviešu vijolnieku Georgu Lapensonu.

Pēc sezonas atklāšanas koncerta oktobŗa beigās Maiami Pludmales auditorijā vietējos laikrakstos īpaši izcelta orķestŗa stīdzinieku spēle. Miami News kritiķis B. Odejs atzīmē, ka stīdzinieki sezonas pirmajā koncertā parādījuši augstu skaņu kvalitāti, ļoti disciplinētu, tonāli krāsainu spēli un līdz šim nedzirdētu precīziju, atzinīgi piemīnot jauno koncertmeistaru G. Lapensonu. Šajā orķestrī par pirmo čellistu darbojas I. Nāruns, rakstā abi latviešu mūziķi apzīmēti par nozīmīgu ieguvumu orķestrim. Līdzīgi izsakās arī The Miami Hurricane u. c. laikraksti.

The Miami News ievietojis arī G. Lapensona īsu dzīves pārskatu, piebilzdams, ka Maiami univers. simfoniskā orķestŗa vadītājs Dr. Fabians Sevickis, izraugoties Lapensonu izcilajam koncertmeistara postenim, izteicies, ka mūsu vijolnieks pazīstams kā viens no labākiem Paganini darbu interpretiem, ar izcilu techniku un skaistu vijoles toni. Atzīmētas G. Lapensona mūzika gaitas Berlines simfoniskajā orķestrī, Karaliskajā filharmonijas orķestrī Londonā, Montreālā u. c.

Visos laikrakstos, kā arī Maiami simf. orķestŗa programmā atzīmēta Georga Lapensona latviskā izcelsme, viņa vijolnieka karjēras sākumi Latvijā, Eiropas valstīs un neparastie likteņi pag. pasaules kaŗa laikā.

G. Lapensons saistījies arī par mācības spēku Maiami universitātes Mūzikas skolā. Šai skolā violončellu māca Ingus Nāruns.

SKOLOTĀJU KONFERENCE GRAND RAPIDOS

Kā jau ziņots, ALA Kultūras biroja Izglītības sekcija, sadarbībā ar Grand Rapidu skolotāju kopu un skolas vecāku padomi rīko š. g. 9. un 10. novembrī. Vidienes apgabala skolotāju konferenci. Sākums sestdien, 9. novembrī plkst. 12.30, noslēgums — svētdien, 10. novembrī plkst. 14.00.

Konferencē piedalīsies ALA Kultūras biroja vadītājs Dr. P. Norvilis, H. Kreicers, O. Rituma, M. Šturma, E. Avots, L. Muižniece, A. Kaugars u. c. Referātiem un paraugstundām sekos pārrunas. Konferences dalībnieki lūgti pieteikties iepriekš, piezīmējot arī, vai jāsagatavo pārnakšņošana pie Grand Rapidu tautiešiem. Pieteikumi adresējami Ed. Avotam, 864 Malta Ave., N. E., Grand Rapids, Mich. 49503, tālr. GL 4—2576. Sestdien konference notiks Vienības draudzes telpās 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapidos, tālr. GL 1 — 9679, bet svētdien — Grand Rapidu latviešu biedrības namā. Grand Rapidu skolotāju kopa konferences laikā rīko Mācības grāmatu skati un skolēnu darbu izstādi.

Skolotājus, kam būtu piemēroti eksponāti, lūdz tos ņemt līdz.

Rīkotāji lūdz skolu padomes un skolu uzturētājas organizācijas atbalstīt skolotāju piedalīšanos konferencē pēc iespējas kuplā skaitā.

— zb —

KALAMAZŪ

29. okt. Latviešu b-bas namā uz rakstnieka J. Veseļa piemiņas fonda pārstāvju L. Pužes un J. Grotēna aicinājumu bija ieradušies 17 organizāciju pārstāvji un rakstnieka draugi, lai pārrunātu J. Veseļa piemiņas sarīkojuma noorganizēšanu Kalamazū. Pēc b-bas pr-ka J. Grotēna un Dr. V. Muižnieka sīkākas informācijas izraudzīja sarīkojuma rīcības komiteju. Tajā darbosies: L. Puže, M. Bēra, R. Skujiņa, A. Kaugars, Dr. V. Muižnieks un P. Austriņš.

Latviešu b-bas rīkotais gadskārtējais „Mārtiņvakars" notiks 9. novembrī pulkst. 8. Latv. b-bas namā, 2319 Amherst ielā. Vakaru kuplinās Čikāgas piecīši ar jautru programmu. Spēlēs J. Sulaiņa deju kapella no Gr. Rapidiem. Atspirdzinājumu galds ar Mārtiņzosi un citiem labumiem. Vakarā izlozēs māksliniecka Fr. Milta gleznu.

Četru „lielo" izstādi (prof. A. Annuss, J. Gailis, M. Krūmiņš un Fr. Milts) noslēdza 26. okt. Gleznotāji no sava 49 gleznu klāsta šeit atstāja 9. No Kalamazū izstāde ceļos uz Grand Rapidiem.

INŽ. MEŽKOP. ALFRĒDAM BORMA NIM 65 GADI

Draugu un cienītāju pulciņā sab. darbinieks Alfrēds Bormanis atskatījās uz 65 pavadītiem dzīves gadiem. Kā bišu šūnas rudenī ir pilnas smaržīga medus, tā cilvēks šajos gados ir uzkrājis dzīves gudrību, kas dod viņam dziļu mieru un skaidrību. Par tālo bērnību un jaunības dienām viņam ir rezignētas atmiņas un izraisa smīnu uz viņa lūpām, kad sarunās tām pieskaramies.

Tas bija 1898. gads, kad Alfrēds ieraudzīja šo pasauli Vidzemē, Vaidavas pagastā. 5 gadu vecumā viņš pārcelas uz Rozulas pagastu, kur viņa tēvs iepērk dzirnavas. Ar šo vietu nu viņam saistās visas vēlākās atmiņas. Viņš beidz turienes ministrijas skolu un savē vēlākā dzīvē bieži te atgriežas. Uz turieni aizlido arī viņa domas un sapņi no „jaunās pasaules". Vēl ausīs skan dzirnavu akmeņu rūkoņa un sapņu prizmē redz noputējušās dzirnavas, tēvu un mālējus. Lai nu amats Alfrēdam tagad bija nodrošināts, tomēr viņš dzirnavās nepaliek. Nākošās skolas gaitas ved uz Cēsu reālskolu, bet nespēj to pabeigt, jo izcejas 1. pasaules kaŗš. Reālskolas kursu pabeidz tālu ārpus dzimtenes robežām — Ukrainā. Šinī laikā Latvijā bija sākušās atbrīvošanas cīņas. Daudzi jaunekļi saklausīja jaunās Latvijas aicinājumu palīdzēt atbrīvot dzimteni no ienaidnieku varām. Arī Alfrēds saklausīja to un iestājās brīvprātīgo armijas rindās.

Kad skolas gadi un kaŗš bija aiz muguras, Alfreda dzīvē sākās jauns posms. Viņš iestājās Latvijas universitātē studēt mežkopību. Studiju laikā darbojās mežkopības studentu biedrībā — Šalkone un korporācijā — Ventonia. Pabeidzis studijas, sāk strādāt Valsts kontrolē par mežu lietu revidentu, vēlāk Mežu departamentā tādā pašā postenī. Darba sekmes nepaliek nepamanītas arī priekšniecībai, kas viņu aicina par Mežu departamenta direktora vietnieku. Šis postenis uzliek Alfredam daudz pienākumu un atbildības. Tie jo sevišķi grūti pēdējos okupācijas gados, kad jāpaklausa svešu kungu pavēlēm. Šeit nu viņam kā latviešu mežkopim bieži jānostājas pret svešām interesēm vai arī tās jāpārkausē latviešu garam pieņemamā veidā. Beidzot, kad gandrīz pie Mežu departamenta durvīm klauvē jau otrs okupants, Alfrēds atstāj dzimteni un dodas uz Vāciju.

Nometņu laikos Vācijā arī te Alfrēds nestāv mierā, bet strādā mežu lietās UNRAas dienestā. Kad 1949. gadā rodas iespēja izceļot uz Sav. Valstīm, Alfrēds izmanto to un apmetas uz dzīvi Minesotas valsts vistālākajā ziemeļu pilsētā — Dulutā. Šeit rodas izdevība atsākt mežkopja darbu pie kāda privāta mežu īpašnieka. Pēc gadiem tomēr šis darbs viņu neapmierina un viņš noliek eksāmenus, lai iegūtu tiesības strādāt valsts mežsaimniecības dienestā. Tagad jau ilgus gadus Alfrēds strādā Minesotas valsts dienestā — mežu pētniecībā un ir aktīvs biedrs Amerikas mežkopju biedrībā (Society of American Foresters).

Dzimtenē un trimdā izkaisītā mežkopju saime novēl Tev, Alfrēd, īstenot spraustos mērķus un abiem ar jaukō dzīvesbiedreni — Elzu labu veselību un ilgus, saulainus gadus!

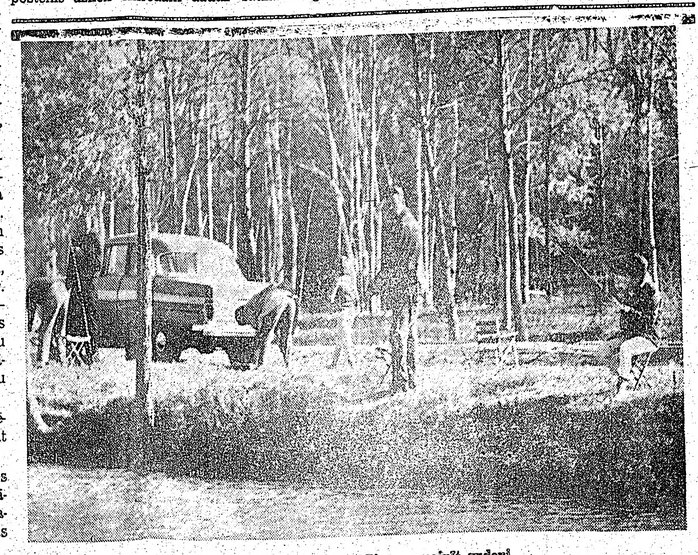

Atomlaikmetā ziema kavējas nomainīt rudeni.

Dr. P. Indrāns

Kremļa slepenais dienests

Pat aptuveni nevienai citai valstij pasaulē nav tik plašs slepenā dienesta aparāts kā Pad. Savienībai. Tas ir domāts diktatūras nodrošināšanai pašu mājās un spiegošanai ārzemēs.

Lietpratēji ir aprēķinājuši, ka padomju slepenam dienestam ir 250.000 pusoficiālu līdzstrādnieku. Politiskā policija šai skaitā nav ierēķināta. Grūti ir aprēķināt šī milzīgā aparāta vispārējo skaitu, jo blakus galveniem darba organizētājiem un vadītājiem ir tādi, kam līdzdarbība ir tikai blakus nodarbībā. Tie ir aģenti un informētāji: ziņotāji iekšzemē un spiegi ārzemēs. Spiegu uzdevumos ārzemēs starp citu ietilpst arī sabotāžas aktu un apvērsumu rīkošana. Šādu līdzstrādnieku skaitu rēķina vismaz uz 750.000.

Šai miljonu armijā 10.000 līdz 12.000 rūpīgi izmeklēti un attiecīgās skolās sagatavoti speciālisti ieņem svarīgākās vietas. Lielākos un piedzīvojušākos lietpratējus bieži pārceļ no vienas smagākas vietas uz otru. Bieži maina arī viņu vārdus, kas ļoti apgrūtina Rietumu pretizlūkošanu.

Kā arī brīvā pasaulē ir parasts, slepeno dienestu visādiem līdzekļiem cenšas noslēpt. Starp citu, budžeta izdevumus sadala vairākās ministrijās. Brīvā pasaulē tas ir iesākts nesen, bet Pad. Savienībā jau sen ir izstrādātas perfektas metodes. Ir pilnīgi droši zināms, ka jau pirms daudziem gadiem Pad. Savienības slepenā dienesta izdevumi gadā ir bijuši daudz pāri par 100 miljonu mārciņu. Tagad šī slepenā budžeta izdevumi droši vien ir jau divas reizes tik lieli.

Centrālais organs, kam vienā un tai pašā laikā jārūpējas par drošību iekšzemē un arī par spiegošanu un „sevišķiem uzdevumiem" ārpus Pad. Savienības, ir Valsts drošības komiteja KGB. Blakus civilai KGB organizācijai darbojas militārs ziņu dienests — Galvenā izlūkošanas pārvalde GRU. Abām šīm organizācijām visās pasaules daļās ir atbalsta punkti un aģenti. Darbības koordinēšana bieži notiek nevis attiecīgās zemēs, bet pašā centrā Maskavā. GRU vismaz formāli ir pakļauta armijas virspavēlniekam, bet KGB ir pakļauta tikai valsts vadībai. KGB ir „partijas ierocis" un visos koordinēšanas jautājumos komitejai ir noteicošais vārds.

Komūnistu satelītu valstīs slepenais dienests ir izveidots pilnīgi pēc padomju parauga. Pārliecinošākais piemērs tam ir Austrumvācija. Valsts drošības komitejai (KGB) tur atbilst Valsts drošības ministrija, kas tur spēlē noteicošo lomu. Blakus MfS ir arī militārais slep. dienests: Koordinēšanas pārvalde. Šī iestāde gan sekmes nekādas nav uzrādījusi, tā kļuva pazīstama vienīgi ar to, ka šefa vietnieks virsleitnants Dombrovskis pārgāja uz Rietumvāciju.

Kopš 1945. gada Berlīnes Padomju Savienības sektors ir kļuvis par spiegošanas un pret Vāciju vērstas darbības centru. Pēc metodes „ķeriet zagli" Austrumu bloka prese un propagandas organi pastāvīgi ir mēģinājuši aizplīvurot Austrumu Berlīnes nozīmi un vienmēr ir sūdzējušies par aģitāciju un pretvalstisku darbību, ko it kā brīvē pasaule organizējot no Rietumberlīnes.

Arī Pad. Savienības abas lielās spiegošanas organizācijas ir ieperinājušās bijušās Vācijas galvaspilsētas austrumu daļā un no turienes attīsta savu darbību. Valsts drošības komiteja atrodas Sv. Antonija slimnīcā Karlshorsta priekšpilsētā. Tur ir apmēram 800 darbinieku. Pašā pēdējā laikā šī iestāde esot decentralizēta un izveidotas nodaļas visā Austrumvācijā. Galvenās izlūkošanas pārvalde atrodas Vinsdorfā pie Berlīnes un tur darbojas 250 izmeklēti padomju virsnieki.

Ārzemēs izveidotā padomju slepenā dienesta kodols ir rezidentūras, kas vada visas apkārtnes aģentu un to palīgu darbību. Visās diplomātiskās pārstāvībās, visās pastāvīgās komisijās, institūtos un citos pasākumos, ko Pad. Savienība uztur ārpus savām robežām, ir noorganizēts slepenais dienests. Tā sauktie „legālie rezidenti" bauda visas diplomātiskās privilēģijas un arī izmanto visas sakaru iespējamības, ko viņu stāvoklis sagādā.

Pēdējos gados daudzi tādi legālās rezidentūras līdzdarbinieki padomju vai satelitvalstu pārstāvībās ir atklāti un dažreiz nodoti tiesai, bet visbiežāk izraidīti kā „persona non grata". Vācijas federālā republikā nesen notiesāja padomju tirdznieciskās pārstāvības locekli Pridolcevu un vēlāk apmainīja. Šādu pašu iemeslu dēļ savā laikā lielā klusībā un lielā steigā no Londonas pazuda padomju jūrniecības atašejs Ivanovs. Ziņas par „legāliem rezidentiem" Rietumu izlūkošanas dienests ir ieguvis no tagad visā pasaulē novietotiem padomju virsniekiem un ierēdniem, no kuriem daži nav varējuši atturēties brīvās pasaules kārdinājumiem.

Daudz riskantāks ir tā saukto „illegālo rezidentu" stāvoklis, jo tie nevar paļauties ne uz kādu oficiālu vai neoficiālu padomju iestāžu aizmuguri. Tāpēc šādu rezidentūru iekārtošanū izdara ar sevišķu rūpību. Vispazīstamākais līdz šim atklātais padomju „illegālais rezidents" ir padomju pulkvedis Ābels, kuŗu vēlāk apmainīja pret U2 lidmašīnas pilotu Poveru. Ābels ieradās Sav. Valstīs un izveidoja tur plašu aģentu un nodevēju tīklu. Viņam tas bija iespējams, jo „rezidentūras" izveidošanai bija veikti sevišķi rūpīgi priekšdarbi.

Rietumniekus spiegu darbam piespiež parasti ar kompromitēšanas draudiem, pie kam sevišķu lomu spēlē dažādu vājību izmantošana. Arī naudas kāres apmierināšana ir izrādījusies par svarīgu „palīga līdzekli". Šādos slazdos šad un tad iekrīt Rietumu diplomātisko un tirdzniecisko pārstāvību locekļi zemēs aiz dzelzs priekškara. Tādas provokācijas upuris bija angļu tiesā notiesātais Vasals. Domā, ka arī zviedru pulkvedis Venerstrēms piespiests spiegot ar draudiem. Viņš saņēma instrukcijas no „legālās rezidentūras" Stokholmas padomju vēstniecībā un ar savu darbību neapšaubāmi aizstaupīja Padomju Savienībai veselu armiju citu aģentu.

Par Pad. Savienības nekautrīgo rīkošanos Rietumvācijā ļoti labi liecina prāva, kuŗā notiesāja Felfi, Klemensu un Tībeli. Nirnbergas prāvas laikā un arī vēlāk pie katra gadījuma Padomju Savienībā uzstājās ka čempions ciņā pret nacionālsociālismu, bet abās Vācijas daļās līdz šim taisni nacionālsociālistus bieži izrauga kā savus aģentus.

Legālo un nelegālo komūnistu partiju locekļi visā pasaulē ir neizsmeļams spiegu vervēšanas avots. Piedabūt pie spiegošanas šais aprindās parasti nav nekādas grūtības, un tādēļ ir gluži dabīgi, ka padomju slepenā dienesta darbinieki to izmanto visā pilnībā. Šī spiegu katēgorija parasti ļoti labi pārzina vietējos apstākļus, tādēļ kazarmu, lidlauku, kaŗaspēka nometņu un fabriku izspiegošanā viņi velc savus uzdevumus spīdoši. Saprotams, „legāliem" un „nelegāliem rezidentiem" ir jābūt sevišķi uzmanīgiem ar nelegālo komūnistu partiju locekļiem, lai viņi neiekristu.

Ne koeksistences paroles, ne līgumu līgšana, ne arī kādi citi apstākļi līdz šim nav iespaidojuši Kremļa valdniekus atteikties no savām tieksmēm pēc virskundzības visā pasaulē. Tas arī slepenam dienestam blakus spiegošanai un ziņu vākšanai uzliek sevišķi svarīgus pienākumus: rīkot visādas nekārtības, streikus, iekšējus nemierus un apvērsumus, lai novestu pie sabrukuma un sagatavotu zemi komūnisma nākšanai pie varas. Šādas briesmas vispirms draud neitrālām zemēm, jo tām parasti nav ne piedzīvojumu, ne līdzekļu pretoties. Daudzās Āzijas un Afrikas zemēs, tāpat Latīņu Amerikā Maskavas aģenti nopūlās ar sava iespaida izplatīšanu uz tādām personām un organizācijām, kuŗu darbība nākotnē varētu noderēt Kremļa politiskām interesēm.

Visdrausmīgākais šai slepenā dienesta darbībā ir terrors un slepkavības, ko veic padomju aģenti. Cik zināms, šo aģentu uzdevumā Vācijā noslepkavoja divus ukraiņu emigrantus — Banderu un Rebetu.

Padomju spiegu darbība ir daudzpusīga.

Tā ir izplatīta pašu mājās, kur nekas nevar notikt tāds, ko attiecīgās iestādes nezinātu, tāpat visā brīvā pasaulē. Ir ziņas, ka nākotnē spiegošanu izveidošot arī Ķīnā.

„L.A"

Penmans
GP 2-5
KNIT-GOODS
APAKŠVEĻA — ZEĶES — T-KREKLI

VAI TRIECIENS MODERNAI MĀKSLAI?

Krievu emigrantu presē parādījies filozofijas doktores profesores Olgas Svires raksts Pablo Pikaso atzīšanās. Vispirms autore jautā: Kas ir māksla?" Tālāk turpina: „Tā ir cilvēka garīgo radīšanas spēku parādīšanās, kas sevī iekļauj skaistumu, harmoniju un patiesību, kuŗai tiecas pretim mūsu dvēsele. Talants ir Dieva dāvana cilvēkam izteikt savas domas un jūtas vārdos, darbos, krāsās, formās un skaņās. Mākslas nozīme ir ne tikai izdaiļot un ar skaistumu apveltīt mūsu dzīvi, bet arī izraisīt cilvēkos labākas, cēlākas jūtas un novest pie pasaules skaistuma atzīšanas. Iespaidi nāk no augšienes un ģenija dvēsele dzīvo savos darbos mūžīgi. Šīni gadsimtā, kad zinātne un civilizācija iet uz priekšu milzīgiem soļiem, lidmašīnas skrien ātrāk par skaņu un cilvēks lepojas ar savu gudrību, bet, zaudējis ticību un ideālus augstākiem, lielākiem garīgiem spēkiem, kļūst skeptiķis un vientuļš. Sāk slimot viņa dvēsele, un viņš krīt narkomānijā un pat noziegumā. Šīs slimās dvēseles tad parādās tieši šī laikmeta mākslā, un mēs dzirdam neharmoniskās, mežonīgās mūzikas skaņas, lasām negaumīgos, nesakarīgos vārdu savirknējumus, ko sauc par dzeju, redzam ar krāsām futūristu, kubistu, abstraktistu sasmērētos audeklus u. c. Tā vairs nav māksla, bet profanācija."

Raksta autore daudz raksta par mākslas dziļāko nozīmi, apskata dažādas atziņas, bet mūs interesē, ko par moderno mākslu, tieši glezniecību, tagad saka pats lielākais šī novirziena iedvesmotājs un vadītājs — Pablo Pikaso. Viņš devis interviju amerikāņu žurnālistam Džovani Panini, un tā iespiesta American Opinion slejās. Raksta autore dod sekojošu tulkojumu: „Baltinētie", „bagātie", profesionālie slaisti"(bezģeļniki O. S.) un citi tamlīdzīgi no šo laiku mākslas prasa tikai neparasto, sensācionālo, eksperimentālo, skandalozo. Un es pats, ar kubisma parādīšanos šos kungus esmu barojis ar to, ko viņi gribējuši, un apmierinājis kritiķus visādām neprātīgām idejām, kādas tikai man ienāca galvā. Jo mazāk viņi mani saprata, jo vairāk tie ar mani aizrāvās. Šodien esmu slavens un bagāts, bet kad palieku viens, man trūkst bezkaunības sevi saukt par mākslinieku vārda pilnā nā, vecā, lielā nozīmē. Esmu bijis tikai klauns, „skoromochs"! Sapratu savu laikmetu un izmantoju cilvēku muļķību, viņu izsalkumu un godkārību. Šī atzīšanās ir rūgta. Tā man atnes vairāk sāpju, kā varam iedomāties, bet beidzot, tā ir pilnvērtīga tādēļ, ka tā tomēr ir godīga." Olga Švira savu apcerējumu nobeidz vārdiem: „To saka ievērojams mākslinieks, kas savas Dieva dotās dāvanas pārdevis par naudu, izteicis par to savu nožēlošanu, — un devis atmošanās pliķi tā sauktiem mākslas „zinātājiem" un „kritiķiem."

Kā redzams, Pikaso visu laiku ir smējies par laudīm, kas aizrāvušies ar moderno mākslu. Šī Pikaso atzīšanās tiek noklusēta, lai neradītu pāniku un zaudējumus mākslas lietu sapratējiem un moderno gleznu kollekcionāriem. Viens no lielākiem Pikaso gleznu kollekcionāriem Džordžs Vilvensteins, kuŗa īpašumā bijuši 250 Pikaso darbu, esot laimīgi „izglābies" (varbūt sazinā ar autoru J. E.), jo nevarējis tās vairāk paciest. Cita starpā viņš (Vilvenšteins) pateicis, ka tagad abstrakcionisti esot radījuši — briesmas... Bet tā visa esot laikmetīga kļūda.

J. Ezergailis

KRIEVU „DRANG NACH OSTEN"

„SIBERIA, ITS CONQUEST AND DEVELOPMENT" by Yuri Semyonov, International Publishers Representatives (Canada) Ltd. izdevums, 400 lpp., cena — $ 7.95.

Autors ir vecākās krievu paaudzes zinātnieks, kas pēc bolševiku apvērsuma pametis savu dzimto zemi, lai apmestos uz dzīvi Vācijā. Tagad viņš Upsalas universitātes slāvu institūtā darbojas par lektoru un ir arī vairāku laikrakstu līdzstrādnieks. Šis darbs ir viņa vāciski sarakstītā darba tulkojums.

Var būt dažādās domās par autora zinātnisko karjēru, bet nav noliedzams, ka viņa darbā attēlota krievu imperiālistu „spiešanās uz austrumiem" samērā visai pilnīgi, neizslēdzot arī komūnistu sarkanā imperiālisma un jaunkoloniālisma parādības. Rietumu pasaulē pa lielākai daļai valda uzskati, ka krievi ir Sibirijā atraduši tukšu telpu, un tikai visai reti ir pasvītrots, ka krievu dēkaiņu un kareivju zābaki ir saminuši uzbeku, turkmeņu, ķirģizu, tadžiku un vairāku citu iedzimto tautu brīvību, iekļaujot tās nepiepildāmā „krievu imperijā". Arī autors, jādomā, savu kreiso simpatiju vai arī lielkrievu noskaņojuma dēļ ir viegli pagājis garām šiem jautājumiem . . .

AKL

TURPMĀKAS STARPTAUTISKAS IZSTĀDES

Filatelistu starptautiskās federācijas kongress, kas notika Istanbulā septembŗa sākumā, paredzēja turpmākas starptautiskas izstādes: 1964. g. Parīzē, no 7—21. jūnijam; 1965. g. — Vīnē, no 7. — 12. jūnijam un arī Riodežaneiro, kur datumu nenoteica; 1966. g. — Belgradē, 1967. g. — Šveicē un Holandē, 1968. g. — Čechoslovakijā un Izraēlā un 1969. g. — Sofijā, Bulgārijā. Tuvākas ziņas saņemamas no: F. I. P., Secretariat, 10 Rue Petitot, Geneve, Suisse.

Detroitā, Mičigenas kluba 50. gadskārtējā izstāde paredzēta 1964. g. 8. un 9. februārī. Šis ir vienīgais klubs ASV, kuŗa izstādēs kopš 1959. g. ir ceļojoša balva par Latvijas pastmarku klāstiem. Balva nosaukta pazistamā filatelista latvieša Kārļa Kozlovska vārdā un to klubam dāvāja latviešu Kristus draudze, kuŗas loceklis bija K. Kozlovskis. Pēdējos 2 gadus balvu ieguva J. Ronis no Kanadas. Ziņas pieprasāmas: A. Vēverm, 759, Pallister, Detroit 2, Mich., U. S. A.

1964. g. februāri 3 nedēļu ilga izstāde paredzēta Indijā, ko izkārto Dienvidindijas filatelistu biedrību apvieniba Madrasā, kuŗai vajadzīgi klāsti. Šī ir 4. gadskārtējā šīs apvienības izstāde, un pagājušā gadā to apmeklējuši ap 20,000. Ziņas pieprasāmas: Major V. S. Rajagopalan, Exhibition Secy., 54, Burkit Road, Thyagarayanagar, Madras 17, India.

1964. g. aprīlī Peninsular State Philatelic Society 26. gadskārtējā izstāde Mičigenas galvaspilsētā Lansingā. Soreiz bez biedriem aicināti arī citi filatelisti, gan ārpus godalgu klases. Paredzēta arī jauniešu klase zem 16 g. veciem. Ziņas sniedz: Mr. B. Aten, Central Michigan Philatelic Society, P. O. Box 2315, Lansing, Mich., U. S. A.

Visus marku krājēju nodaļai domātos rakstus lūgums sūtīt šīs nodaļas red. M. Zichmanim, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont. Tālr. BA 1-7760.

Edvards Freimanis

NERAŽA

I

Līdz ar naudas kursa krišanos laivu cenas bija saskrūvētas nekaunīgi augstu. Dardanelis Mietiņš izstaigāja visas lieltirgotavas un sporta veikalus, ilgi brauca zodu domādams, un beidzot aizgāja uz ūtrupi.

Tur izsolīja policijas uzlasītos divriteņus, uzvalkus pagājušā gadsimta piegriezumā, automobiļus ar nomirušiem motoriem, izdegušas spuldzes, līgavu kleitas un miesnieku veikala piederumus. Bija arī viena laiva. Dibens gan bija mazliet izpuvis, bet ūtrupnieks apgalvoja, ka to varot aizlāpīt bez grūtībām.

„Pieopadsmit dolaru, kas dos divdesmit, kas dos divdesmit, piecpadsmit sasolīts, kas dos divdesmit, divdesmit, divdesmit!? Ja neproti peldēt, nav ko baidīties — uz caurumiņa var turēt kāju, un ūdeni var izsmelt. Piecpadsmit man rokā, kas dos divdesmit, divdesmit, divdesmit?"

„Sešpadsmit," Mietiņš noteica.

Ūtrupnieks sastomījās un iemeta Mietiņam sejā neizteiktu jautājumu — nekaunīgu kā plaukstu. Bet Mietiņš ne acu nepamirkšķināja.

„Sešpadsmit dolaru, kas dos divdesmit, sešpadsmit dolaru, utaini sešpadsmit, kas dos divdesmit, apaļu naudu, apaļu divdesmit? Kas grib nozagt šo karalisko laivu par divdesmit dolariem?"

„Divdesmit," kāds pūlī atsaucās.

Atkal ūtrupnieks izbēra pāris sauju vārdu. Mietiņš paberzēja zodu un kļuva steidzīgs:

„Divdesmit un piecdesmit centu."

Bet ūtrupnieks Mietiņu nedzirdēja. Savādi, ka nedzirdēja, jo Mietiņš allaž runāja skaļi un skaidri — kā nākas.

Kamēr Mietiņš apdomāja turpmākās rīcības plānu, gadījās kāds, kas par naudu maz bēdāja. Par divdesmit pieciem dolariem tas dabūja laivu ar visu caurumu dibenā.

Mietiņš daudz nebēdāja par nenoķerto izdevību, jo divdesmit pieci dolari nav smiekla nauda. Nebija arī laiva īsta dzīves nepieciešamība — kā cūku kājiņas vīrai un gumijas zābaki darbam pilsētas kanalizācijā. Atvaļinājumu var pavadīt arī krastā sēžot. Lai kā, zeme ir drošāks pamats nekā ūdens. Un diezin vai ar kājas pēdu var aizturēt ūdens sūkšanos laivā.

Uz izeju spraucoties, Mietiņam ausīs iebira ūtrupnieka nākošais vārdu izvirdums:

„Makšķeres kāts ar visu auklu, pieci dolari, kas dos desmit, kas dos desmit, sīksta aukla, gara aukla, kas dos desmit, desmit, desmit? Kāts apaļš un pulēts, pieci dolari, kas dos desmit, maziņus desmit dolarīšus? Zivi var izvilkt un badā nav jāmirst, desmit dolarus, kas dos desmit, desmit, desmit?"

Mietiņš pagriezās atpakaļ.

„Sēsi," viņš teica sirdīgi.

Laikam tā skaitījās laime, ka Mietiņu neviens negribēja pārsolīt. Stīvu roku viņš noskaitīja sešus skaistus zaļus dolarus un saņēma makšķeri. Acis ieplētis viņš aplūkoja ieguvumu: Nekas, kādreiz šī makšķere bija maksājusi smagu naudu. Tagad kāts bija ielūzis, bet to varēja notīt ar lipīgo izolācijas lenti, ko lieto elektriķi. Ja pielika jaunu spoli un auklu, makšķere vēl bija lietojama. Nu gan viņš makšķerēs kā Jaunsudrabiņš — vismaz izdotā nauda pa brīvdienām jāatgūst, ietaupot ar zivju ēšanu.

Pirmo atvaļinājuma dienu Mietiņš nostaigāja pa veclietu veikaliem, bet viņš nezūdījās: pie kāda čigāna viņam izdevās nokaulēt pusi no uzprasītās cenas un iegūt ir spoli, ir diegu par četri dolāriem. Spole gan bija aprūsējusi, bet to varēja nospodrināt ar baltajām smiltīm, kas nemaksāja ne centa.

II

Floridas upmalās saule lien katrā augā, kutina rāpuļus, bet vārdzina siltasiņu kustoņus. Ūdens kļūst balts un silts kā nupat izslaukts piens. Bet vasarnieki baidās no šī ūdens — labāk viņi sausumā iscep, gulēdami pliki un slinki kā mežopi.

Muļķīgākais, ka zivis gausi aug un laiski vairojas dienvidu ūdeņos.

Mietiņš bija pacietīgs. Pus dienu viņš nosēdēja zāļaina akača malā, vēroja pludiņu un nesacīja neviena nepiemērota vārda. Tad viņš sāka pagurt no garlaicības. Izsalkuma svārpsts urba vēderā. Viņš bija nolēmis brokastīs ēst zivis, kas izvilktas ar vieglprātīgi nosolīto makšķeri. Bet brokastis aizvirzījās uz pēcpusdienu.

Saule uzsēdās Mietiņam tieši virs galvas, un upmala piesmaka neredzamiem garaiņiem. Elpojamais gaiss bija sakāpis mākoņos.

Tik tikko Mietiņš jaudāja noturēties sēdus, gandrīz izkusdams sviedros, kaut arī bija izmeties peldbiksītēs. Ik pa brīdim viņš apmazgāja pakausi, jo galvai trūka matu aizsega, un Mietiņš baidījās pārkarsēt smadzenes. Būtu derējis nopirkt salmenīcu, viņš gudroja. Bet vai visu cilvēks var iespēt. Vajadzības ir utis, ko nekad nevar izkaut.

Kāds velns viņam iestāstīja braukt vasaras laikā uz Floridu? Patiesībā neviens. Tikai gadījās kāds, kam bija braukšana uz šo pusi un kas par velti atveda līdz pusceļam. Jā, būtu viņš labāk braucis uz Labradoru! Būtu atvēsinājies pa brīvdienām. Tur katrā purvā zivju vai biezs — krāsainas un šmaugas kā nāras. Garšīgas! Bet nē! Viņš gribēja redzēt izkrāsotās amerikāņu bagātnieces. Tomēr neredzēja nekā. Tās dzīvoja vasarnīcu pilsētās, kur viss bija nekaunīgi dārgs. Lakstojās ar filmaktieŗiem. Nē, nē, mūsu dienās sieva ir jānopērk — patiesībā jānosola kā ūtrupē. Vai viņam kādreiz laimēsies, kad trūks solītāju tāpat kā todien, kad tika pie makšķeres? Līdz šim ar sievietēm nebija veicies. Par laimi bieži runā, bet patiesībā tā ir reta lieta. Dažreiz arī jāšaubās, vai ieguvums ir priecāšanās vērts. Tā kā ar šo makšķeri. Sēdi nu saulē, līdz sažūsti, cerēdams vismaz vakariņu laikā tikt pie brokastīm. Ai, ai, ar desmit dolariem prātīgs cilvēks var izdzīvot piecas dienas — gulēt ēnā bez bada un bēdām.

III

„O!" Mietiņš pēkšņi sažņaudza makšķeres kātu. Viņš manīja stipru vilkšanu.

Atvars atdzīvojās — acīm redzot zivs bija branga. Stipra zivs! Nekas, ja stipra, būs trekna.

Mietiņš piemirsa ir karstumu, ir badu, un vilka, cik jaudāja. Paldies Dievam, viņš bija spēcīgāks par savu lomu. Pēc brīža viņš jau pamanīja, ka zivs bija zaļgana ar gaŗu, smailu asti. Neparasta, jociga. Bet Floridas akači laikam perināja citādas zivju sugas nekā Ontario ezeri.

Virzīdamies nostāk no krasta, Mietiņš vilka, stīvēja un vilka.

Notinuma vietā kāts sāka padoties. Izveidojās nejēdzīgi ass likums — tāds kā govs pakaļkājā. Laikam pavisam pārlūzis! Galus tur kopā tikai lente? Mietiņš satvēra kātu pie tievgaļa.

Beidzot viņš bija drošs, ka milzenis malā gan: gaŗā krasta zāle viļņojās — viļņojās kā viesulī. Auns vai vepris tā varēja trakot, nevis zivs, sausumā izvilkta!

Gaužām norūpējies, Mietiņš piesēja auklu pie pamatīgas cipreses un līda raudzīties. Vai gan nebija dzirdēts par zivju briesmoņiem?

Valzivs norija Jonasu, zāģu zivis pārzāģējot laivas, un zobenzivis noduŗot cilvēku, pirms tas paspējot krustu pārmest.

„Ū," Mietiņš izdvesa, nejaudādams pakustināt mēli, kas pēkšņi bija piesalusi pie žokļa. It kā krusa nobira pār pliko muguru.

Zālē gulēja aligatoru pusaudzis un raudzījās savā ienaidniekā spožām acīm kā ledus graudiem.

„Tavu neražu," Mietiņš vaidēja, pārgriezdams makšķeres auklu. Šodien būs pavisam jāpaliek bez brokastīm."

Rāpulis, brīvību samanījis, atgriezās savā peklē.

Mietiņš pacēla makšķeres kātu: „Laikam pat izolācijas lente vairs nelīdzēs. Esmu izpostīts — tas viss."

Lapkritī. J. Liģera studija.

Nosūtiet agrā
PO-ME-63C
AMERIKAS LATVIEŠU T
Vašingtonas ansambļa viesizrā
Teodora Zeltiņa romantiska komēdij
VILKS RĪ
Tēlotāji: Hilda PRINCE, Helga GOBZINE, MANE, Margarita FREIVALDE, Osvalds URŠ PARŅICKIS, Jānis NEIMANIS, Ivars ŠTU DUBINSKIS.
Režisors: Osvalds URŠTEINS
Skatuves gleznotājs: Ēvalds DAJEVSK
Mūzikas konsultants: Andrejs LINDBER
Deju konsultante: Guna AISTERE - M
HAMILTONĀ:
Piektdien, 8. novembrī, plkst. 7.30 vakarā, School auditorijā Main St. West un Haddon Stre
Biļetes iepriekšpārdošanā pie E. Gulbis, 136 Emer Tel.: JA 9-2414.
TORONTO:
Sestdien, 9. novembrī, plkst. 7.30 vakarā, Eaton's College Street.
Biļetes: $ 3.00, $ 2.50 un $ 2.00. Skolēniem pusce šanā „LOTUS" puķu veikalā 802 Bathurst St. Iz vembrī, Eaton auditorijas kasē.
ROČESTRĀ, N.Y.:
Svētdien, 10. novembrī, plkst. 3.00 pēcpusdi 175 North Clinton Avenue.
Biļetes iepriekšpārdošanā pie DV apvienības ko 999 Exchange Street, Rochester, N.Y. Tel.:
Izrādes sāksies precīzi noteiktā laikā un pi tes zāles durvis iecjai būs slēgtas.
Pērciet paši un dāviniet savie svešiautiešiem
Alf. Bērziņa THE UNPUNISHED CRIME
Senātora Thomas J. Dodd ievad
Grāmata par Latvijas valsts iznīcin
DAUGAVAS VANAGU GRĀM
123 Huron Street, Toronto
SŪTIET SAIŅUS ZIEMSVĒTKI
Visas cenas ASV dolaros.
GAĻAS SAIŅI
A–1 2 kg eksporta bekona vai speķa, 1 kg Is desas, 1 kg cūkas karbonādes vai fileja
A–2 Iepriekšējais dubultots
C–1 1,5 kg sutināta šķiņķa, 0,8 kg Istas d 2 kg eksporta bekona vai speķa
C–2 Iepriekšējais dubultots
C–3 2,5 kg speciāli sālīta un žāvēta šķiņķa, tināta svaiga šķiņķa, 2 kg Istās dūmde bekona vai speķa
C–4 Iepriekšējais dubultots
SVETKU SAIŅI
22 — 1 kg cukura, 454 gr. kakao, 500 gr. sv gr rozīņu, 50 gr. Nescafé, 300 gr. šokol gr . šokolādes karameļu, 500 gr. Dis piparkūku, 240 gr. konfekšu un 20 svecī
23 — Iepriekšējais dubultots
24 — 1 kg cukura, 1 kg miltu, 1 kg sviesta, 1 kg žāv. jauktu augļu, 1 kg dūmdesas, piņu kafijas, 454 gr kakao, 370 gr biš gr tējas, 340 gr rozīņu, 200 gr šokolāde karameļu, 20 svecīšu un 60 cigaresu
25 — Iepriekšējais dubultots, + 500 gr rieks
15 — 2 kg cukura, 2 kg sviesta, 2 kg žāvētas des, 1 kg pupiņu kafijas, 400 gr des, 200 gr tējas, 454 gr kakao, 100 cig gr karameļu
16 — Iepriekšējais dubultots
Pasūtinājumus, uzdodot pilnu vārdu kā arī adresi un naudas pārvedumu
DV SAINĪŠU NODAĻAI
123 Huron St., Toronto 2-B, On
Maksājot Kanadas valūtā, lūdzam pierēķinā pību, noapaļojot uz augšu līdz pilnām

RNAI MĀKSLAI?

mežonīgās nā, vecā, lielā nozīmē. Esmu bi-
negaumi- jis tikai klauns, „skoromochs"!
u savirk- Sapratu savu laikmetu un iz-
ar dzeju, mantoju cilvēku muļķību, viņu
ristu, ku- izsalkumu un godkārību. Šī at-
asmērētos zīšanās ir rūgta. Tā man atnes
nav māk- vairāk sāpju, kā varam iedomā-
ties, bet beidzot, tā ir pilnvēr-
z raksta tīga tādēļ, ka tā tomēr ir go-
zīmi, ap- dīga." Olga Švira savu apcerē-
bet mūs jumu nobeidz vārdiem: „To sa-
no māk- ka ievērojams mākslinieks, kas
agad sa- savas Dieva dotās dāvanas pār-
ovirziena devis par naudu, izteicis par
s — Pab- to savu nožēlošanu, — un devis
ntervīju atmošanās pliķi tā sauktiem
Džovani mākslas „zinātājiem" un „kri-
Ameri- tiķiem."
sta auto- Kā redzams, Pikaso visu lai-
ekojumu: ku ir smējies par laudīm, kas
profesio- aizrāvušies ar moderno mākslu.
O. S.) Šī Pikaso atzīšanās tiek noklu-
šo laiku sēta, lai neradītu pāniku un zau-
eparasto, dējumus mākslas lietu sapratē-
mentālo, jiem un moderno gleznu kollek-
ar ku- cionāriem. Viens no lielākiem
kungus Pikaso gleznu kollekcionāriem
viņi gri- Džordžs Vilvensteins, kura īpa-
kritikus šumā bijuši 250 Pikaso darbu,
ām, kā- esot laimīgi „izglābies" (varbūt
elvā. Jo saziņā ar autoru J. E.), jo ne-
ata, jo varējis tās vairāk paciest. Cita
vās. So- starpā viņš (Vilvenšteins) pa-
bagāts, teicis, ka tagad abstrakcionisti
man esot radījuši — briesmas . . .
saukt Bet tā visa esot laikmetiga
a pil- kļūda. J. Ezergailis

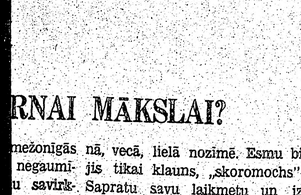

nodaļai domātos rakstus lūgums sūtīt
manim, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont.

TARPTAUTISKAS IZSTĀDES

fede- guva J. Ronis no Kanadas. Zi-
ika Is- ņas pieprasāmas: A. Vēver.m,
ā, pa- 759, Pallister, Detroit 2, Mich.,
tautis- U. S. A.
zē, no 1964. g. februārī 3 nedēļu il-
Vinē, ga izstāde paredzēta Indijā, ko
ī Rio- izkārto Dienvidindijas filatelistu
enotei- biedrību apvieniba Madrasā, ku-
1967. rai vajadzīgi klāsti. Si ir 4.
1968. gadskārtējā šis apvienības iz-
zraēlā stāde, un pagājušā gadā to ap-
Bulgā- meklējuši ap 20,000. Ziņas pie-
namas prasāmas: Major V. S. Raja-
Rue gopalan, Exhibition Secy., 54,
Burkit Road, Thyagarayanagar,
a 50. Madras 17, India.
edzēta 1964. g. aprīlī Peninsular Sta-
Šis ir te Philatelic Society 26. gads-
a iz- kārtējā izstāde Mičigenas gal-
ojoša vaspilsētā Lansingā. Soreiz bez
narku biedriem aicināti arī citi filate-
pazīs- listi, gan ārpus godalgu klases.
Kārļa Paredzēta arī jauniešu klase
ubam zem 16 g. veciem. Ziņas sniedz:
udze, Mr. B. Aten, Central Michigan
ozlov- Philatelic Society, P. O. Box
u ie- 2315, Lansing, Mich., U. S. A.

Lapkrītī. J. Liģera studija.

Nosūtiet agrāk svētku pastu

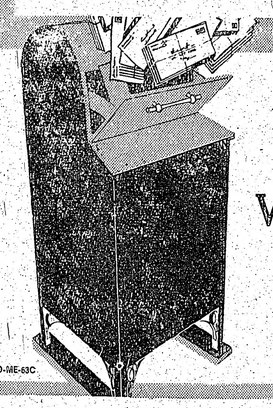

17. decembris
PĒDĒJĀ DIENA
VIETĒJAI PIEGĀDEI

POSTES CANADA POST

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRA

Vašingtonas ansambļa viesizrādes
Teodora Zeltiņa romantiska komēdija 3 cēlienos.

VILKS RĪGĀ

Tēlotāji: Hilda PRINCE, Helga GOBZINE, Rūta GRUNDMANE, Margarita FREIVALDE, Osvalds URŠTEINS, Olģerts PARŅICKIS, Jānis NEIMANIS, Ivars ŠTURMS un Ārijs DUBINSKIS.

Režisors: Osvalds URŠTEINS
Skatuves gleznotājs: Ēvalds DAJEVSKIS
Mūzikas konsultants: Andrejs LINDBERGS
Deju konsultante: Guna AISTERE - MUNTERE

HAMILTONĀ:

Piektdien, 8. novembrī, plkst. 7.30 vakarā, Dalewood Public School auditorijā Main St. West un Haddon Streets stūrī.
Biļetes iepriekšpārdošanā pie E. Gulbis, 136 Emerson St. Hamilton. Tel.: JA 9-2414.

TORONTO:

Sestdien, 9. novembrī, plkst. 7.30 vakarā, Eaton auditorijā, Eaton's College Street.
Biļetes: $ 3.00, $ 2.50 un $ 2.00. Skolēniem puscenas. Iepriekšpārdošanā „LOTUS" puķu veikalā 802 Bathurst St. Izrādes dienā, 9. novembrī, Eaton auditorijas kasē.

ROČESTRĀ, N.Y.:

Svētdien, 10. novembrī, plkst. 3.00 pēcpusdienā, YMCA namā, 175 North Clinton Avenue.
Biļetes iepriekšpārdošanā pie DV apvienības kasiera J. Reiča, 999 Exchange Street, Rochester, N.Y. Tel.: BE 5-5290.

Izrādes sāksies precīzi noteiktā laikā un pirmās piecas minūtes zāles durvis ieejai būs slēgtas.

Pērciet paši un dāviniet saviešiem un sveštautiešiem

Alf. Bērziņa THE UNPUNISHED CRIME ..... $ 5.75

Senātora Thomas J. Dodd ievads.

Grāmata par Latvijas valsts iznīcināšanu.

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron Street, Toronto 2-B.

SŪTIET SAIŅUS ZIEMSVĒTKIEM LAIKUS

Visas cenas ASV dolāros.

GAĻAS SAIŅI

A–1 2 kg eksporta bekona vai speķa, 1 kg īstās dūmdesas, 1 kg cūkas karbonādes vai fileja ..... $ 19.05
A–2 Iepriekšējais dubultots ..... $ 32.10
C–1 1,5 kg sutināta šķiņķa, 0,8 kg īstas dūmdesas, 2 kg eksporta bekona vai speķa ..... $ 20.70
C–2 Iepriekšējais dubultots ..... $ 34.60
C–3 2,5 kg speciāli sālīta un žāvēta šķiņķa, 1,5 kg sutināta svaiga šķiņķa, 2 kg īstās dūmdesas, 3 kg bekona vai speķa ..... $ 35.60
C–4 Iepriekšējais dubultots ..... $ 63.50

SVETKU SAIŅI

22 — 1 kg cukura, 454 gr. kakao, 500 gr. sviesta, 340 gr rozīnu, 50 gr. Nescafé, 300 gr. šokolādes, 225 gr . šokolādes karameļu, 500 gr. biskvītu vai piparkūku, 240 gr. konfekšu un 20 svecīšu ..... $ 16.50
23 — Iepriekšējais dubultots ..... $ 27.00
24 — 1 kg cukura, 1 kg miltu, 1 kg sviesta, 1 kg rīsu 1 kg žāv. jauktu augļu, 1 kg dūmdesas, 500 gr pupiņu kafijas, 454 gr kakao, 370 gr biskvītu, 100 gr tējas, 340 gr rozīnu, 200 gr šokolādes, 227 gr karameļu, 20 svecīšu un 60 cigarešu ..... $ 28.00
25 — Iepriekšējais dubultots, + 500 gr riekstu kodolu $ 49.50
15 — 2 kg cukura, 2 kg sviesta, 2 kg žāvētas karbonādes, 1 kg pupiņu kafijas, 400 gr. šokolādes, 200 gr tējas, 454 gr kakao, 100 cigarešu, 225 gr karameļu ..... $ 35.50
16 — Iepriekšējais dubultots ..... $ 63.75

Pasūtinājumus, uzdodot pilnu vārdu un uzvārdu, kā arī adresi un naudas pārvedumu piesūtīt

DV SAINĪŠU NODAĻAI —
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada.

Maksājot Kanadas valūtā, lūdzam pierēķināt 7% kursa starpību, noapaļojot uz augšu līdz pilnām desmitdaļām.

Ir liela starpība
apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
liek Jūsu intereses pirmā vietā.
PL 9-0266, Toronto.

MEKLĒJAM UZRAUDZĪTĀJU
3 g. v. meitenītei.
Zvanīt vakaros, pēc plkst. 7
763-2135, Toronto.

PĀRSŪTĀM NAUDU UZ LATVIJU
ŪS $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT CANADA.

FRANK VASS B.A.
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto (pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto.
WA 1-3924.

IZĪRĒJAMS DZĪVOKLIS
(2 istabas un virtuve) ar atsevišķu ieeju un dušu. Vēlami 2 vienlieki vai prec. pāris. Auto novietošana. Zvanīt 636-4248, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

KAKTIŅŠ

Vedam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
Lb. 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

ONTARIO

Paziņojums par sākotnējām ATKLĀTĀM SAPULCĒM ierosinājumu uzklausīšanai MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS APDROŠINĀŠANAS JAUTĀJUMOS

Pirmās publiskās sapulces notiks:

Vindzorā — Council Chamber, City Hall, 3. un 4. decembrī plkst. 10.00.

Toronto — Galbraith Bldg, University of Toronto, 35 St. George St., Room 202 - 202A, 11. un 12. decembrī plkst. 10.00, 7. un 8. janvārī plkst. 10.00, 14. un 15. janvārī plkst. 10.00, 21. un 22. janvārī plkst. 10.00, 28. un 29. janvārī plkst. 10.00.

Šīs ir pirmās, bet ne galīgās ierosinājumu uzklausīšanas sapulces. Iesniegumus nolasīs iesniedzēju organizāciju amatpersonas, kuŗas ieinteresētas šajā jautājumā, kā arī atsevišķas personas vai viņu pilnvarotie juristi. Iesniedzēji var pieaicināt lietpratējus lieciniekus.

Jāiesniedz tikai konspektīvs ierosinājums, secinājumi un ieteikumi. Iesniedzēji savu viedokli varēs papildināt mutvārdu debatēs. Uzklausīšanas komisijas locekļiem tiesības uzstādīt iesniegumu iesniedzējiem jautājumus. Ierosinājumu iesniedzēji varēs pievienot saviem priekšlikumiem papildus informāciju, kā arī rakstus. Šos iesniegumus komisija uzskatīs kā pierādījuma materiālus un tos reģistrēs tādā secībā, kā tie nodoti komisijai.

ATGĀDINĀJUMS: Iesniegumi attiecībā uz proponēto Medicīniskās palīdzības - apdrošināšanas programmu jāiesniedz (ar 25 norakstiem) līdz š. g. 15. novembrim komisijas sekretāram.

Dr. J. GERALD HAGEY, Chairman
T. C. CLARKE, Secretary
Room 418, 67 College St.
Toronto 1; Telephone 365-4024.

GRĀMATAS SKOLĀM

M. Gaide — TĒVU VALODAS MĀCĪBA ..... $ 1.60
Fr. Kurāts — LATVIJAS ĢEOGRAFIJA ..... $ 2.20
V. Bērziņa - Baltiņa — LATVIEŠU VALODAS GRAMATIKA ..... $ 3.00
Fr. Balodis — SENĀ LATVIJA ..... $ 4.80
E. Klaustiņa — BĒRNU DĀRZS ..... $ 1.00
A. Voitkus — TICĪBAS MĀCĪBA 5 kl. ..... $ 1.50
A. Ozols — TICĪBAS MĀCĪBA 3 un 4. kl. ..... $ 1.50
K. Valters — TICĪBAS MĀCĪBA 1.—5. kl. ..... $ 2.25
J. Ezeriņš un J. Grīns — VALODIŅA ..... $ 1.00
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI ..... $ 1.50

DV GRĀMATNĪCA
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.

Vēl dabūjamas sekojošas Melvaton izd. 45 RPM SKAŅU PLATES
$ 2.80 gabalā —

2501 — Mazā vēstulīte. Draugs, nejautā. Vēl reiz to dzirdēt. Gājputni.
2502 — Karavīru atmiņas. Meitu māte bēdājās. Es vēlos mājās pārnākt. Nejausim ieročiem rūsēt.
2503 — Latvju meitene. Par velti gaidīts. Vēlreiz, draugs, nāksi tu. Neskumsti, meitenīt.
2505 — Kad vēl puika biju es. Lai tā būda rūc. Sirmgalvja stāsts. Olgas polka.
EP — 401 — Baltā roze. Tautietis mani pavadīja. Viltīgās acis. Dzīves ratiņš griežas.
EP — 402 — Trīs vītušas rozes. Rudzupuķu zieds. Viens balts — otrs sārts. Gaujmalas lakstīgala.
EP — 403 — Vecā kokle. Gaujas laivinieks. Tavas maigās rokas. Havajas melodija.
D — 1028 — Dzintra. Zilais lakatiņš. Vienreiz laimējas — otrreiz ne. Vai būtu daudz, ja man jauts.

Katra plate maksā $ 2.80 + 3% tirdzniecības nodoklis Ontario dzīvojošiem.

Pasūtinot pa pastu, jāpieskaita 20 ¢ pārsūtīšanas izdevumiem.

DV grāmatnīca, 123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada.

1o. DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJAS KALENDĀRS 1964

KALENDĀRS
dabūjams par 75 ¢ + 2 ¢ nodoklis.
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto 2 - B, Ont.

Pieņemam pārdošanā latviskus izstrādājumus SUDRABA, KOKA, ĀDAS, KERAMIKU u. t. t. Visas mūsu grāmatas variet iegūt apmaiņā pret izstrādājumiem.
LATVJU GRĀMATA,
Waverly, Iowa, U.S.A.

Neaizmirstiet savus piederīgos iepriecināt ZIEMSVĒTKOS

MAJTURIBAS SAIŅI

MS–1
770 gr sviesta, 900 gr žāvēta speķa, 1 kg cukura, 960 gr rīsu, 225 gr kakao (5 kg) 15.25

MS–2
770 gr sviesta, 900 gr speķa, 400 gr tauku, 2 kg cukura, 2,28 kg miltu, 960 gr rīsu, 225 gr kakao, 100 gr tualetes ziepju, 450 gr mājturības ziepju (10 kg) 19.90

MS–10
1155 gr sviesta, 2 kg cukura, 1,9 kg rīsu, 930 gr žāvētu augļu, 340 gr rozīnu, 450 gr medus, 450 gr kakao, 1 kg Šveices siera (10 kg) 25.00

MS–3
5 kg cukura, 1,9 kg rīsu, 900 gr mannas, 900 gr kafijas, 225 gr ovomaltina, 770 gr sviesta, 800 gr tauku, ziepju (15 kg) 29.50 siera,200gr tualetes ziepju, 900 gr mājturības 1 kg Ecames

MS–4
9 kg cukura, 4,3 kg rīsu, 4,5 kg speķa (20 kg) 31.25

MS–20 ASV $
5 kg cukura, 4,5 kg miltu, 2,9 kg rīsu, 1540 gr sviesta, 1,6 kg tauku, 1,36 kg žāvēta šķiņķa, 450 gr veļas ziepju (20 kg) 34.50

MS–22
4 kg cukura, 3,6 kg miltu, 1920 gr rīsu, 450 gr kafijas, 450 gr kakao, 1240 gr jauktu žāvētu augļu, 340 gr rozīnu, 770 gr sviesta, 800 gr tauku, 1 kg šķiņķa, 800 gr žāvētas desas, 900 gr speķa, 450 gr mājturības ziepju, 200 gr tualetes ziepju (20 kg) 39.50

TAUKVIELU UN GAĻAS PRODUKTU SAIŅI

TG–1
2 kg eksporta bekona, 800 gr kausētu cūku tauku, 1,36 kg tīta šķiņķa (5 kg) 23.25

TG–2
4,5 kg žāvēta bekona, 3,6 kg kausētu tauku (10 kg) 39.00

TG–10
3 kg eksporta bekona, 1 kg šķiņķa, 1,2 kg kausētu tauku, 1925 gr sviesta, 800gr salami desas 10 kg) 37.50

TG–15
5 kg eksporta bekona, 1 kg šķiņķa, 2 kg cūkas fileja, 1,2 kg kausētu tauku, 1925 gr sviesta, 400 gr margarīna, 800 gr salami desas (15 kg) 54.50

SVĒTKU SAIŅI ASV $

S–1
450 gr konfekšu, 450 gr šokolādes, 200 gr šokolādes biskvītu, 450 gr kafijas, 225 gr kakao, 340 gr rozīnu, 1 kg cukura, 385 gr sviesta (5 kg) 16.50

S–5
450 gr konfekšu, 900 gr dažādu šķirņu šokolādes, 450 gr biskvītu dāvanu kārbā, 900 gr kafijas, 450 gr kakao, 100 gr tējas (5 kg) 24.50

S–2 ASV $
450 gr konfekšu, 450 gr šokolādes, 450 gr kafijas, 450 gr kakao, 340 gr rozīnu, 1 kg cukura, 2,28 kg miltu, 770 gr sviesta, 400 gr tauku, 1 kg žāvēta šķiņķa (10 kg) 27.00

S–10
450 gr konfekšu 900 gr dažādu šķirņu šokolādes, 450 gr biskvītu kārbā, 900 gr kafijas, 450 gr kakao, 100 gr tējas, 930 kg žāvētu augļu,340gr rozīnu, 225 gr mandeļu, 450 gr medus, 960 gr rīsu, 1 kg Šveices siera (10 kg) 33.75

S–3
450 gr konfekšu, 450 gr šokolādes, 900 gr kafijas, 450 gr kakao, 100 gr tējas, 340 gr rozīnu, 225 gr mandeļu, 2 kg cukura, 2,28 kg miltu, 960 gr rīsu, 1155 gr sviesta, 400 gr tauku, 1,36 kg žāvēta šķiņķa, 800 gr dūmu desas (15 kg) 39.50

S–4
450 gr karameļu, 700 gr dažādu šķirņu šokolādes, 900 gr kafijas, 450 gr kakao,100 gr tējas, 930 gr žāvētu augļu, 340 gr rozīnu, 225 gr mandeļu, 450 gr medus, 2 kg cukura, 3,6 kg miltu, 960 gr rīsu, 1155 gr sviesta, 400 gr tauku, 1,36 kg žāvēta šķiņķa, 800 gr dūmu desas, 1 kg Šveices siera (20 kg) 49.50

PASŪTINAJUMUS LŪDZAM ADRESĒT

DV GRĀMATNĪCAS SAINĪŠU NODAĻAI,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.

†

Mūsu mīļā māmulīte, sieviņa, māsiņa un krustmāmiņa

Milda Martinova-Plostenieks

dzimusi 1906. gada 12. augustā Rīgā, negaidot šķīrās no mums 1963. gada 3. novembrī Hamiltonā. Izvadīšana trešdien, 6. novembrī, plkst. 3 p. p. no Latviešu baznīcas, 18 Victoria S., Hamiltonā.

Tur, kur dzidros augstumos
Laistās zvaigžņu stari,
Tur ir ilgām tēvija . . .

(Fr. Plostenieks)

Dziļās sērās:
VIRS, MEITA, MĀSA, SVAINIS,
KRUSTBĒRNI un PIEDERĪGIE
LATVIJĀ un VĀCIJĀ.

†

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā māmiņa, vecmāmiņa un vecvecmāmiņa

Lība Miķelsons, dz. PURENS

dzimusi 1885. gada 1. novembrī, mirusi 1963. gada 24. oktobrī.
Apglabāta 1. novembrī Lielvārdes kapos.

Daudz ir Dieva dārzos ziedu,
Pacel acis, gaisma mirdz;
Tomēr skaistākais no viņiem
Mātes svētums, mātes sirds.

(V. Mora)

Pēc viņas sēro:
Divi dēli un vedeklas, mazbērni, mazmazbērni un citi piederīgie Latvijā, dēls un vedekla Kanadā.

LATVIEŠU SKAUTI UN GAIDAS SAGAIDA . . .

(Turpinums no 4. lpp.)

ku padomju kopīgas apspriedes. Decembra sākumā notiruma jendas vadības/biroja darbinieku apspriede.

Par jendas sekretāru apstiprināja O. Kļavenieku un viņu arī aicināja turpināt informācijas noz. vad. pienākumus.

Jendas kasiera amatu pildis līdzšinējais J. Treimanis, tāpat arī apgāda vad. amatu pildīs līdzšinējais, St. Leimanis. Par jendas mantzini izraudzīja K. Porieti. Skautu inspektora pienākumus pildīs līdzšin. Ed. Dāvidsons, bet par jendas mazskautu inspektoru izraudzīja I. Batraku. Roveru ciltsvirsaitis G. Šubiņš pienākumus turpinās arī uz priekšdienām un pie vadības biroja darbosies arī ģen. K. Goppera fonda pārst. J. Treimanis. Jubilejas nometnes krājkases jendas kasiera pienākumus uzticēja vad. V. Vāgneram Dr. A. Freibergs rūpēsies par jauno vadītāju sagatavošanu. Sanāksmes dalībnieki atzina, ka turpmāk revīzijas komisijas un goda tiesas loc. vēlami atsevišķi un revīzijas komisijā ievēlēja Dr. A. Freibergu, Ed. Ozolu un Ed. Dāvidsonu, goda tiesā— Dr. A. Freibergu, G. Šubiņu un V. Vāgneru. Par skautu jendas Lielās nometnes pr-ku izvēlēja St. Leimani, uzticot viņam izraudzīt arī pārējās nometnes administrācijas amatpersonas.

Pēc gaidu un skautu jendu vadītāju atsevišķām apspriedēm notika arī abu jendu vadītāju kopīga sanāksme.

Garākas debates pacēlās, apspriežot Lielās nometnes jautājumus. Dāvidsons informēja par notikušām sarunām arī ar Hamiltonas kanadiešu skautu vadību, kas devusi piekrišanu nometņot nākamā vasarā viņu nometņošanas vietā, Toronto pirmās ev.-lut. draudzes lauku īpašuma Sidrabenes tuvumā. — Nemo Camp ir kanadiešu skautu īpašums, kurā nometņo tikai skauti, bet izrādīta pretimnākšana un dota piekrišana nometņot arī latviešu gaidām. Ar nometnes vietu iepazīstināja arī vad. G. Šubiņš un vad. G. Upīte. Piedāvājumu atzina par pieņemamu. Nometne ilgs no 27. jūn. līdz 5. jūlijam.

A. Siliņa un A. Budrēvics ziņoja par sarunām ar Austrumu draudzes lauku īpašuma Tālavas pārvaldes un draudzes padomes vadību. Saņemta atbilde, ka abu jendu rīcībā Tālavas pārvalde nodod īpašu zemes gabalu. Pēc dokumentu izkārtošanas apspriedīs abu jendu kopējas mītnes celšanu savā īpašumā. Sakarā ar paredzamo Lielo nometni nākamā vasarā, izteica aicinājumu līdz 1. janvārim iesūtīt abu jendu pr-kiem nometnes nosaukuma ieteikumu, kā arī ierosinājumus nodarbībām un administratīviem pasākumiem.

Jendas kases pārskatu sniedza kasieris J. Treimanis, norādot, ka jendas kases atlikums uzrāda $224.-. Apgāda nozares vaditājs St. Leimanis atgādināja, ka vienības vēl nav pilnībā norēķinājušās par gaidu un skautu jubilejas izdevuma grāmatu.

Mazskautu insp. a. i. v.v. I. Batraks savā ziņojumā uzsvēra mazskautu labo sagatavotību un vecāku atbalstu.

Skautu insp. Ed. Dāvidsons izteica pateicību vaditājiem par atbalstu kopnieku kursu sarīkošanā, izsakot arī prieku par skautu skaita pieaugumu visos pulciņos. Roveru ciltsvirsaitis G. Šubiņš ziņoja, ka tagad jendā darbojas 3 dzimtas un lielāko aktīvitāti parāda Tērvetes vien. roveri. Ģen. K. Goppera fonda pārst. Kanadā J. Treimanis informēja par fonda izdotām piemiņas markām. Fonds izdevis grāmatu Klintenieši, tās autors ir V. Klētnieks un pašreiz iespiešanā ir viņa otrā grāmata Senču raksti bērniem. Iecerēts izdot arī fonda godalgoto K. Ķezbera grāmatu Nordeķiešī. Informācijas nozares vad. O. Kļavenieks deva plašāku ieskatu par sniegto informāciju laikrakstiem un skautu organizācijas izdevumiem.

Plašākas pārrunas skāra Lielās nometnes organizēšanas jautājums, Dr. A. Freibergs iepazīstināja ar jauno vadītāju sagatavošanas nodomiem. V. v. O. Šilam uzdeva līdz nākamai jendas vad. biroja sanāksmei sniegt ieteikumus vientuļo skautu apzināšanai. Uz A. Brumeļa ierosinājumu sanāksme vienojās par kopīgu velti jau ilgāku laiku saslimušajam Z. Šuriņam.

Revizijas komisijas un goda tiesas ziņojumu sniedza pr-dis Ed. Ozols, norādot, ka pārbaudīta Lielās nometnes saimniecības kase, tās grāmatvedība vesta labā kārtībā.

O.K.

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

◉ Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums ar lāčplēšu godināšanu Hamiltonā notiks sestdien, 16. novembrī plkst. 6,30 vakarā Royal Connaught hoteļa Šeratona zālē. Svētku runu teiks AL As valdes locekļis Gunars Meierovics no Vašingtonas. Svētku aktā piedalīsies Ventas gaidu vienības gunti̇ņas Dz. Majoriņa vadībā ar Veronikas Strēlertes Karoga dziesmu. Dziedās vīru koris Viesturs dir. J. Baruša vadībā.

Svētku balle plkst. 8,30 tajās pašās telpās. Rīkotāji ir Hamiltonas Latviešu biedrība un Daugavas Vanagu Hamiltonas nodaļa.

◉ Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrāde „Vilks Rīgā" notiks piektdien, 8. novembrī, plkst. 8,30 vakarā Dalewood skolas zālē, Main West un Haddon ielu stūrī. Biļetes iepriekšpārdošanā pie E. Gulbis, 136 Emerson St., tālr. JA 9-2414.

◉ Hamiltonas Latviešu skolas 15 gadu pastāvēšanas svinības notiks š. g. 23. novembrī plkst. 6,30 vakarā Ungāru baznīcas zālē Marton un Mary ielu stūrī. Sarīkojumu ievadīs svinīgs akts, sekos skolēnu un absolventu priekšnesumi. Pēc tam tējas galds, rotaļas un dejas.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

MODISTE
Z. BRIGADERE
pieņem darbu.
HO 5-6206, Toronto.

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.
Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus — Tel. EM 8-0792, Toronto.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

10. novembrī plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola. Jaunatnes grupa.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

10.novembrī plkst 2 p. p. Jāņa baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Dievkalpojumu noturēs māc. E. Ķergis.

17. novembrī plkst. 3,30 p. p. Trīsvienības baznīcā Latvijas neatkarības svētku dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa.

24. novembrī plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

17. novembrī plkst. 2,30 pēc p. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums un Svētdienas skola Soliste: Lidija Misbachs.

24. novembrī plkst. 2,30 pēc p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un Svētdienas skola.

BRAMPTONĀ

10. novembrī plkst. 1,30 pēc p. Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums Grace United baznīcē.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 16 Victoria Ave., South.

10. novembrī plkst. 10.30 p.p. dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11.00 p.p. Lāčplēšu dienas dievkalpojums; plkst. 10.15 pr. p. Bībeles klašu stunda.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā. Oxford un Colborne St.

10. novembrī, pl. 1.30 p.p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā. 140 Russel Ave.

17. novembrī, plkst. 3,30 p. p. Latvijas valsts svētku dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 380 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma Street, Vancouver 8, B. C., tel. 224-5195. Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

17. novembrī plkst. 3 p. p. Latvijas valsts dibināšanas dienas piemiņas dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Svētdienas skola.

24. novembrī plkst. 3 p. p. Mirušo piemiņas dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Dievgaldniekiem iepriekšēja pieteikšanās pie mācītāja. Svētdienas skola.

MONTREALĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa

6. novembrī plkst. 8,00 vakarā Bībeles stunda.

10. novembrī plkst. 1,30 dievkalpojums, svētdienas skola un iesvētību mācība.

17. novembrī dievkalpojuma nebūs.

18. novembrī plkst. 7,30 vakarā Valsts svētku dievkalpojums. Trompetes solo J. Tilga.

20. novembrī plkst. 8,00 vakarā Bībeles stunda.

24. novembrī plkst. 9,30 no rīta dievkalpojums angliski. Plkst. 1,30 p p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu; Svētdienas skola; iesvētību mācība.

1. decembrī plkst. 1,30 p. p. 1. adventa svētdienas dievkalpojums.

Māc. Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

10. novembrī, plkst 2 p. p. dievkalpojums.

17. novembrī, plkst. 2 p. p. 18. novembra atceres dievkalpojums. Piedalās L. Caunīte un Z. Tilga ar solo priekšnesumiem.

24. novembrī, plkst. 2 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Bridis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītāja.

LIELGAIDU UN ROVERU SAGAITA KALAMAZŪ

Dzinteres 2. gaidu un Zemgales 3. skautu novads rīko gadskārtējo sagaitu 30. nov. un 1. dec. Kalamazū ev.-lut. latv. draudzes namā.

Sagaitu vadīs latviešu roveru virsaitis vad. Fr. Sipols no Detroitas. Tehniskais un saimnieciskais izkārtojums vietējām vienībām un padomei. Piedalīšanās maksa $ 2,50 no personas. Sagaitas atklāšana 30. nov. pulkst. 11, pēc tam sekos nodarbības, referāti un pārrunas līdz 6 vakarā. 6:30 piedalīšanās Kalamazū vienību gada svētku sarīkojumā Recreation Park zālē. 1. dec. sagaitu ievadīs pulkst. 9 ar svētbrīdi. Sekos nodarbības, cilts apspriedes, āra rotaļas, referāti un 2:30 p. p. sagaitas noslēgums.

V. B.

SIRDS, SAPŅU . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Aspazijas dzejas lielā popularitāte pierāda, ka viņas pasaules koncepcija atbilst latvju tautas dvēseles dziļākām tieksmēm un dzīves uztverei. Latvieši, vismaz savā labākajā daļā ir dzejnieku, dziesmu mīlētāju un sapņotāju tauta. To vislabāk pierāda šīs mazās tautas plašais un krāšņais dainu pūrs un arī mūsu augstvērtīgā dzejas literatūra.

Ja vēlākā latviešu literatūra var lepoties ar vairākām citām spoža talanta dzejniecēm, kā ar Zinaīdu Lazdu, Veroniku Strēlerti, Veltu Tomu u. citām, tad tomēr neviena no tām vēl nav ieguvusi tādu atzinību tautā kā Aspazija, kas ir un paliek vēl līdz šim latviešu lielākā dzejniece, kas visdziļāk izpratusi tautas dvēseli.

Paturēsim svētu lielās dzejnieces piemiņu un kā trimdinieki, kas nevar personīgi ierasties pie viņas kapa, noliksim vismaz garā uz tā skaistākos ziedus un vainagus dzejnieces nāves 20 gadu piemiņas dienā!

JAUNA CHRUŠČEVA...

(Pārnesums no 1. lpp.)

Kenedija izšķiršanos par labības pādošanu apzīmēja par tā lielāko ārpolitikas kļūdu. Viņš norāda, ka šis darījums ASV nodokļu maksātājiem izmaksās 100 milj. dolaru, jo krievi nemaksās ASV iekšējās labības cenas, bet zemās pasaules tirgus cenas. ASV valdība, kā zināms, labības ražotājiem piemaksā 40 centus par bušeli, lai atbalstītu savu lauksaimniecību. „Bēdīga izrāde. Chruščevs tiks no mums subvencionēts, kad viņš nokļuvis pamatīgās saimnieciskās grūtībās. Bet kur ir Kremļa atmaksas veikums?" — tā reālpolitisku uzskatu pauda Niksens.

SVĒTKU DĀVANĀM SŪTIET UZ LATVIJU
NAILONA KAŽOKUS

Pilna garuma, ļoti silts. Vaļēja stila ar lielu apaļu apkakli un lielām pieliekamām aprocēm. Satina odere. Pelēkas vai brūnas strīpas „SQUIRREL EFFECT".

Mazs	US	$ 71.40	svars 4 mārc.
Vidējs	US	$ 77.00	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US	$ 82.75	svars 4 mārc. 12 unc.

„BEAVER LAMB EFFECT"

Mazs	US	$ 65.60	svars 4 mārc.
Vidējs	US	$ 71.40	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US	$ 77.00	svars 4 mārc. 12 unc.

Līdz 9 mārc jāpieskaita sūtīšanas izdevumi $ 6.85.
Līdz 19 mārc. jāpieskaita $ 8.15

Naudas pārvedumu adresējiet „DAUGAVAS VANAGI" un līdz ar saņēmēja pilnu vārdu un adresi sūtiet

DV. SAINĪŠU NODAĻAI,
123 Huron Street, Toronto 2 - B, Ont., Canada.

Piegāde 4 līdz 6 nedēļu laikā.

PAARL BRANDY TAGAD KĻUVIS PAR . . .
PAARL PIECZVAIGŽŅU BRENDIJU

Tīri tradicionāli, Pieczvaigžņu Brendijs ir augstvērtīgas kvalitātes, ar izcilu garšu un maigumu — pārdošanā par sākotnējām cenām. Tagad, iecienītais PAARL importētais brendijs ir ilgāk nostāvējies balta ozola mucās, kas tam dod jauna veida patīkamu piegaršu un pie tam tagad tas ir apbrīnojami mērenā cenā, jo tā paliek līdzšinējā. Tas ir neapšaubāmi viens no Kanadas labākajiem brendijiem.